

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * NOVEMBER

¡ARRIBA LOS CORAZONES!

Todos los días, llegado el momento del prefacio en la santa misa, el sacerdote exclama: ¡Arriba los corazones! La festividad de Todos los Santos, última del año eclesiástico, nos convida a reflexionar sobre un artículo de nuestra fe, que en alto grado nos consuela y conforta: la comunión de los Santos, y nos invita a ocuparnos de los gloriosos habitantes de la celestial Sión, a contemplar la gloria de que gozan y a deducir adecuadas y prácticas conclusiones para nosotros.

Las conclusiones prácticas serían las siguientes:

1. *En la Patria nos esperan.* „Pensemos

NAVČEK JOKA

*v zvoniku
in v tenkem kriku
prebada moje srcé.
To uro nekje
duša starca ali otroka
je zapustila
mrzlo izbo telesa
in se preselila
— kdo vé —
ali v vice ali v nebesa.*

*Križani Sodnik
bodi ji, bodi Plačnik!
Muč ognjenih jo reši
in v Svojem naročju uteši!*

Bogdan Budnik

—dice San Cipriano—, pensemos que somos peregrinos y huéspedes en la tierra. Nuestra patria es el Paraíso. Allí están esperándonos las personas que tanto amamos, padres, hermanos, parientes, seguros ya de su inmortalidad y solícitos de nuestra eterna salvación.”

2. *Tuvieron que renunciarse a sí mismos, tomar su cruz y seguir a Jesús.* Todos los que en la Patria nos esperan, tuvieron que luchar y sufrir, antes de poder llegar allá. Todos tuvieron que *renunciarse a sí mismos*, negándose a cuanto la naturaleza corrompida y el mundo les pedían. Todos tuvieron que *tomar su cruz*, haciendo lo que la naturaleza corrompida y el mundo aborrecen. Todos tuvieron que *seguir a Jesús*, camino del Calvario. Todos sufrieron con Jesús en la tierra para ser glorificados en el cielo. Ese es el único camino que conduce al cielo.

3. *Exhortación.* „Soldado cobarde serías tú, oh cristiano, si pensases en poder vencer sin combatir. ¡Ea! ¡valor! Acepta la lucha, resiste valientemente al enemigo, acuérdate de las condiciones que aceptaste; acuérdate de la milicia a que perteneces y el nombre nobilísimo que tienes” (San Juan Crisóstomo). „Entremos, pues, decididos, en batalla; corramos a luchar por la justicia, a la vista de Dios y de Jesús: Sobre todo los que hemos comenzado a sobreponernos al mundo, no retrasemos nuestra marcha con aspiración mundana alguna. Si el último día nos sorprendiere corriendo veloces a la lid, no dejará el Señor de recompensar nuestros merecimientos” (San Beda el Venerable).

Naslovna stran: *Razpelo na Večni poti*
(Ljubljana — leta 1941)

Ber-ti

NOVEMBER

1. **Vsi sveti.** Ta praznik je simbol večličastne dopolnitve Kristusovega kraljestva in drugega Kristusovega prihoda. Zato stoji na koncu liturgičnega leta.
2. **Spomin vseh vernih mrtvih.** Naša skupna mati Cerkev hoče z učinkovitimi prošnjami pomagati vsem dušam, ki trpe v vicah. Ona prosi zanje Jezusa, da jih čimprej pridruži nebeščanom.
4. **Sv. Karel Boromejski, škof in spoznavalec.** Je ponos Cerkve 16. stoletja in eden najboljših dušnih pastirjev vseh časov. Doma iz Milana je postal s 23 leti kardinal, nato milanski nadškof. Imel je izredno ljubezen do bližnjega in radodarnost do revežev.
6. **Prvi petek.** Spomnimo se obljub presv. Jezusovega Srca!
7. **Prva sobota.** Marija nas prosi molitev in žrtev za spreobrnitev grešnikov.
8. **24. nedelja po binkoštih.** Tudi danes hoče Kristus vsejati v naše duše dobro seme, božje žito. In to mora rasti in dozoreti v popolnoma krščansko življenje.
10. **Sv. Andrej Avelinski, spoznavalec.** Doma iz Neaplja je vstopil v teatinski red. Bil je iskan spovednik in duhovni voditelj. Umrli je, ko je pristopil k oltarju, da opravi sv. daritev. Zaradi nenadne smrti ga prosimo kot zaščitnika v nenadni smrti.
11. **Sv. Martin, škof in spoznavalec.** Doma iz današnje Madžarske je bil v 4. stoletju Konstancijev in Julijanov vojak. Ko ga je nek berač prosil obleke, je z mečem razpolo-
vil svoj plašč in dal polovico revežu. Pozneje je postal turski škof. Češčenje sv. Martina se je razširilo po vsem zahodu.
13. **Sv. Stanislav Kostka, spoznavalec.**
14. **Sv. Jozafat, škof in mučenec.** Sv. Jozafat Kuncevicz, rojen leta 1580, je bil doma iz Wladimira na Poljskem. Bil je arhimandrit v Vilnem in pozneje nadškof v Polotsku. Veliko je delal za združenje vzhodne Cerkve z zahodno. Nasprotniki združenja so mu pripravili smrt: potokli so ga z mečem.
15. **25. nedelja po binkoštih.** Božje kraljestvo je na zunaj podobno košatemu drevesu, na znotraj pa prekvasi vsakogar kot kvas. Pri tem dvojnem delu pomagamo z apostolatom in osebnim posvečenjem.
16. **Sv. Jedert (Gertruda), devica.** Je ena najsimpatičnejših osebnosti srednjeveške Nemčije in bo vedno po svojih spisih učiteljica notranjega življenja.
18. **Posvetitev bazilik sv. Petra in Pavla.** Obe baziliki sta skupna last vesoljne cerkve, zato je prav, da praznujemo dan njunih posvetitev.
19. **Sv. Elizabeta, vdova.** Bila je hči madžarskega kralja Andreja, rojena 1207. Je patrona Elizabetnih konferenc. Odlikovala se je po izredni ljubezni do revežev, vdov in vseh trpečih.
20. **Sv. Feliks Valoaški, spoznavalec.** S sv. Janezom Mata je ustanovil red trinitarcev za odkup krščanskih sužnjev iz saracenskega suženjstva.
21. **Darovanje bl. Device Marije.** Ko je bilo sv. Ani oznanjeno rojstvo Device Marije, je ta obljubila hčerko

- Bogu. Pri treh letih jo je peljala v jeruzalemski tempelj in jo pustila tam v vzgojo. To je predmet današnjega praznika.
22. **26. nedelja po bižkoštih.** Bodimo vedno pripravljene. Živimo v luči drugega Kristusovega prihoda
23. Sv. Klemen I., papež in mučenec. Bil je učenec sv. Petra in je vladal Cerkev v letih 90 do 101. Trajan ga je dal vreči v morje s sidrom, privezanim na vrat.
24. Sv. Janez od Križa, spoznavalec in cerkveni učenik. Pomagal je sveti Tereziji Veliki pri obnovljenju karmeličanskega reda, zaradi česar je moral mnogo trpeti.
25. Sv. Katarina, devica in mučenica. Doma iz Aleksandrije je osebno nastopila pred cesarjem Maksimilijanom zaradi preganjanja kristjanov.
- Cesar jo je dal vreči v ječo, potem napeti na mučilno kolo in končno obglaviti. Zaradi izrednega znanja je patrona filozofskih fakultet.
26. Sv. Silvester, opat. Je začetnik silvestrinov, veje benediktincev, ki je sprejela reformo. Ob nekem mrliču je dejal: „Sem, kar je bil on in bom, kar je on.“
29. **1. adventna nedelja.** „Bratje! Vemo, ura je že, da od spanja vstanemo!“ — Tako začenjamo novo liturgično leto.
30. Sv. apostol Andrej. Brat sv. Petra. S svetim Janezom je bil prvi Jezusov učenec. Sodnik mu je velel darovati malikom, čemur se je apostol uprl. Vrgli so ga v ječo in končno privezali na križ. Dva dni je umiral na križu in neprestano s križa oznanjal Jezusov nauk.

Gospod Ozeronski

Ta odlomek je iz romana „Gospod Ozeronski“, ki je izšel v slovenščini leta 1932.

Na blazini je počival še mlad, od potu ves potemnel, koščeni obraz; suhi roki sta mu ležali vzporedno ob telesu na odeji z navzgor obrnjenimi shujšanimi dlanmi: to je vse, kar vidiš pri človeku, ki se poslavlja s tega sveta in je pravkar prejel vase Boga. Je li mogoče, da je v njem neumrjoča duša? Tudi le umrjoča? Duša, ki je koj od zibeli mogla razveseljovati očeta in mater, ki je mogla v sebi hraniti sladko veselje prvih let, ko je mogla sprejemati in dajati ljubezen? Mar je celo mogoče, da je to tisto tako lepó oblikovano telo, o katerem pravijo, da je skladnost božja, ki je tako mikavno, da so nekateri napravili iz njega malika in se zaradi njega

obsodili v pogubljenje. To blede, one, moglo blato naj bi torej nosilo v sebi večno življenje? Kako se vse to ustavlja našim čutom.

„Kako ti je, Janez?“

„Dobro, gospod župnik. A smrt predolgo hodi. Čim prej tem bolje sedaj, ko sem prejel sveto obhajilo.“

„Dobro si opravil žrtev svojega življenja, Janez. Ali te še kaj teži?“

„Nisem užil ljubezni.“

„Kaj, Janez? Da nisi užival ljubezni? Kaj pa starši, ko so še živeli?“

„Oni že. Mala tudi.“

„Pa jaz, Janez?“

„O vi, gospod župnik, med boleznijo ste me naučili spoznavati Boga. Toda saj

veste, da mi je žena ušla v Ameriko z drugim. In pravijo, da mala, ki mi je bila največja tolažba, ni moja.“

„Ne misli na vse to, Janez. Nehaj govoriti. Utrujaš se. Sicer boš pa kmalu v nebesih in se ne boš mučil s temi vprašanji. Tam boš ljubil in boš ljubljen, ne bodo se ti več vsiljevala kruta vprašanja. Saj je naš Gospod v tebi in si ti v njegovem srcu. On ne vara nikoli. Kmalu ga boš tako preprosto videl, kakor da je stopil človek predte. Sklenil si svoje račune, Janez. Odpusti njej, ki je tako zelo žalila tebe, ki si tako dober in pošten. Nā, Kristusa ti položim na ustnice. Tako. Poljubi ga. Smehljaš se.“

„Njemu se ne gnusim.“

„Ne, Janez. Njemu se bolni ne gnusijo. Kakor bolnik je, ki je okusil zapuščenost. Pravkar si ga prejel. S teboj je v tvojem smrtnem boju. Njegova duša se poroči s tvojo. To je še vse lepši praznik, kakor je vaški praznik ob zreli žetvi. Moli, Janez. Moli, ne da bi govoril, da se ne boš utrujal. Vendar pa moli. Združuj svojo dušo z Bogom. Popolnoma se prežmi s to srečo, ki je nehno rasla, odkar si v tej težki preizkušnji. Tvoja želja po nebesih bo ugašena. Rajska voda je vse bolj hladna in oživljajoča kakor tista iz vodnjaka na dvorišču pod orehom. Janez, naredi prostor našemu Gospodu! Popolnoma se spremeni vanj! Našel boš v njegovem kraljestvu vse veselje, ki ga nisi užil na zemlji. Ne bo se ti treba mučiti. Ne bo ti treba več garati za vsakdanji kruh in močnik. Stopil boš v luč, ki nikdar ne zaide. Poljubi še križ. Sledi moji molitvi, ne da bi ponavljal njene besede. Sledi ji s svojo dušo, s svojim srcem in razumom. Reci sam v sebi: „Moj Bog, v tvoje roke izročam svojo dušo. Nisem več sam svoj. Ves sem tvoj. Daj, naj ti bodo vseč moje poslednje bolečine. In ti, Mati božja, ki si tudi moja mati, izprosi mi milost, da bom šel naravnost v

nebesa, ti, ki vse premoreš, ki mi pomagáš, ki stojiš tu ob meni s sklenjenimi rokami in rožnim vencem v njih; obraz se ti smehlja, ustnice se ti gibljejo, kakor bi pela slavo svojemu sinu; zdravje bolnikov, ki za vedno ozdravljáš neozdravljive, odvzemi mi to mrzlico in daj mi večni pokoj. Pelji me na pašnike Gospodove. Da bi se mogel vrniti tja tako lahko, kakor sem hodil po travniku proti potoku, ko sem bil še majhen deček. S teboj, moj Bog, s teboj v tvojem presvetem srcu.“

Gospod župnik ozeronski je umolknil. Vstopila sta tast in tašča, ki je bival Janez z njima skupaj tudi potem, ko ga bila žena zapustila. Stopila sta k postelji in zmigavala zglavo. Okorna sejalka žita ne mislita nič na božjega Ženjca, ki je prodril v to od ljubezni razorano telo. Njuna vera je šibka. Seveda sta tudi onadva pogosto slišala, da gre po smrti človek v nebesa, a vendar mislita na zemlje, kjer sta, na ceno jajc, na stroške, ki so združeni s tako boleznijo, na hranilno knjižico, ki jo zapušča Janez. Sai nista slaba. Morda ju bo nekoč izučila bolezen.

Ne vem, kakšna nedopovedljiva svetloba je počasi stopala Janezu v obraz. Sonce nima tu nič opravka. Tedaj je gospod župnik ozeronski odprl knjigo in glasno molil poslednje spodbudne besede: „Potuj, krščanska duša, s tega sveta, v imenu Boga Očeta vseмогоčnega, ki te je ustvaril...“

Naenkrat se je zaslísal kakor iz studenca čist jok. Zajokala je hčerka, ki je spoznala, da je oče mrtev. Gospod župnik je molil De profundis, potem pa se za dolgo časa zamislil.

Ko se je gospod župnik ozeronski obrnil, je zagledal zdravnika.

„Prav ste vedeli, gospod doktor. Janez ni preživel dne. Ko bi se bil obotavljal, bi ne imel veselja, da sem ga videl umreti, kakor je umrl.“

Grob svobode in nedolžnosti

Zgodilo se je na Ogrskem, v vasi Mezőbökény.

Zunaj vasi je stala stara bajta, katere lastnik je izginil neznanokam med prvo svetovno vojno, in tako je bajta prešla v last občine. Nihče ni v njej stanoval, ker ni bila več za rabo.

Ko pa so med drugo svetovno vojno zasedli vasico Nemci, so prebivalci vasi vanjo skrili komunista Bihora in Judva Weissa. Ni s tem rečeno, da so bili v vasi sami komunisti ali Judje. Ne. Oba sta bila človeka in bližnjemu je treba v stiski pomagati. Prvemu je manjkalo prave razsodnosti in je zato postal komunist, drugi se je pač rodil kot Jud. Nemci pa so te vrste ljudi preganjali in zato so jima sosedje radi pomagali v nevarnosti.

Ključ od bajte pa so izročili Anici.

Anica je bila vaška revica. Živela je na koncu vasi pri neki vdovi. Služila je vaščanom za pastirico. Pasla je vedno okrog tiste stare bajte, zato so vaščani njej zaupali ključ. Bila je edina oseba v vasi, ki tudi pri Nemcih ni vzbujala nobene pozornosti.

Vsako jutro je prišel do vdovine hiše eden od vaščanov in je prinesel deklici hrane za ves dan. Že več let se je Anica preživljala na ta način. Odkar pa sta bila v bajti skrita Bihora in Weiss, je prejela vsak dan hrane za tri osebe.

Skoraj vedno se je na poti na pašo srečala z nemško policijo. Še pogledali je niso.

Kaj bi mogli slabega misliti o tej bledi štirinajst letni deklici, ki je bila tako revna, da še traka ni imela na

koncu svojih dolgih kit, visečih po prsih?

Ko je prišla z živino v bližino bajte, se je pazljivo ozrla okrog in počasi odprla vrata.

„Bog vama daj dober dan!“ ju je pozdravila in postavila na mizo zavoj s hrano. Nato je hitro stekla z vrčem po vodo. Povedala je naglo, kaj je novega na vasi in se zopet poslovila.

Ko sta skrivača kaj potrebovala, je Anica zaslišala pritajeno žvižganje. Ustregla jima je, za kar sta jo prosila.

Tako sta Bihora in Weiss mirno preživela več mesecev.

Neke noči pa se je po vasi razširil glas:

„Rusi so že blizu!“

Od daleč se je slišalo streljanje. Nek nemir se je polastil vaščanov.

Naslednjega dne je Anica pripovedovala o tem skrivačema.

„Osvojenji bomo!“ sta polna navdušenja vzkliknili oba hkrati.

Okrog poldneva je zadnji nemški vojak zapuščal vas. Že je bilo čuti ropot ruskih tankov. Župan in še nekaj drugih moških se je napotilo proti bajti. Anica je izročila ključ in župan sam je odprl vrata.

„Mi smo vama pomagali, sedaj bosta pomagala vidva nam!“ je izjavil slovesno župan, ko je zagledal Weissa in Bihoro v poltemi stare bajte. Oba sta objela svoje rešitelje in objubila, da v Mezőbökény ne bo padel nobenemu niti las z glave. Bihora je objel tudi Anico, ki je prišla zadaj. Rekel ji je:

„Ne boj se, mala! Od danes naprej mi boš kot lastna hči. Ti si prava hči

naroda! Ti si hči naše osvobodjene skupnosti! Videla boš kako bo komunistični proletariat vsega sveta znal biti hvaležen svojim dobrotnikom.“

Nato so pohiteli, da sprejmejo osvoboditelje.

Rusi so že prišli.

Prebivalci vasi so se skrili po hišah. Čeprav jim je Bihora naznanil svobodo, ljudje niso imeli zaupanja v uniforme.

Rusi so se razpršili po vsej vasi. Napolnili so dvorišča, s silo so vdirali v hiše, trgali raz sten svete podobe, s pištolami streljali na svinje. Nobena ženska ni bila varna pred njimi. Vsa vas se je v nekaj minutah napolnila s klicij na pomoč, jokom in streljanjem. Moški so iskali vaškega zaščitnika Bihoro.

Ali on sam je imel veliko opraviti. Na pragu svoje hiše se je prepiral s tremi ruskimi vojaki. Hoteli so mu odgnati kravo. Dopovedoval jim je:

„Jaz komunist! Poslušaj tovariš! Jaz komunist! Stalin, Lenin, komunist!“

„Dobro, dobro,“ so mu odgovorili vojaki in odvedli kravo.

„Hudič,“ se je razjezil Bihora, „saj se niti govoriti ne da s temi ljudmi. Kje je Weiss? On zna njihov jezik.“

Hitel je z drugimi moškimi iskat Weissa. Ta pa je že sedel v avtomobilu z nekim ruskim oficirjem in je že od daleč komaj še utegnil zaklicati:

„Me rabijo v mestu! Če česa potrebujete, obrnite se z vsem zaupanjem na tovariša poveljnika! On ima tolmacha.“

In avto je izginil za ovinkom.

Vsa vas je postala eno samo jadvokovanje. Ženske so z raztrganimi krili kakor nore iskale skrivališč. Moški so v zadnjih vzdihih ležali v lastni krvi po dvoriščih. Vojaki so z živalsko podivjanosti vlačili mlada dekleta za

Razglasitelj dogme o vnebovzetju Device Marije papež Pij XII.

lase. Tu in tam so že začele goreti hiše.

Moški so letali skoraj pol ure, da bi našli poveljnika. Dobili so ga, ko je prav mirno in zmagovalno sedel v komodnem naslonjaču v najboljši sobi župnišča. Pred seboj je imel vrč vina. Dva vojaka sta mu ravno v tem trenutku privlekla s silo mlado dekle, ki se je trgalo od joka.

„Tovariš,“ mu je zaklical Bihora, „kako moreš dopustiti to počenjanje? Jaz sem komunist, jaz...“

Poveljnik je poklical tolmacha.

„Tovariš,“ ga je nagovoril Bihora, srečen, da je vendar srečal človeka, ki govori njegov jezik. „Jaz, pravi madžarski komunist, vas prosim...“

„Ti si komunist?“ ga je z nezaupanjem pogledal tolmač, oborožen z dvema pištolama.

„Kaj hočeš?“

„Da, tovariš. Sem komunist že dvajset let in ti ljudje so mi rešili življenje, so me skrili...“

„Kaj si naredil za komunistem?“

Bihora se ni tako znal.

„Kako?“ je vprašal.

„Te vprašam, kaj si storil za komunistem, kakšna zaslужenja imaš? Koliko ljudi si pobil? Koliko mostov si spustil v zrak? A?“

„Jaz?“ se je čutil užaljenega Bihora.

„Vedi, da jaz nisam noben ubijalec, niti razbijalec mostov. Sem pošten človek, miroljuben madžarski komunist. To pa, kar se dogaja sedaj tukaj, to pa je nekaj strašnega. To sé pravi, norčevati se iz Marksovega nauka! To je...“

„Ven!“ mu je zakričal oborožen človek in ga je z vso silo udaril po glavi. „Ven, prase! Hočeš biti nek zamazan vaški zaščitnik in si upaš kritizirati naša početja! Izgini ven!“

Bihora je zapustil župnišče. Čutil je, kako mu je pritekla kri po obrazu. Pa ga ni najbolj bolelo! Za seboj je slišal jok ubogega dekleta, slišal grdi krohot, to ga je najbolj bolelo! Tisti, v katere je zaupal dvajset let, počenjajo take grdobije. Bolj jim je verjel kakor Bogu samemu, njim, ki so govorili o svobodi, o človeštvu, o enakosti, o srečnem miru. Sedaj pa jih vidi take...

Neka starka je pritekla za njim in mu v grozi dopovedovala:

„Gospod Bihora, gospod Bihora! Pojdi hitro! Oh, moj Bog, moj Bog, uboga Anica! Oh moj Bog! Kdo bi kaj takega pričakoval?! Oh...“

Ko je Bihora začul ime Anice, se je naglo obrnil in zaklical sam pri sebi:

„To se ne sme zgoditi! Anica! Vse, samo to ne! Če pa se tudi to zgodi, je konec sveta!...“

Dirjal je proti koči, kjer je živela Anica. Obraz mu je zalivala kri, pljuča mu niso pustila več dihati. Prišel je na malo dvorišče. Vsa vrata hiše so bila odprta na stežaj.

„Vse drugo, samo to ne!“ je klical naprestano sam pri sebi.

Iztrgal je planko v kotu. Kot blisk je bil v sobici, ki je bila polna vojakov. Skočil je med nje in kričal:

„Ven od tukaj, prasci! Ven! Nič vredneži! Zločinci!“

Prijeli so ga, vrgli na tla, teptali po njem, ga brcali. Še, ko je izgubil zavest so ga mrevarili. Misleč, da je mrtev, so ga vrgli na dvorišče. Tu ga je našla njegova žena in ga na nosilnicah spravila domov.

Naslednji dan je Anica umrla.

Vojaki so zapustili vas. Le komisar je ostal. Stanoval je v župnišču in je od tam s strojno puško varoval osvoboditev vasi.

Anico so pokopali brez duhovnika. Tega je, zaprtega v župnijski kleti, čuval komisar sam. Na pogrebu je bilo le nekaj oseb. Ta dan so namreč pokopali mnogo mož in žena ravno tako, kakor Anico...

Bihora je ostal v postelji tri tedne.

Ko je že mogel malo vstati, se je zaprl v svojo delavnico in je tam nekaj tesal in žagal in zbijal. Nekaj dni za tem je šel od doma s težkim križem na ramli.

Ne da bi se oziral na levo in desno, je usmerjal svoj korak proti pokopališču. Poiskal je Aničin grob in s težavo postavil nanj križ, na katerem je bilo zapisano:

„Tukaj počivata Anica in svoboda!“

Črke so bile vžgane v les. Nekaj časa je zrl v križ, morda je molil. Nato se je šepajoč vrnil domov in zopet legel.

Naslednji dan ga je poklical komisar na pokopališče.

„Kaj je to?“ mu je kričal in kazal na križ.

„Križ,“ mu je odgovoril mirno Bihora.

„Svoboda je zate umrla?“

Bihora je pogledal komisarju naravnost v oči.

„Ne samo zame, tovariš! Za vse, ki živimo tukaj!“

Zaprli so ga.

Iz pokopališča so morali izginiti vsi križi. Križ je simbol reakcije in v deželi svobode tudi mrtvi nimajo pravice biti reakcionarji.

Nekega dne pa je Bihora prinesel iz gozda izrevano drevo. Nesel ga je na pokopališče in ga je vsadil na Aničin grob. Ravno tam, kjer je bil prej zasajen križ.

Tedaj je slučajno prišel med grobovi župnik.

„Kaj delate tukaj?“ je vprašal prijazno Bihora.

„Postavil sem križ na grob Anice,“ je odgovoril nagovorjeni.

Ko je opazil, da se je župnik začudil odgovoru, je dodal:

„Iz tega bom naredil križ, ko bodo prišli za to ugodni časi.“

Duhovnik je gledal drevo in že postarelega človeka.

„Sam Bog ve, kdaj bodo prišli tisti časi...“

Mož je zrl v duhovnika. V njegovih očeh je gorelo.

„Čim pozneje, tem lepši in večji bo križ... In na križ bom napisal samo: 'Tukaj počiva Anica', ker tedaj bodo preživeli obhajali vstajenje svobode...“

Tako je zgodba o ubogi Anici. Ves svet naj bi jo zvedel, prej ko bi mu zavladala rdeča smrt svobode in nedolžnosti!
Je. Gin.

PREROK DANIJEL

BORIS KOMAN

Nad nehvaležnim Izraelom so se začeli zbirati črni oblaki božje jeze. Le za hip je Bog še odložil kazen za vladanja pravičnega Josija, ki se je resno prizadeval popraviti, kar so njegovi predniki zagrešili in ljudstvo spet pridobiti za pravega Boga. V tem času se je rodil v kraljevski rodovini deček, ki so mu dali ime Daniel. Verna družina mu je vtisnila v dušo živo vero v Boga in spoštovanje do vseh verskih postav Boga zvestih Judov. Prav malo pa je mogel Daniel okušati toploto domače hiše. Izraelska zemlja je postala pozorišče krvavih bojev med Egiptom in Babilonom. In v četrtem letu vladanja kralja Joakima je babilonski kralj Na-

buhodonosor po zmagi pri Karkamišu (leta 605 pr. Kr.) odpeljal obenem s kraljem in odličnimi Judi tudi mladega Daniela v babilonsko sužnost (Dan 1, 1). Kako bridko je občutil ta mladec nesrečo svojega naroda! Moral je nastopiti pot brezdomca. Doma spoštovan in ljubljen, sedaj tujec med tujci. Doma z vsem obilno preskrbljen, na tujem siromak med siromaki. Bolelo ga je, strlo pa ga ni. Poln žive vere je zaupal v Boga in ni bil osramočen.

NA BABILONSKEM DVORU

Kralj Nabuhodonosor je naročil upravniku kraljevske palače odbrati izmed sinov kraljevskih družin nekaj dečkov lepe zunanosti, dobro vzgojenih

in izobraženih, da bi vedno bivali v kraljevski palači. Te naj nauči jezika in kaldejskih znanosti. Vsak dan naj se jim daje jesti in pitj s kraljeve mize. V treh letih naj bi se pripravili za službo kralju. Med te so bili izbrani tudi Daniel in trije njegovi tovariši (Dan 1, 3—6).

Ta izbira je bila prva resna preizkušnja Danielove zvestobe Bogu in judovskim postavam. Kdo bi se čudil, če bi se premoteni od dvorskega sijaja ali iz strahu izneverili šegam očetov? Daniel pa je preizkušnjo odlično prestal in sklenil v svojem srcu ne se omadeževati s hrano s kraljevske mize. Pogumno je prosil upravnika, naj to njemu in njegovim tovarišem dovoli. Bog je hotel, da je našel milost v upravnikovih očeh, ki pa mu je izrazil svojo bojazen, da ne bi radi pičle hrane oslabeledi. Zato bi ga kralj prav lahko obsodil na smrt. Na Danielov predlog pa je poizkusil dajati jim skozi deset dni le zelenjave in vode. In kako se je začudil, ko jih je našel bolj polnih in zdravih obrazov kot druge, ki so se hranili od obilja kraljeve mize. Bog je obilno poplašal zvestobo Daniela in njegovih tovarišev. Po končani triletni pripravi so se v vsem odlikovali pred ostalimi svojimi tovariši. Danielu pa je Bog dal še izreden dar prerokovanja in razlaganja sanj, da je na orientalcem ljub način lažje oznanjeval pravega Boga (Dan 1, 8—17).

IZREDNA MODROST

Vse svoje darove je uporabljal v ponižni zavesti, da so le božji dar, v posebno božjo čast in v blagor svojih težko preizkušanih rojakov. Tako je med drugim rešil nasilne smrti čisto Susano. Ta je bila žena bogatega Juda Joakima, izredno lepa in bogaboječa. Dva stara Juda, sodnika v tistem letu, sta zago-rela v grešni strasti do nje. Dolgo sta

jo zalezovala in končno hotela izrabiti priliko, ko se je sama kopala na vrtu. Zagrozila sta ji z vsem najhujšim, če se jima ne vda. V silni stiski je Susana rekla: „Bolje je zame, pasti v vajine roke, ne da bi storila, kar želita, kot pa grešiti v pričó Boga.“ Na vso moč je zakričala na pomoč. Pohotna starca sta jo nato užaljena zaradi spodletelega načrta po krivem obtožila prešustva in zakonolomstva in zahtevala njeno smrt. Vsi, ki so Susano poznali, nikakor niso mogli verjeti, da bi bila ona kaj takega storila, vendar proti uglednima starcema niso nič mogli. Susana se je v silni stiski zatekla k Bogu: „Večni Bog, ki poznaš vse skrivnosti, Ti veš, da sta me ta dva po krivem obtožila! Glej, umrla bom, ne da bi storila kaj takega, kar sta se ta dva zlobno o meni izmislila.“ Gospod je uslišal njeno molitev in vzpodbudil mladega Daniela, da je pričal za njeno nedolžnost. Dal je zaslišati vsakega starca posebej in iz njunih nasprotujočih se izjav jasno dokazal, da sta lagala. Bila sta po Mozesovi postavi obsojena na smrt, Susana pa je bil oproščena. Glas o Danielovi modrosti pa se je razširil med vsem ljudstvom (Dan pogl. 13.).

RAZLOŽI SANJE

V drugem letu svojega vladanja je imel kralj Nabuhodonosor izredne sanje. — Na Vzhodu so sanjam dajali poseben pomen in imeli celo posebne izvedence za njih razlago. — Nobeden izmed kraljevih razlagalcev ni mogel teh sanj razložiti, zato je kralj vsem zagrozil s smrtjo. Za to je izvedel Daniel. Bog mu je v prikazni odkril kraljeve sanje in njih pomen. Poln hvalečnosti Bogu je šel Daniel na dvor. Na kraljevo vprašanje je odgovoril: „Bog v nebesih je, ki razodeva skrivnosti in ta ti je pokazal stvari, ki se bodo zgodile.“ Potem je najprej povedal kraljeve sanje. Kralj je videl ogromen

kip, ki je imel glavo iz zlata, prsi in roke srebrne, trebuh bakren in noge deloma železne, deloma lončene. Tedaj se je z gore odtrgala skala, se zaletela kipu v noge in ga razbila v kosce. Razlaga pa je ta: Zlata glava tega kipa je Nabuhodonosorjevo kraljestvo; katere mu bo sledilo manjše iz srebra. Nato pride kraljestvo iz bakra in četrto železno. Končno bo pa Bog obudil kraljestvo, ki nikoli ne bo razrušeno, ki bo uničilo vsa druga kraljestva in bo obstojalo za vso večnost. (Na splošno se sodi, da tu misli na katoliško Cerkev, ki bo sledila babilonskemu — zlatemu —, perzijskemu — srebrnemu —, grškemu — bakrenemu in rimskemu — železnemu kraljestvu.)

Kralj je bil izredno zadovoljen z Danielovo razlago in je priznal z vso dušo pravega Boga: „Resnično je vaš Bog Bog vseh bogov, Gospod vseh kraljev.“ Dal ga je povišati, mu dal vse časti in dragocenih darov, in ga postavil za načelnika vseh modrijanov v Babiloniji ter upravitelja babilonske pokrajine in celo za svojega osebnega svetovalca (Dan pogl. 2.).

MLADENIČI V OGNJENI PEČI

Medtem je Judeja dozorela za božjo kazen. Leta 587 pr. Kr. je Nabuhodonosor razrušil Jeruzalem in odpeljal Jude tretjič v babilonsko sužnost. Daniel, sedaj mlad mož, ki se je med Judi v tujini najvišje povzpel, je moral s svojimi tovariši gledati dolge vrste rojakov, ki so do smrti utrjeni in žalostni prihajali kot sužnji v Babilon. S tem so bile končno pokopane vse sanje na skrajšnjo vrnitev v osvobojeno domovino. Gotovo ga je vse to silno bolelo v duši, saj je kljub vsem častem v tujini ostal zvest svojemu rodu in Bogu.

Kralj Nabuhodonosor je mislil, da je z zmago nad Jeruzalemom premagan tudi njihov Bog, katerega je še pred

kratkim priznaval za Boga vseh bogov. Postaviti je dal zlat kip zmage in izdal ukaz, da morajo priti k tej slovesnosti vsi uradniki in dostojanstveniki, če ne jih čaka smrt. Na glas trobente se morajo vreči vsi na kolena in počastiti kip. Daniel in tovariši so ostali zvesti veri očetov kljub smrtni nevarnosti. Takoj so jih nevoščljivi domačini naznanili kralju. Daniela si verjetno zaradi njegovega izredno trdnega položaja pri kralju niso upali. Kralj je dal v silni jezi vreči tri mladeniče v razbeljeno peč. Bog pa svojih zvestih služabnikov ni zapustil, ampak je poslal angela, da jih je rešil smrti. Ko je kralj slišal, da prepevajo v peči živi in zdravi hvalnice pravemu Bogu, je spoznal svojo zmotu in spet zapel hvalo Bogu: „Blagoslovljen bodi njihov Bog, ki je poslal svojega angela, da reši svoje služabnike, ki so verovali vanj in se zoperstavili kraljevemu povelju in so žrtvovali svoja telesa, da ne bi služili in častili drugih bogov, razen svojega Boga!“ Mladeniče pa je dal postaviti na visoka mesta v babilonski pokrajini (Dan pogl. 3.).

NAPOVE KONEC BABILONSKEGA KRALJESTVA

Nabuhodonosorju je sledil na prestolu sin Baltasar. Ta je priredil kmalu po prevzemu oblasti razkošno pojedino. Povabil je tisoče velikašev in končno dal prinesiti svete posode, ki jih je njegov prednik Nabuhodonosor oropal v Jeruzalemskem templju. Iz teh so sedaj pili ti na pol pijani velikaši in njihove žene in priležnice in slavili svoje bogove. Tedaj pa se je prikazala neka roka, ki je pisala na steno kraljevske palače. Kralj je prebledel trepetajoč po celem telesu, ko je to zagledal. Pozval je vedeže, naj mu razvozljajo skrivnostno pisavo na steni. Ker nihče ni tega umel, se je kraljica spomnila na Daniela. Takoj so

poslali ponj in kralj mu je obljubil ogromnih darov in tretje mesto v državi. Daniel pa je mirno odgovoril: „Bog, Najvišji, je dal tvojemu očetu Nabuhodonosorju kraljestvo, čast in slavo. Zato so ga vsi spoštovali in trepetali so pred njim vsi narodi in jeziki. Toda, ko pa se je njegov duh napolnil z napuhom, mu je bil vzet prestol in čast in je živel kot vol v puščini, dokler ni priznal, da ima Najvišji oblast nad kraljestvi. Ti, Baltasar, sin njegov, kljub temu, da si to vedel, nisi ponižal svojega srca. ampak si se vzdignil zoper Gospodarja neba in si dal prinesiti posode iz templja, da piješ iz njih. Tudi si častil malike iz zlata in srebra, kamna in železa, samo Boga, od katerega zavisi vsak hip tvojega življenja, nisi častil. Zato je On poslal to roko, da napiše: „Mane, tekel, fares.“ Mane pomeni: Bog je preštel dneve tvojega kraljestva in jim je določil konec. Tekel: Dal te je na tehtnico in te je našel prelahkega. Fares: Razdejava bo tvoje kraljestvo in izročeno bo Medom in Peržanom“ (Dan 5, 17—28).

Silen vtis so naredile te odkrite besede sivolasega Daniela. Kralj je ves pretresen spolnil obljubo in postavil Daniela za tretjo oblast v državi. Pa še isto noč je kralj umrl in deželo so zasedli Medii pod vodstvom 62 letnega Darija leta 538 pr. Kr.

V LEVNJAKU

Tudi pri novih gospodarjih je Daniel hitro pridobil na ugledu in bil postavljen za enega najvišjih državnih uradnikov (Dan 6, 2—4). Domačini so zavistno gledali, kako zavzema vedno višje položaje. Da bi ga uničili, so pregovorili kralja Darija hlineč mu svojo vdanost, da je izdal ukaz, da bo vsakdo, ki bi se obračal mesto na kralja na katerega koli boga, vržen v levnjak. Potem so opazovali Daniela, ki je vedeč

vse to, zvesto opravljal svoje molitve pravemu Bogu. Takoj so ga naznanili kralju. Kralj je bil zelo žalosten in je hotel Daniela rešiti, pa hinavci so mu govorili, da je medijska in perzijska postava, da se kraljev ukaz ne more spremeniti. Tako so dosegli, da je bil Daniel za svojo zvestobo Bogu vržen v levnjak.

Ko pa je šel kralj drugo jutro ves zaskrbljen gledat, kaj se je z Danielom zgodilo, ga je našel živega in zdravega. Ves vesel mu je Daniel rekel: „Bog je po svojem angelu poskrbel, da mi levi niso storili nič hudega, ker me je našel pravičnega pred seboj. Toda tudi pred teboj nisem ničesar zagrešil“ (Dan 6, 22).

Kralj je ves srečen dal Daniela osvoboditi. V levnjak pa je dal vreči hinavske svetovalce in takoj so jih levi raztrgali. S tem je Daniel dosegel, da je kralj izdal odlok, da se mora spoštovati v celem kraljestvu Danielov Bog, zakaj ta Bog je večni in njegovo kraljestvo ne bo nikdar uničeno.

VIDENJA

Bog je Danielu poleg vsega drugega tudi odkril prihodnje stvari. Tako je videl v prvem letu vladanja kralja Baltasarja priti iz morja štiri zveri. Prva je bila kot lev in je imela orlovske peruti. Ko pa so ji izpulili peruti, je postala kot slaboten človek. Druga zver je bila podobna medvedu s tremi vrstami zob. Potem je videl leopardu podobno zver, ki je imela štiri peruti kot ptič in štiri glave. Nazadnje pa se mu je prikazala strašna zver z izredno močjo. Ta je s strašnimi zobmi vse zdrobila. Potem je zagledal starca, večnega Boga v snežnobeli obleki. Njegov prestol je bil z ognjenih plamenov. Tisoči so mu stregli. Vsedel se je, da sodi zverem. Zverem je bila odvzeta oblast. Tedaj pa je prišel na oblakih neba ne-

kdo, ki je bil podoben Sinu človekove-
mu. In dana mu je bila oblast, čast in
kraljestvo in vsi narodi in jeziki so
mu služili. Njegova oblast je večna, ki
mu ne bo odvzeta in njegovo kraljestvo
je nerazrušno (Dan 7, 3—14).

Te štiri zveri so štiri kraljestva. Raz-
lagalci sodijo, da babilonsko, medijsko,
perzijsko, kraljestvo Aleksandra Veli-
kega in rimsko kraljestvo, ki so drugo
za drugim propadla. Potem pa je nasto-
pilo kraljestvo Sinu človekovega, ki je
obljubljeni Mesija, kateremu ne bo
konca.

Posebno pa je znano Danielovo vide-
nje v sedemdesetih tednih, ki ga je imel
v prvem letu vladanja Darija. Najprej
v ponižni molitvi prizna krivdo Izra-
ela in pravično božjo kazen. Potem pa
prosi Boga v imenu celega naroda usni-
ljenja. Bog je uslišal njegovo ponižno
prošnjo in mu po nadangelu Gabrielu
razodel, da je določenih 70 tednov, da
bodo končno izbrisani njihovi grehi.
Nastopila bo večna pravica in maziljen
bo Sveti svetih.

Od odloka, da naj se pozida Jeruza-
lem do Kristusa bo minulo dvainšest-
deset tednov. V sedmih tednih bo me-
sto pozidano. In po 62 tednih se bo Kri-
stusu vzelo življenje in Judje ne bodo
več njegovo ljudstvo, ker ga bodo za-
vrgli. Prišel bo narod s svojim povelj-
nikom, ki bo mesto razrušil in tempelj
za vedno. Kristus pa bo sklenil novo
zavezo v enem tednu z mnogimi verni-
ki (Dan 9, 24—27).

Razlagalci razumejo pod tedni letne
tedne, to je sedem let. Od odloka, da se
znova pozida Jeruzalem, leta 445 pr.
Kr. je preteklo 49 let, da so ga v res-
nici pozidali, kar znaša 7 letnih tednov.
In potem je preteklo 62 letnih tednov,
to je 434 let do Kristusovega krsta v
Jordanu. V polovici 70 tedna pa je bil
umorjen in s svojo odrešilno smrtjo
začel novo zavezo.

Križ na Velikem Kleku (Glocknerkreuz)
(3797 m)

Daniel je izvršil v božji službi in po
božji dobroti ogromno delo za svoje
ljudstvo in za božjo čast. S svojo ne-
ustrašeno vero in zvestobo veri očetov,
s svojo vplivno besedo pri kraljih suž-
nosti je bil svetla luč, ki je Judom
kazala pravo pot in tudi poganom po-
magala spoznavati pravega Boga. Nje-
gove preroške besede pa so bile poseb-
no krepka tolažba v najtežjih dneh. Ne
imenuje se zaman njegova knjiga Apo-
kalipsa: Razodetje Stare zaveze.

Tudi nam na tujem mnogo pove.
Ohraniti se moramo sredi poganškega
sveta zveste pravemu Bogu in izročilom
očetov in po svoje pripomoči, da mo-
derni pogani po naših delih spoznajo
pravega Boga in njegovega Sina Jezusa
Kristusa.

LUČ, KI SVETI V TEMO GROBA

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Dva velika spominska dneva odpirata na pragu meseca novembra skrivnostna vrata, ki vodijo v onostranski svet: Vsi sveti in Verne duše.

Praznik Vseh svetnikov je praznik zmagoslavne Cerkve, praznik vseh onih, ki so po preizkušnjah in borbah tega življenja zmagovito dosegli svoj končni cilj — večno blaženost nebes. Vernih duš dan pa nas spominja usode onih, ki končnega cilja tudi niso zgrešili, vendar ga dokončno še niso dosegli in so na poti v večno veselje, po sklepu večnega Sodnika, ostali na kraju očiščenja, da se operejo usakega madeža, predno smejo pred obličje neskončno svetega Boga.

Oba ta spominska dneva sta povezana med seboj, tako da se veselje nad srečo zveličanih preliva v tiho žalost nad usodo trpečih, ki skoraj prevlada v naših dušah, ko obiskujemo grobove naših rajnih.

Te dni naše duše globoko doživljajo vso pretresljivo resničnost človekovih poslednjih reči, pa tudi vso skrivnostno bližino večnosti, saj se nam zdi, kot bi na naša ušesa udarjalo skrivnostno šumljanje valov onostranstva, po katerih se nam bližajo naši pokojni, da nas obiščejo in nam spregovore tiho, dobro besedo... Večerno žalno zvonjenje zvonov naših cerkva, večerna pobožnost v resnobno, žalno opremljenem svetišču na Vseh svetnikov večer, trije rožni venci za duše pokojnih, beseda božja o njihovi usodi in naših dolžnostih napram njim — vse to je nekđaj doma do dna prevzelo naša srca. Sta pač res spominska dneva tako

usa naša in usa človeška, obenem pa usa nadnaravna in božja.

Odkar živimo na tujem, nam je duša v teh dneh šz posebno polna domotožja in tihega hrepenenja. Oj, koliko grobov se je odprlo, odkar smo šli od doma! In ni teh grobov kopala le ljubezen. Nešteto jih je izkopalo sovraštvo, po gozdovih in prepadih, grobove, ki jih še ni mogla Cerkev pokropiti s blagoslovljeno vodo in jih napojiti s svojo molitvijo, grobovi, ki za mnoge od njih ne bomo nikoli zvedeli. Ali naše duše jih bodo te dni poiskale vse, tudi najbolj skrite in zapuščene, in naša iskrena molitev bo znova prižgala na njih skrivnostno luč vere in večnega upanja.

O, kako čudovita je ta luč vere, ki sveti v samo temo groba, ki razliva žarke tolažbe v skrivnostno grozo smrti in nam milo govori o ustajenju in svidenju. Odprimo ji na stežaj vrata svojih duš!

TOLAŽBA V SMRTNI GROZI

Misel na smrt je sama po sebi človeku vedno grenka. Je pač smrt kazen za greh in zato se je človek boji, zakaj kazen nikakor ni zaželena.

Gledajoč smrt s te strani, jo sveti Pavel imenuje „našega sovražnika“ (1 Kor 15, 26), ker nas s silo napade in nam konča življenje, na katerem človek po naravnem gonu ves visi. In kadar pride, jo spremlja strahotno spremstvo, da se nam ob misli nanj stiska srce: smrtni boj, grob, razpad in gniloba.

Vse to pa je le zgolj naravno gledanje na smrt, pri katerem se kristjan ne ustavi dokončno. Odkar je namreč naš Go-

spod in Zveličar Jezus Kristus na križu smrt pretrpel, odkar je smrt dobila po njem značaj daritve in je postala vir našega odrešenja, od tedaj je smrt izgubila svoj strahotni obraz. Kakor je bila Kristusu, tako je smrt tudi vernemu kristjanu dejanje najpopolnejše vdanosti in zadoščevanja. Smrtna postelja mu postane oltar, smrt sama pa je kakor maša, ki ga očisti in opere v Kristusovi krvi. V tej luči smrt ne predstavlja konca, marveč začetek novega, večnega življenja.

Jezus je primerjal smrt Jairove hčere s tihim, mirnim spanjem (Lk 8, 52). O svoji lastni smrti je govoril *got c odhodu k Očetu* (Jan 14, 28). V priliki o devicah mu je ura smrti klic na nebeško svatbo: „Ženin prihaja, pojdiva mu na proti!“ (Mt 25, 6).

Misel, da je smrt začetek blagočejnega počitka, izraža sveti Janez v Skrivnem razodetju z besedami, ki jih sveta Cerkev, polna vere, ponavlja v berilu črne maše: „Slišal sem glas iz nebes, ki mi je govoril: Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Da, govori Duh, spočijejo naj se od svojega truda, zakaj njihov delo gredo za njimi“ (Raz. 12, 13).

Naj nas tudi ne žalosti preveč misel na telesni razkroj v grobu, ki je neizbežno uresničenje božje sodbe nad grešnim človekom: „Prah si in v prah se povrneš“ (I Moz 3, 19). Takole nas tolaži glede tega sveti Janez Zlatousti: „Ker nas je Bog namenil za večno življenje, podre ob smrti bedno hišo našega telesa in pošlje dušo medtem na drugi svet, da se potem, ko bo telesni dom na novo zgrajen v slavi, duša poveličana in radostna povrne vanj. Ne žalujmo torej nad razpadom telesnega šotora, marveč glejmo v luči vere in polni upanja našo prihodnjo slavo!“

Naj se nihče ne čudi, kako bo to mogoče, ko je razpad mrtvega telesa na

vadno tako hiter in popoln in so okolnosti tega često izredne in raznolike. Vstajenje naših teles bo delo božje vse-mogočnosti, kateri ni nemogoča nobena reč. On, ki je vse iz nič ustvaril, bo združil vse atome našega telesa, katerih nobeden se po njegovi volji ne izgubi. V naravi sami obnavlja Stvarnik leto za letom pred našimi očmi skrivnost vstajenja. Pozimi zemlja kakor umre; pomladi pa spet oživi, zazeleni, vzcvete. Seme, ki ga vržemo v zemljo, zgrije in le, če strohni, požene novo bil, novo rast.

Zato nas Cerkev vabi, da v apostolski veri izpovedujemo: Verujem v vstajenje mesa in v večno življenje. Na grobove in v sredo pokopališča nas uči Cerkev postavljati križ, znamenje zmage nad grehom, nad smrtjo in nad peklom, znamenje odrešenja in poročstvo vstajenja, kakor to tako globoko izraža naša nagrobna pesem: Le križ nam sveti govori, da zopet vidimo se nad zvezdami...

NAD ZVEZDAMI

Na Vseh svetnikov dan beremo v prazniški maši berilo iz Skrivnega razodetja sv. Janeza, 7. poglavje, kjer evangelist pripoveduje, kako je videl v prikazni nebeško mesto Jeruzalem in Boga na nebeškem prestolu. In nadaljuje: „In videl sem veliko množico, ki je nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov; stali so pred prestolom in pred Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila in s palmami v rokah. In z močnim glasom so hvalili Boga, ki mu gre hvala in slava in čast in zahvala in oblast in moč na vekov veke...“

Iz tega videnja svetega Janeza po pravicah sklepamo, da je število zveličanih v nebesih ogromno, nepregledno, brezštevilo. In da so tam ljudje vseh rodov, vseh stanov in poklicev, vsake starosti.

V prazniškem evangeliju nam Jezus pove, kateri so tisti, ki jim bo dano v posest nebeško kraljestvo in bodo imeno-

vani otroci božji. So to ubogi v duhu, krotki in žalostni, lačni in žejni pravice, usmiljeni, čisti in miroljubni, slednjič še oni, ki preganjanje trpe zaradi pravice. In tem poslednjim Gospod Jezus na najslavesnejši način zagotavlja: „Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili: Veselite in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih“ (Mt 5).

O tem plačilu v nebesih govori sveti Janez v Skrivnem razodetju tako lepo in čudovito, da se zdi človeku kakor lepa pravljica, pa je razodeta resnica. Berite v teh dneh zadnji dve poglavji te pre-roške knjige nove zaveze in srce vam bo koprnelo od veselega hrepenenja in pričakovanja. „In obrisal bo Bog vse solze z njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja ne bolečine, zakaj, kar je bilo prej, je minilo“ (21, 4). Pa je vse to, kar je sveti Janez tu zapisal, le kakor jeclanje, kakor to sveti Pavel pove, ki je bil zamaknjen v nebesa, pa ni vedel povedati drugega kot to, da „oko ni videlo in uho ni slišalo in v nobenega človeka srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo“ (1Kor 2, 9).

V OČIŠČUJOČEM OGNJU

Ko gledamo na velikost in množino človeških slabosti in nepopolnosti, si le težko mislimo, da bi mogli po smrti takoj in naravnost v nebesa. Verjetno se nam zdi, da gre večina duš v nebesa skozi vice. Po nauku svete Cerkve so vice poseben kraj, ki ga je ustvarila božja pravičnost v zvezi z božjim usmiljenjem, da se tam duše pravičnih očistijo vseh madežev in pripravijo za vstop v božje kraljestvo. So vice vmesna postaja med nebesi in peklom. Kje je ta kraj, je za nas krivnost, kakor je sploh življenje v onostranstvu polno neumrljivih in nerešljivih tajnosti.

Očiščujejo se verne duše s trpljenjem, ki jim je edino sredstvo opravičenja. Največje trpljenje zanje je začasna ločitev od Boga, po katerem hrepene z neizrekljivim hrepenenjem. O tem hrepenenju vernih duš piše sveta Katarina iz Genove, da je kakor strašna, neutesljiva lakota, ki presega vsako človeško predstavo. V zvezi s tem trpljenjem, ki je glavna muka vic in očičuje višje sfere duše, pa je po splošnem mnenju bogoslovnih učiteljev in po veri krščanskega ljudstva v vicah tudi čutno trpljenje, ki očičuje nižje zmožnosti duše. Sveti očetje govore o očičujočem ognju, ki po svoji silovitosti prav nič ne zaostaja za ognjem pekla, le da ni večan.

Ker se s smrtjo zaključí čas zasluženja, se verne duše same ne morejo na drugem svetu z ničemer drugim pomagati razen z omenjenim trpljenjem. V vicah ni več možnosti za pokoro in zadoščevanje, ni zakramentov, ni duhovnika, ni oltarja, ki bi bili vernim dušam na razpologo. Zakrament vic je le očičujoče trpljenje, ki pa ne očisti tako hitro, kot prostovoljnc sprejeto trpljenje na zemlji s svojo zaslužno in zadostilno močjo.

Kazni v vicah so odmerjene po božji pravičnosti v sorazmerju z zadolženjem. Trajajo za vsakogar toliko časa, dokler ni s svojim trpljenjem ali po prošnji in zadoščanju drugih poplačal zadnjega vinarja. Vice se bodo končale za vse na sodnji dan.

V uso-to temo in žalost onostranskega očičevanja pa lije luč vere žarke velike tolažbe: Duše v vicah so gotove svojega zveličanja. Vedo, da so v ljubezni božji, da jim je združenje z Bogom zagotovljeno. Ne morejo več grešiti, ne morejo več izgubiti svoje sreče. Očičujoče trpljenje prenašajo s popolno vdanostjo in z neporušljivim notranjim mirom. Med njimi ni nobene nevoščljivosti, nobenega izpodrivanja, nobenega prepira, ne za mere ne nevolje. Trpljenje enega je trp

ljenje vseh, veselje enega veselje vseh, osvobojenje enega zadoščenje vseh. Tako je to življenje v vichah pri vsem silnem trpljenju tudi polno skritih lepot. Nikjer se ne trpi tako vdano, tako ljubeče kakor v vichah.

Poleg tega imejmo pred očmi še drugo versko resnico o vichah, ki pa uči, da verne duše niso zapuščene. Čeprav si same ne morejo nič pomagati, vendar v občestvu svetnikov, ki jih veže s svetniki v nebesih in z verniki na zemlji, niso pozabljene.

Po veri Cerkve božji angeli in svetniki učinkovito pomagajo pri reševanju duš iz vic. Pri pogrebu kristjana Cerkev moli: „Pridite na pomoč, svetniki božji, bohitite naproti, angeli Gosopodovi. Sprejmite njegovo dušo in jo nesite pred obličje Najvišjega.“ Pri darovanjskem spevu črne maše pa Cerkev duše vernih posebej priporoča svetemu nadangelu Mihaelu, zastavonoši nebeških čet, naj jih vodi v večno luč.

Še močnejša kot vsi angeli in svetniki je v svojem posredovanju za duše ljuba Mati božja, presveta Devica Marija, ki je Kraljica vesoljne Cerkve, zmagovalne, vojskujoče in trpeče. Sveti Alfonz Liguori je prepričan, da Marija veliko pomaga dušam svojih služabnikov, ki trpe v vichah. Onim, ki nosijo njen karmelski škapulir in ji v zvesti ljubezni služijo, je obljubila rešitev iz vic prvo soboto po smrti. Sveti Brigiti je v nekem razodetju dejala: „Jaz sem kraljica vic in moje prošnje lajšajo muke onih, ki trpe na tem kraju očiščevanja.“

Kot nezmotljiv verski nauk pa razglasha sveta Cerkev resnico, da moremo vernim dušam uspešno pomagati zlasti mi, ki živimo na zemlji in imamo obilno možnost zaslužnja in zadoščevanja. Trojna je pomoč, ki jo lahko nudimo našim rajnim v njihovi stiski: molitev, mišočina in žrtev. Nad vsem tem pa je daritev svete maše, katere zadostilne in

Cerkev Marijinega Vnebovzetja v D. M. v Polju

prošnje sadove lahko vedno naklanjamo dušam rajnih. Tuči imamo na razpolago neizrekljivo bogastvo svetih odpustkov, ki jih moremo pridobivati vsek dan, zlasti v obilni meri pa na dan Vernih duš.

ŽAREK V TEMNIH SLUTNJAH

Ob vsem tem tolažbe polnem premišljevanju bo morda marsikomu težka misel prebodla srce, misel na pokojne, ki so odšli s tega sveta nenadoma, nepripravljene, morebiti celo v očitnem grehu. Kje so njih duše? Kaj je z njimi? So se odbadniki, zakonolomci, samomorilci... rešili večnega pogubljenja in dosegli božje usmiljenje, ko pa se tako pogosto ponavlja, da kakršno življenje, taka smrt, taka večnost?

Kaj naj rečemo na vse to? Ali ne sveti v to temo nobena luč?

Ne predajajmo se obupu, marveč v luči svete vere v svoje pomirjenje premislimo sledeče: Gotovo ni večje in strašnejše nesreče za človeka kot je smrt v nespokorjenem težkem grehu. Ta ki smrti ne more slediti drugega kot obsodba in pogubljenje. Strašno je misliti na Kristusa sodnika, ki takim dušam neizprosno kliče: „Proč od mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom“ (Mt 25, 41). Vemo tudi, da je Gospod Jezus dejal, „da so široka vrata in je prostorna pot, ki drži v pogubo, in mnogo jih je, ki v pogubo po njej hodijo. Ozka pa so vrata in tesna je pot, ki drži v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo“ (Mt 7, 13-14). Svetniki nas tudi uče, da je utemeljen naš strah za usodo onih, ki so v življenju zanemarjali božje zapovedi in lahkomisljeno ali celo predrzno prezirali klic božje milosti. Ni vedno lahko upati, da bi se zakrknjen grešnik prav v zadnji uri spreobrnil in rešil. Dosti razloga, da vsak „s stahom in trepetom dela za svoje zveličanje“ (Filip 2, 12).

Vse to je resnično. Vendar nam vse te pretresljive ugotovitve ne smejo vzeti vsega upanja glede usode onih, ki so, po našem mnenju, nesrečno umrli. Pomislimo le: Sveta Cerkev, ki toliko svojih otrok proglasi za blažene in svete, nikogar še ni proglasila za pogubljenega. Naj bi bilo življenje kakšnega človeka še tako slabo in pohujšljivo, sveta Cerkev ne dovoli, da bi kdo na tem svetu izrekel nal njim končno sodbo. Bog je, ki use ve in vse razume, njegova je sodba in ta sodba je vedno neskončno pravična.

Vemo tudi, da Bog nikogar ni ustvaril za pogubljenje, ampak „hoče, da bi se vsi ljudje zveličali k spoznanju resnice“ (I Tim 2, 4). Če vemo za to božjo voljo glede zveličanja vseh ljudi, kdo potem ve za skrivnostno delovanje božje milosti v posleanjih in odločilnih trenutkih človeškega življenja? Kdo more vedeti, ka-

ko se duša posameznega človeka v tisti veliki uri odhoda odziva božjemu klicu? In kaj moremo vedeti glede tega, kar se v globini človekove duše dogaja potem, ko je človek navidezno umrl, pa se duša še ni dokončno ločila od telesa? Zdravniki trāijo, da je včasih presledek med navidezno in resnično smrtjo dolg, da more trajati tudi cele ure, zlasti v slučaju nagle ali nasilne smrti. Zato se takemu navidez mrtvemu lahko, vsaj pogojno, podeli sveto maziljenje tudi več ur potem, ko je na videz prenehal živeti. Vedimo tudi, da je božje usmiljenje neizmerno, da usmiljeni Bog čaka s svojo milostjo, s svojim očetvoskim odpuščanjem do zadnjega trenutka in āa je treba za dosego tega odpuščanja le ene same skesane besede ali milosti. Gotovo je tudi, da molitve živih za umirajoče grešnike mnogim pomagajo k spreobrnjenju in zveličanju. Resnica je tudi, da sveta Cerkev dovoljuje molitve in zadušne maše tudi za duše očitnih grešnikov, utrjujoč nas s tem svojim ravnanjem v upanju na njihovo rešitev.

Ne dajmo se torej nikoli obladati mislim obupa, marveč polni zaupanja v neskončno božje usmiljenje molimo in darujmo tudi za te svoje nesrečne brate in sestre, radi katerih usode se nam vznemirja srce. Sami pa storimo že sedaj v življenju vse, kar le moremo, da bo naša lastna smrt dobro pripravljena in srečna in da čim več bratov in sestra, ki so zašli, obrnemo na pravo pot.

Zaključimo te tolažilne misli z veličastno izjavo našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki jo je dal ob Lazarjevem grobu in jo sveta Cerkev ponavlja pri črni maši in ob pogrebu svojih vernikov, izjava, ki naj bo za nas vse kot mogočen klic in opomin.

„Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje; in kdorkoli živi in v me veruje, vekomaj ne bo umrl“ (Jan 11, 25).

Feuer! Feuer! - Ogenj! Gori!

GREGOR HRIBAR

Na Slemenici se je po prihodu gospoda Simona pričelo novo življenje. Mladi dušebrižnik je imel za patrona apostola Simona Gorečnika. Nič čudnega, ako je ob misli na tako vzvišenega nebeškega zavetnika in vzornika tudi njega gorečnost priganjala, da bi kar najhitreje spravil faro v red.

Na vseh koncih je poprijemal. Včasih kar malo preveč, a ljudje za njegove besede niso kazali posebnega zanimanja.

„Nova metla dobro pometa,“ so ga ocenili nekateri.

„Le pustimo ga! Se bo že vnesel, je še mlad,“ so menili drugi.

Najbolj ga je bolelo, da ljudi sploh blizu ni bilo. Ljudje so ga pozdravljali, a kakega posebnega stika z njimi ni mogel navezati. K maši jih še celo ni bilo. Med nedeljsko mašo je v klopeh samevalo kakih petnajst, po večini starejših moških, približno toliko ali še manj žensk, otrok pa sploh ni bilo v cerkev. Sčasoma je ugotovil, da je le nekaj družin prihajalo v cerkev, druge so pošiljale le po enega zastopnika, večina pa redno sploh nobenega. Točno tako, kakor so mu dejali na škofiji ob odhodu na novo službeno mesto. Ljudje na Slemenici so dobri, le k maši ne hodijo.

Na srečo je imel dostop v šolo in je mogel vsaj otroke pri verouku prijati. Dobival je vedno iste odgovore. Jeseni in spomladi so odgevarjali: „Sem moral pasti živino.“

„Kdo pa v delavnik pase?“ je hotel vedeti gospod katehet.

„Sestra.“

„Zakaj pa v nedeljo sestra ne pase?“ je želel priti do konca zvedavi župnik.

„Mora kuhati.“

„Kdo pa danes kuha?“

„Mama.“

„Zakaj pa v nedeljo mama ne kuha?“

„Se mora odpočiti.“ —

Tudi pozimi so bili izgovori času primerni.

„Zakaj nisi prišel v nedeljo v cerkev? Ne veš, da moramo v nedeljo vsi k sveti maši?“

„Nisem imel čevljev,“ je odvrnil brhki Franci Poziwawinig (Počivavnik).

„Kako da ne? Si prišel danes bos v šolo?“

Otrok je moral iz klopi, da so vsi videli, da je imel čevlje.

„Saj imaš čevlje. Zakaj te ni bilo?“

„Sem jih imel pri čevljarju v popravilu.“ —

In tako je šlo po vrsti, teden za tednom. Vsakdo je imel že pripravljen izgovor. Nekateri so bili trudni ali jim je bilo premrzlo. Drugi so zaspali, ker jih stara mama ni zbudila. Spet drugi niso imeli sprajce oprane ali so morali pestovati bratca ali sestrico. Glavna krivda je bila pač na starših, ker se niso potrudili, da bi otroci izpolnjevali to, k čemer jih je katehet navajal.

Na obrazih otrok se je videlo, da so bili še kar nekam prepričani, da je le

* Pričujoča črtica je enako kakor črtica istega avtorja v oktobrski številki odlomek iz neobjavljene novelce „Gospod Simon“.

dobro iti v nedeljo k maši. A kaj je vse to pomagalo, ko so pa starši doma do temeljev podrli, kar je katehet v šoli zgradil. Vendar gospod Simon ni obupal, temveč se je tolažil z besedami svetega pisma: „Eden seje, drugi sadove pobira.“

Ščasoma je gospod Simon prišel na to, da so ljudje nekatere nedelje in praznike letu bolj cenili kakor druge.

Božiču, na novega leta dan in o veliki noči je bila cerkva dobro obiskana. Na dan svetega Rešnjega Telesa je prihitelo mlado in staro k procesiji. Enako na zahvalno nedeljo, ko so tudi napravili procesijo. „Le kdo danes kuha naša mesa?“ si je ob taki priliki mislil zadovoljni gospod župnik.

Z dobrim obiskom je mogel računati tudi na kvatrne nedelje. Na take dneve ja na Slemenici navada, da imajo pred mašo opravilo za rajne in gredo petem na pokopališče blagoslovit grobove in molit za rajne.

„Lepa navada,“ si je dejal gospod Simon. „Treba bo le te pobožnostne obiske izkoristiti!“ Ob vseh ten prilikah. ko je prišlo več ljudi v cerkev, se po stari navadi namreč ni pridigalo. V mnogih časih, ko so ljudje prihajali redno v cerkev, ni bilo take škode, ako so semtertja ostali brez pridige, sedaj pa je bila stvar docela drugačna. Gospod Simon je vpeljal kratko pridigo ob vseh teh dneh, da je še onim kaj povedal, ki so prišli le vsake kvatre enkrat blizu.

Na vso moč prijetno presenečen je bil gospod Simon že prvo jesen, na vseh svetih dan popoldne. Ljudi se je kar trlo na pokopališču in okrog cerkve. Vse polno novih obrazov je mogel ugotoviti.

„Vendar so se ljudje kočno zganili,“ se je veselil pastir svojih ovčic, ko je šel čez pokopališče v cerkev. A kako neprijetno presenečen je bil malo pozneje, ko je videl v cerkvi klopi le slabo zasedene.

Isti ljudje kot zmeraj, vsi drugi so ostali zunaj in še motili so popoldansko pobožnost. Pridigo, ki jo je pripravil tudi za take, ki jih nikoli ni bilo v cerkev, je prihranil, da jo pové na pokopališču, kamor se je po cerkvenem opravilu podal s svojo čredico.

Ljudje na pokopališču so utihnili. Vsak se je postavil h grobu svojih rajnih. Gospod Simon je slovesno obšel vse pokopališče in blagoslavljal grobove. Ponovno je mogel ugotoviti, da so ljudje zelo lepo uredili in okrasili grobove svojih rajnih sorodnikov. Zato jih je pri govoru pred veliki križem pohvalil, češ da je leno urejeno pokopališče znamenje globoke vere v posmrtno življenje in upanja v ponovno svidenje onstran groba. Opozoril je tudi, da vse cvetje in luči na grobeh rajnim nič ne pomagajo: „Venci uvenejo, luči ugasnejo, solze se posuše, edino molitev predre oblake in pride pred prestol trojednega Boga.“

Mesto vencev iz rož nas prosijo naši rajni rožnih vencev. Zlasti pa jim moramo pomagati s tem, da prosimo zanje pri sveti maši. Zato naj bo naš najlepši šopek, ki ga položimo danes na grob svojih rajnih, naš trden sklep, da se bomo odslej vsako nedeljo udeležili svete maše,“ je zaključil gospod Simon svoj govor na pokopališču. Še za naslednji dan jih je povabil k mašam za rajne, ponovno blagoslovil vse navzoče in odšel s pokopališča.

„Saj kar dobro govori naš jezik,“ so ugotavljali nekateri, ki so ga prvič slišali. „Pa pravijo, da ni iz naših krajev.“

„Je le dobro, da je kak duhoven blizu, če se primeri kak krst ali pogreb,“ so bili zadovoljni drugi.

K maši jih pa na vernih duš dan, ne v nedeljo ni bilo več ko po navadi.

Spet je imel gospod Simon leto dni časa, da premišljuje, kako naj drugo leto pravi ljudi iz pokopališča narej v cerkev.

Ko je nekega dne med molitvijo brevirja premišljal, kaj naj ljudem pove, da bo bolj zaleglo, je sredi hvalnice, ki so jo trije mladeniči peli v ognjeni peči, obstal pri besedah: „Slavita Gospoda, ogenj in . . .“

Misel, ki se je ob tej priliki vzbudila v glavi gospoda Simona, mu je ugajala. Rad se je odslej bavil z njo, jo gojil in se ob njej veselil bodočega uspeha.

„To bo zaleglo, če le kaj,“ si je veliko obetal mladi dušebrižnik. „Le tako dobim ljudi v cerkev.“

Leto dni je bilo brž okrog. Na vseh svetih dan popoldne je bilo vse kot pred letom dni. Pokopališče polno, cerkvene klopi slabo zasedene. Le z eno razliko: To pot je župnik zavil na prižnico, se ozrl po napol praznih klopeh, ki jih je medlo obsevalo jesensko sonce, pozdravil, nato pa močno in presunljivo zaklical: „Feuer! Feuer! — Ogenj! Gori!“ in spet počakal.

Ako bi padla tretja atomska bomba na Celovec, bi na Slemenici ne bilo takega preplaha. Ljudje so planili pokoncu in hiteli proti izhodom. Dobro, da jih ni bilo veliko! Brž so bili brez nesreče zunaj. Le zadnji so imeli težave, ker se je med tem že razlegal po pokopališču krik: Gori! Gori! in vsa na pokopališču zbrana množica je vdrla v cerkev, da bi videla, kje gori. Cerkev je bila kmalu polna radovednežev, ki so strmeli v pridigarja, ki se ni premaknil z mesta.

Ko so bili vsi oni, ki so se še pred kratkim razgovarjali na pokopališču, v cerkvi; ko so tisti, ki so iz cerkve zbežali, tudi že nazaj silili in ko so celo nekateri bogoverci (Gottgläubige) pri zadnjih vratih stegovali v cerkev svoje vratove v upanju, da bo ogenj že skoraj uničil „tempel“, ki jim je bil tako zelo na poti, je spet povzel beselo gospod župnik in nadaljeval, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo:

„Kje gori? Kdo gori? V vicah gori!

Pogled na Grossglockner s Ködnitztal (od Kalške strani) 3797 m

Tvoj oče gori! Tvoja mati, tvoj brat, tvoja sestra, tvoja žena, tvoji otroci gorijo v ognju v vicah.“ Nato je gospod Simon z očmi premeril cerkev počez in po dolgem: in zmagoslavno nadaljeval:

„Prav zato smo se danes tako polnoštevilno zbrali na tem svetem kraju, da pomagamo našim rajnim z molitvami in jih rešimo iz ognja v vicah . . .“

Ljudje so bili še vsi preplašeni. Nekateri so godrnjaje odšli, večina je pa le obstala in spet enkrat slišala v cerkvi božjo besedo.

Po opravitlu na pokopališču so se zbrali najbolj zagrizeni nasprotniki cerkve in župnika in ugibali, kako naj bi se mu oddolžili za to, kar jim je storil.

„Potegnili nas je prišlec,“ so ugotavljali nekateri.

Drugi so bili v skrbi za javni blagor in so govorili:

„Zadevo je treba javiti oblasti. Drugič bo res požar in ne bo nihče verjel.“

Spet drugi so mislili na duhovno škodo, ki jo je po njihovem prizadela pridiga, in so govorili:

„Če bo šlo tako naprej, kmalu ne bo nihče več maral cerkvenega pogreba. Ali ni nad župnikom nobene oblasti, ki

bi to preprečila in napravila red?"

„Kajpada je!“ je segel vmes kmet Rijavčnik (Rijautschnigbauer). „Najprej smo mi, cerkveni svetovalci, za to tukaj, nato pa gospod dekan. Zato predlagam, da gremo župnika zatožit h gospodu dekanu.“

Rijavčnik je prav kuhal jezo na župnika. Bil je cerkveni svetovalec in sicer mu je pripadalo četrto in zadnje mesto v cerkvenem svetu. Nekaj tednov prej je cerkveni svet cerkveno sejo brez njega začel in končal, čeprav je on prav zato izostal, da bi videl, ali ga dovolj upoštevajo in ali bodo radi njega sejo preložili, kakor se je dogajalo, kadar ni prišel prvi svetovalec. Sedaj je imel priliko, da pokaže, da le ni kar tako mogoče preko njega. Upal je celo, da bo spravil župnika iz fare. Vendar se mu od ostalih treh cerkvenih svetovalcev ni maral naveden pridružiti, pač pa je dobil na svojo stran dva kmeta.

Po fari je zašumelo.

„Župnika bodo šli tožit! Do tehanta gredo! Trije kmetje bodo šli radi pridige! Proč ga hočejo spraviti!“

„Le kaj bodo opravili zoper našega župnika, ki nam je le o ognju in vica govori, pa ga ljudje niso razumeli,“ so branili župnika redki prijatelji. Večina je pa molčala, češ da se ne ve, kako se bo stvar kenčala...

„Ženska, le pripravi dobro večerjo! Jutri že ne bo več tega župnika v župnišću,“ je dejal pred odhodom k dekanu svoji ženi Rijavčnik, četrti klučar na Slemenici.

Šli so. Rijavčnik prepričan, da bo zvečer pripeljal že novega župnika, ostala dva nekoliko zaskrbljena. Da bi ju obdržal pri dobri volji, jima je Rijavčnik po poti razlagal:

„Bosta videla, kako se bo vse lepo uredilo. Župnik bo takoj odpoklican. Brž, ko zvedo drugi župniki, da je mesto nezasedeno, se bodo stepli za Slemenico.

Le to glejta, da bosta govorila kot smo se zmenili. Najprej povemo, kaj je vse govoril in kaj se je zgodilo, nato zahtevano, da ga odpokličejo, ker sicer ne bo šel nihče v cerkev in utegnejo nekateri celo izstopiti iz katoliške Cerkve.“

Ko so prišli samozvani odposlanci do gospoda dekana, so mu istočasno drug čez drugega hiteli pripovedovati o „požaru“ na Slemenici. Prvi je ponavljal začetek pridige, drugi je govoril o strahu in zmešnjavi med ljudmi, tretji metal vso krivdo na župnika in zahteval, da ga odpokličejo. Nato so vloge zamenjali in spet od kraja vse križem mahali z rokami in kričali vse vprek.

Gospod dekan je bil že star in precej nagluščen. Zato se ni čuditi, ako je v prvi stopnji sodne razprave prišlo do nesporazuma. Dekan je namreč razumel, da je na Slemenici po župnikovi krivdi nastal požar in je vse zgorelo: cerkev in ljudje, ki so bili v cekvi.

Skratka, dobil je vtis, da so se razen župnika le pričujoči trije kmetje rešili, da so mu prišli povedat.

Da bi si ustvaril o nesreči pravšno sliko in mogel o njej poročati na škofijstvo, je vzel dekan v roke papir in svinčnik in, obrnivši se k Rijavčniku, uradno, a sočutno vprašal:

„Vam, gospod Rijavčnik, je torej zgorela žena in vsi otroci, koliko jih je bilo?“

Rijavčnik se je pričel od zadrege potiti. Kaj bi dal, ko se ne bi vtaknil v to zadevo! Vendar je bilo že prepozno.

„Ne, gospod dekan, nihče mi ni zgorel,“ je pojasnjeval.

„Odnegli so torej le težje opeklino?“

„Tudi ne, gospod dekan.“

„Kaj pa torej? Zakaj ste pa prišli, če ni nič res, kar pravite?“

Kmetje so spet morali pričeti razlagati, da ni nihče zgorel, niti se opekeli, ker cerkev v resnici sploh ni gorela, a da bi utegnilo biti veliko žrtev, ako bi

bilo res, kar je trdil župnik. Razen tega v bodoče ne bo nihče verjel, ako bo kdaj res nastal požar. Vse to pa po krivdi župnikovi, ki mora zato pročit, ker tako vsa fara enoglasno zahteva. Sicer ne pojde nihče več k maši.

Gospod dekan se je oddahnil. Bil pa je tudi že naveličan protislovij in zmešnjave. Še nekaj kratkih vprašanj in že je sledila sodba cerkvene oblasti:

„Gospodje kmetje, kaj imate zoper vašega dušebrižnika? Vaš župnik je dober, goreč duhovnik. Tudi prevzvišeni gospod škof ga visoko ceni. Kako pritožbo zoper njega bi mogli vzeti v pretres le, ako bi jo uradno predložila večina cerkvenega sveta. Seveda bi se v tem slučaju morala dati tudi gospodu župniku prilika, da pojasni svoje stališče in se brani. Tožeča stranka bi morala vsako trditev dokazati s pričami, ki bi se preje s prisego obvezale, da bodo govorile vso in samo resnico. Isto bi veljalo za priče, ki bi govorile v prilog gospoda župnika. Ako bi se po vsem tem izkazalo, da res vsi farani želijo, da gospod odide, ga radi vzamemo od tam, ker ga drugod še bolj potrebujemo. A drugega vam ne moremo dati.“

In že je gospod dekan spremljal kmete proti vratom: in jim segal v roko.

Možje so poparjeni odšli. Da je tako težko spraviti stran župnika in še težje drugega dobiti, res niso mislili. Gledali so, da so prišli domov šele na noč, da se se izognili neprijetnim vprašanjem.

„Ste dobro opravili?“ je brž silila Rijavčnica v svojega moža.

Mesto zmagoslavnega potrdu, je dobila za odgovor:

„Kaj razumeš ti, blödes Weibsbild — ženska neumna! Mi trije in gospod dekan smo sklenili, da do nadaljnjega še ostane, ker nima revež kam iti.“

Ko je pojedel juho in videl, da se je žena radi njegovih uvodnih besed še

Pa stopim tja na tiho polje, zrem
krog sebe križ pri križu — sveto klasje,
pod njim pa grudo črno, prekopano!
Orač kdo je, se vprašam, kdo sejač
na polju tihem, polju mojem, tvojem?

Pa tavam tam po polju tihem, zrem
krog sebe križ pri križu in na križu —
Boga ustajenja, pot in cilj življenja! —
Orač, sejač je vsemogočni Bog
in mi le seme v roki smo Njegovi!

To vemo vsi, da prišel čas bo žetve! —
Bog daj, da križ bi pričal o življenju!

Franbo

vedno grdo držala, je prijazneje nadaljeval:

„Vidiš, draga moja, lahko si ponosna na svojega moža. Prav tako kot sediš ti nasproti mene, smo sedeli danes mi trije, jaz in ostala dva kmeta, nasproti gospodu dekanu. Bil nas je zelo vesel. Celu uro smo se pogovarjali, kaj kaže ukreniti. Glavno besedo sem imel seveda jaz, ker ostala dva še nista vajena takih stvari. Tudi zate in za otroke se je zanimal gospod dekan.“

„Zame? Me res pozna gospod dekan?“ se je popolnoma razjasnilo lice Rijavčnici.

„Seveda te pozna. Že radi mene te mora poznati,“ se je delal kar naprej važnega Rijavčnik. „Gospod dekan nas je zelo pozorno poslušal in si vse zabeležil. Ne bo dobro izteklo za župnika. Vendar nas je gospod dekan končno prosil, naj do nadaljnjega še potrpi, dokler ne pride odgovor s škofijstva. In smo se vdali. Na cesto ga tudi ne moremo metati. Duhoven je le duhoven.“

Po drugih dveh kmetih, ali bolje rečeno, po njihovih ženah, je pa le prišla resnica na dan.

Gospod Simon je še trdneje stal na Slemenici.

PREDHODNIK JEZUSOV

DR. MIRKO GOGALA

„V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji in Herod četrtni oblastnik v Galileji in njegov brat Filip četrtni oblastnik v Itureji ter deželi Trahonidi in Lizanija četrtni oblastnik v Abileni, in ko sta bila velika duhovnika Ana in Kajfa, je Bog govoril Janezu, Zaharijevemu sinu v puščavi“ (Lk 3,1—2).

Ne prej ne kasneje ne najdemo v Lukovem evangeliju tako podrobnih in izčrpnih podatkov glede časa. Zato upravičeno sklepamo, da je nastop Janeza Krstnika nad vse važen dogodek. Z njim šele se tako rekoč začenja prava evangeljska zgodovina. Na tem mestu je torej sv. Luka še posebej hotel pokazati, kako je „vse od začetka natančno pozvedel“ (Lk 1, 3), kot nam je v uvodniku zatrdil. Vendar pa kljub vsej dobri volji, ki jo je naš evangelist imel, ne moremo danes na podlagi njegovega poročila ugotoviti točne letnice. Zakaj ne?

Bilo je „v petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija“. Da bi prišli do prave letnice, bi morali vedeti, od kdaj

naprej naj štejemo leta Tiberijevega vladanja. Tega pa ravno ne vemo z gotovostjo.

Tiberij je bil posinovljenec rimskega cesarja Avgusta, ki je umrl 19. avgusta leta 14 po Kr., če se držimo našega štetja. Avgust je tri leta pred svojo smrtjo postavil Tiberija za sovladarja (collega Imperii) in mu izročil upravo provinc. Po Avgustovi smrti pa je Tiberij sam vladal rimsko cesarstvo do leta 37 po Kr.

Svetni zgodovinarji štejejo leta Tiberijevega vladanja od Avgustove smrti dalje. V tem primeru bi petnajsto leto bilo leto 28—29 po Kr. Vendar nas to štetje ne zadovolji, ker se z njim ne da spraviti v sklad Lukovo poročilo o Jezusovi starosti. V istem poglavju malo naprej namreč zvemo, da je takrat Jezus „bil pri tridesetih letih“ (3, 23). Če upoštevamo, da je bil Jezus rojen vsaj šest let pred začetkom našega štetja (glej Dž XXI, str. 438), bi ob svojem nastopu leta 28—29 po Kr. bil star že štiri ali petintrideset let in morda še več. Ta številka pa je le malo previsoka, da bi se o Jezusu še lahko

reklo, da je „bil pri tridesetih letih“, čeprav teh trideset let ne smemo vzeti strogo matematično. Zato se zdi, da moramo leta Tiberijevega vladanja šteti od takrat, ko je bil privzet za Avgustovega sovladarja. Petnajsto leto bi v tem slučaju bilo leto 26—27. Janez Krstnik je torej najverjetneje začel s svojim poslanstvom jeseni leta 26 po Kr. Vendar s popolno gotovostjo ne bo mogoče določiti prave letnice.

Še bolj kot to vprašanje pa nas zanima oris takratnih političnih razmer v Palestini. Sveta dežela je bila popolnoma v rokah tujcev. Po smrti Heroda Velikega, leta 4 po Kr., je bila razdeljena na štiri dele. Judejo z glavnim mestom Jeruzalemom, dalje Idumejo in Samarijo je dobil njegov sin Arhelaj. Ko so ga Rimljani leta 6 po Kr. odstavili in izgnali, je vse to področje bilo priključeno rimski provinci Siriji in tako prišlo pod neposredno rimsko oblast. Judejo so od takrat naprej vladali rimski upravitelji. Peti izmed njih je bil Poncij Pilat in sicer od leta 26 do 36 po Kr.

Drugo četrtino, ki je obsegala Galilejo in Perejo, je dobil Herod Antipa, ki se zato imenuje „četrtni oblastnik“. Tudi on je bil sin Heroda Velikega. Ljudstvo ga je kratko nazivalo Herod in mu nadelo naslov kralja. Vladal je od očetove smrti do leta 39 po Kr., stoloval pa je v Tiberiji ob Genezareškem jezeru. Jezus je kot Galilejec večji del življenja bil pod njegovo oblastjo.

Filip je bil tudi sin Heroda Velikega in je podedoval po očetu poleg Itureje in Trahonitide še Batanejo, Auranitido, Gaulanitido in Panejo. Vladal je sedem in trideset let. Umrl je leta 34 po Kr. Bil je edini vladar izmed Herodovih sinov, ki ni bil na slabem glasu. Njegovo področje je bilo v glavnem naseljeno s pogani. V Jezusovi zgodovini ga moramo omenjati, ker je Zveličar na svo-

jih potovanjih večkrat prišel v te dežele. Celo trije apostoli: Peter, Andrej in Filip, so bili iz Betsajde, ki je bila pod Filipovo oblastjo.

Najbolj na severu, že na področju Antilibanona, je bila dežela Abilena, kjer je v tistem času kot četrtni oblastnik vladal Lizanija. Razen imena o njem nič ne vemo. Možno je, da je Jezus katerikrat prekorščil tudi meje tega ozemlja.

Poleg teh svetnih oblastnikov omenja Luka še judovska „velika duhovnika Ana in Kaifa“. V resnici so Judje imeli vedno samo enega velikega duhovnika, ki je svojo službo vršil do smrti. Herod Veliki in rimski upravitelji pa so začeli velike duhovnike po mili volji nastavljanjati in odstavljati. Za to ni čudno, da jih je več hkrati živelo, ker so tudi po odstavitvi še ohranili svoj naslov. Dejansko je bil ob nastopu Janeza Krstnika in ves čas Jezusovega javnega delovanja samo Kaifa pravi veliki duhovnik (od let 18 do 36 po Kr.). Njegov tast Ana je bil odstavljen že leta 14 po Kr. Kljub temu si je znal ohraniti tako velik vpliv na ljudstvo, da je bilo še pet njegovih sinov postavljenih za velike duhovnike in da je dal Kaifu svojo hčer za ženo. Zato nam Luka, kot sijajen poznavalec takratnih razmer v Jeruzalemu, z bridko ironijo govori o dveh velikih duhovnikih, ko bi dejansko moral biti samo eden.

V tistem času torej je Bog po posebnem razodetju „govoril Janezu, Zaharijevemu sinu“, in mu ukazal, naj začne preroško službo, na katero se je že od svoje mladosti pripravljaval v judovski puščavi. Janez Krstnik se je takoj odzval božjemu klicu:

„In prehodil je vso jordansko pokrajino in oznanjal krst pokore za odpusčenje grehov, kakor je pisano v knjigi govorov preroka Izajaja:

'Glas vpijočega v puščavi:
 Pripravite pot Gospodovo,
 izravnajte njegove steze;
 vsaka dolina naj se izpolni
 in vsak hrib in grič naj se zniža;
 in kar je krivo naj bo ravno,
 in kar je hrapavo, naj postane
 gladka pot:
 in vse človeštvo bo videlo
 zveličanje božje.'

(Lk 3, 3—6).

Na božje povelje je Janez takoj šel iz puščave „in prehodil je vso jordan-sko pokrajino“. Najprej je javno obiskal vasi in mesta okrog Jordana in vabil ljudi, naj se v znamenje pokore dajo krstiti. Ko pa je že zadosti zbudil pozornost in razgibal pokrajino, tedaj šele se je umaknil bolj v samoto na jordan-ske bregove in ljudje so začeli sami od sebe v velikem številu prihajati k njemu.

Pokora, ki jo je Janez oznanjal, ne pomeni morda kakega radovoljnega mrtvičenja lastnega telesa. V grškem besedilu je ta izraz „matánoia“, kar bi se reklo po naše: spremenitev misli ali sklepa. Janez je torej zahteval od ljudi, naj spremenijo svoje mišljenje in čustvovanje, naj se skesajo svojih grehov in se spreobrnejo k Bogu.

V znamenje tega notranjega spreobrnjenja je Janez krščeval spokornike s potapljanjem v vodo. Zato se ta simbolični obred imenuje „krst pokore“. Vendar Janezov krst pokore ni bil zakramentalni krst, ki po svoji notranji moči odpušča grehe in podeljuje posvečujočo milost, ampak je samo zbujač spokornega duha. Grehji so se ob Janezovem krstu odpuščali, če so spokorniki imeli popolno kesanje in popolno ljubezen do Boga, sicer pa ne.

Primeri iz preroka Izaije (40, 3—6) nam še bolj pojasni značaj in pomen Janezovega delovanja. Izaija popisuje povratek Izraelcev iz babilonske suž-

nosti. Bog sam stoji na čelu osvoboditve njih množice in jih pelje nazaj v domovino. Pred njim pa hodi glasnik in ljudem naznanja njegov prihod, da lahko še pravočasno pripravijo čim lepšo in čim krajšo pot skozi puščavo, ki loči Palestino od Babilonije. S hiperboličnimi izrazi opisuje prerok, kaj naj v ta namen naredijo: zasuti morajo jame in jarke, ki so pretrgali pot; odstraniti kupe kamenja in druge ovire, ki zapirajo prost prehod; z eno besedo: vse kar bi moglo onemogočiti ali otežiti mirno potovanje, je treba z združenimi močmi spraviti proč.

Osvoboditev Izraelcev je podoba odrešenja, s katerim nas je Kristus iztrgal iz sužnosti satanove ter nas rešil greha in smrti. To odrešenje se bo vsak čas začelo. In Janezova naloga je prav ta, da kot glasnik oznanja skorajšnji prihod Mesijev. Zato iz puščave poziva ljudi, naj s pokoro pripravijo Zveličarju pot do svojih src. In od te dolžnosti ni izvzet prav nihče, ker Jezus ni morda prišel reševati samo nekaterih, ampak „vse človeštvo“.

K sreči se nam je ohranilo vsaj nekaj kratkih odstavkov iz Janezovih pridig:

„Govoril je tedaj ljudem, ki so prihajali da bi jih krstil: 'Gadja zalega, kdo vas je zagotovil, da ubežite prihodnji jezi? Obrodite torej vredni sad pokore, in nikar ne govorite sami pri sebi: Abrahama imamo za očeta. Zakaj povem vam, da more Bog iz teh kamnov Abrahamu otroke obuditi. Že je namreč sekira nastavljena drevesom na korenino; vsako drevo torej, katero ne rodi dobrega sadu, se bo posekalo in vrglo v ogenj“ (Lk 3, 7—9).

Iz Matejevega evangelija (3, 7) vemo, da je tale opomin namenjen predvsem farizejem in saducejem. Bili so to pripadniki dveh najvažnejših versko-

političnih strank pri Judih. Eni kot drugi niso bili nič prida, imeli so pa zelo velik vpliv na ljudstvo. Čeprav je torej Janez predvsem nje imel v mislih, so njegove besede kljub temu veljale vsem ljudem, ker so se oni od svojih voditeljev vsaj deloma navzeli njihovih napak in predsodkov.

Tudj blagi Luka ni ostrih Janezovih izrazov prav nič omilil: „Gadjaz zalega!“ Pokvarjeni sinovi brezbožnih staršev! Kače ste vi in vaši očetje! Ta očitek je bil zelo hud, ker kača je v svetopi-semskem pomenu hudič sam. Bili so popolnoma pod satanovim vplivom, sicer si ne bi mogli domišljati, češ da njim pokora ni potrebna, ker bo Bog sodil samo druge, njih pa ne. Zato jih Janez naravnost vpraša, kdo vendar jim je tako za gotovo obljubil, da bodo ubežali „prihodnji jezi“. Pa je že poznal njih izgovor. Judje so se namreč zelo ponašali s tem, da so potomci Abrahamovi. Mislili so, da so že zgolj zaradi tega posebni ljubljenci božji, ki jih božja sodba ne ob zadela. Iz Janezovih ust pa so slišali prav to strašno novico zanje, da zgolj telesno sorodstvo z Abrahamom ne zadošča za rešitev. Zakaj Bogu je kaj lahko tudi iz kamnov obuditi Abrahamu otroke. Samo „vreden sad pokore“, to se pravi lastna dejanja in dobra dela, ki izpričujejo iskreno notranje spreobrnjenje, pri Bogu ne kaj veljajo. Brez iskrene želje po izboljšanju svojega lastnega življenja vse drugo nima nobene vrednosti. Človek je kot drevo, ki se presoja po sadovih. Če drevo ne rodi dobrega sadu, se poseka in vrže v ogenj. Ta primera sijajno izraža Janezovo misel.

Da ne bi ljudje odlašali s pokoro, jim pove, da je božja sodba blizu: „že je namreč sekira nastavljena drevesom na korenino“. Prav kmalu bo nastopil Mesija, ki bo sodil svet. Zakaj ob njegovem prihodu se bo vsak moral odločiti

zanj ali proti njemu. Kdor se odloči zanj, bo rešen, kdor pa proti njemu, bo pogubljen.

Janezove besede so silno pretresle srca njegovih poslušalcev, kot vidimo iz naslednjega:

„Ljudje so tedaj vpraševali: 'Kaj naj torej storimo?' Odgovoril jim je: 'Kdor ima dve suknji, naj eno podeli tistemu, ki je nima; in kdor ima jedi, naj ravna enako!' Prišli so tudi cestinarji, da bi se dali krstiti, in so mu rekli: 'Učenik, kaj naj storimo?' Odgovoril jim je: 'Ne terjajte nič več, kakor vam je določeno.' Pa tudi vojaki so ga vpraševali: 'Kaj naj pa mi storimo?' Rekel jim je: 'Nikomur ne delajte sile, nikogar ne varajte in zadovoljni bodite s svojo plačo.'“ (Lk 3, 10—14).

Razlagalci sv. pisma ta odstavek splošno nazivajo Janezov stanovski pouk. Vendar je njegov smisel širši. Od „stanov“ se namreč omenjata samo dva: cestinarji, ki so bili izterjevalci davka, in vojaki. Prvi opomin pa velja vsemu ljudstvu, to se pravi vsakemu, ki še kaj ima, s čimer lahko stori kako dobro delo. Pri odločitvi praktičnih dobrih del je zelo umerjen. Zahteva samo dejansko pomoč bližnjemu, ki je v stiski in še to samo toliko, kolikor vsak zmore. Ni treba, da bi zato sam prišel ob vse.

Umerjenost Janezova je še bolj vidna pri pouku za cestinarje in vojake. Le na to naj pazijo, da nikomur ne bodo delali krivice. Cestinarji naj pri izter. javaju davkov ne zahtevajo več, kot jim je določeno; vojaki pa naj se varujejo, da ne bodo ne s silo ne s prevaro nikomur prizadejali nobene škode. Eni kot drugi naj bodo zadovoljni s svojo plačo. To je pravzaprav vse „junaštvo“, ki ga Janez od njih zahteva

Dvoje se nam razodeva v takšnem

ravnanju. Miloba v zahtevah naj bi prav vse pridobila. Odrešenje je namreč za vse ljudi brez izjeme. Kdor pa zares hoče prav vse pridobiti, ne sme svojih zahtev postaviti tako visoko, da bi jih kvečjemu kaki izjemni ljudje lahko izpolnili. Vesoljnost odrešenja je torej prvo, kar pri tem opazimo. Drugo pa je tole: Za Boga in za odrešenje je predvsem važno notranje spreobrnjenje in notranja pripravljenost za dobra dela. Edino to je takorekoč odločilno, ne pa morda velikost zunanjih dobrih del.

„Ker pa je ljudstvo živeło v pričakovanju in so vsi v srcu mislili o Janezu, ni li morda on Kristus, je Janez govoril vsem: Jaz vas krščujem z vodo, pride pa močnejši od mene, in jaz nisem vreden, da bi mu odvezal jermen njegovega obuvala: on vas bo krstil s Svetim Duhom in z ognjem. Velnico ima v roki, da bo očistil svoje gumno in spravil pšenico v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.“ In še mnogo drugih opominov je dajal, ko je oznanjal ljudstvu blagovest“ (Lk 3, 15—18).

Vprašanja, ki jih je množica stavila Janezu, so dokaz, kako izredno je vplivala njegova pridiga in sploh vsa njegova osebnost. Nič čudnega, da se je mnogim zbudila misel, če ni morda ta mogočni govornik on sam Mesija. Z občudovanja vredno ponižnostjo je Janez jasno povedal, da on še daleč ni Kristus. In da bi še bolj pokazal svojo manjvrednost, je primerjal svoj krst in svojo osebo z osebo in krstom Jezusovim.

Janezov krst ni nič drugega kot zgolj potapljanje v vodo, ki kvečjemu lahko označuje željo po očiščenju, notranje pa človeka ne more prenoviti. To more samo Mesijev krst „s Svetim Duhom in z ognjem“: Jezusov krst bo resnično

podelil Svetega Duha, ki bo kot ogenj uničil greh in po notranje očistil dušo, razsvetlil razum in užgal srce v sveti ljubezni. S tem pa seveda ni rečeno, da se tudi pri Jezusovem krstu ne bi uporabljala voda, le učinek bo popolnoma drugačen.

Kakor je Jezusov krst vzvišen nad Janezovega, prav tako je Mesija sam po svoji moči in po svojem dostojanstvu vzvišen nad Janezovo osebo. Tako nelzerno je Mesija „močnejši“ in večji, da Janez ni vreden niti, da bi mu pomagal pri najtežjih opravilih, kot je n. pr. odvezovanje jermena pri sezuvanju čevljev, kar je bilo delo najnižjih sužnjev.

Da bi ljudi še bolj pretresel, jim Janez z lepo primero iz kmečkega življenja prikaže Mesijo kot sodnika sveta. Po mlačvi so v tistih časih na gumnu z velnico metali žito proti vetru, da je odneslo pleve. Ko so na tak preprost način očistili zrnje, so ga spravili v žitnice, pleve pa sežgali. Če to primero obrnemo na Kristusa, ima tale pomen: Njegovo gumno je ves svet; žito, ki naj ga spravi v nebeške žitnice, so vsi, ki so sprejeli in izpolnili njegov nauk; pleve, ki se morajo sežgati v neugasljivem ognju pekla, pa so vsi neverni in grešniki. Kristus je že od začetka svojega delovanja čistil svoje žito od plev, vendar bo do popolne ločitve prišlo šele pri poslednji sodbi. Ker samo Bog more končno veljavno odločati o večni usdi človekovi, je v tej prisposodbi dovolj jasno nakazano božje dostojanstvo Mesijevo.

To pa je samo nekaj zgledov iz Janezovih pridig; kajti „še mnogo drugih opominov je dajal“ ljudem. Vendar že samo iz tega, kar vemo, z lahkoto ugotovimo, kako zelo je Janez v presoji bistva in dela Mesijevega celo apostole same visoko nadkrilil.

Ob osemstoletnici sv. Bernarda

DR. IVAN AHČIN

Meseca avgusta je Cerkev obhajala 800 letnico smrti velikega cerkvenega učenika sv. Bernarda (1091—1153), za čigar zgodovinski jubilej je papež Pij XII. izdal posebno okrožnico „Doctor Mellifluus“, kar je častni naslov, ki ga je cerkvena zgodovina vzdela temu največjemu latinskemu govorniku krščanskega srednjega veka. Papeška okrožnica takoj uvodoma označi sv. Bernarda s karakteristiko, ki mu jo je pridosil največji zgodovinar benediktinskega reda, učeni in duhoviti Jean Mabillon (1632—1707): Sv. Bernard je zadnji med cerkvenimi očeti (po času), a po svoji veličini ni manjši kakor so bili prvi med njimi.

Ako se s kratkim člankom tudi mi želimo spomniti tega velikega svetnika katoliške Cerkve, ni to-le zaradi njegovega mističnega nauka, s katerim je dosegel vekovit pomen, marveč tudi zaradi tega, ker je sv. Bernard eden najbolj svetlih pojavov v cerkveni zgodovini sploh, in to ne le kot asket in reformator meniškega življenja, ampak kot religiozna osebnost, ki je imela največji verski in socialni vpliv na življenje svojega časa. Zgodovinarji ga naravnost označujejo kot osrednjo osebnost vsega 12. stoletja.

1. Doba, ki jo je živel sv. Bernard, nam kajpada tudi že sama po sebi nekoliko razloži možnost in nenavaden pomen njegove delavnosti. Bil je to čas visokega srednjega veka, ko je pravkar nek drug menih, jeklenj Hildebrand, redovnik reformiranega clunjskega samostana kot papež Gregor VII. v gigantski borbi s cesarji „svetega rimskega cesarstva nemške narodnosti“ zlomil nadoblast države nad Cerkvijo in se je papeštvo v naglih sunkih dvigalo k svo-

jemu najsilnejšemu razmahu, čigar vrhunec doseže v XIII. stoletju. Državne-ga varuštva osvobojena Cerkev doseže toliko moč na duhovnem in svetnem področju, kakor je ni imela ne preje ne kasneje v zgodovini. Bila je to doba, ko so se krščanski cesarji in kralji potegovali za čast, da so svoje kraljeve krone prejeli iz papeških rok, ker so šele tedaj v očeh vernikov veljali za legitimne vladarje.

2. V tem času se je božja Previdnost poslužila sv. Bernarda, da je nastopil kot obnovitelj krščanske duhovnosti, ki je tedaj bila osredotočena v meništvu.

Benediktinski menih sv. Robert je leta 1098 zapustil opatijo Molesmes in v dolini Cîteaux (Cistercium) ustanovil nov samostan, hoteč na mnogo strožjih redovnih pravilih kakor pa so bila v Molesmesu organizirati novo samostansko družino. Toda stroga pokorila, kakor molk, premišljevanje, samota, postji, zahteva, da morajo živeti od svojega dela... niso v družbo „belih menihov“ privabila mnogo kandidatov. Samostanska družina je bila na tem, da bo izumrla, ko se je nepričakovano januarja 1112. pred samostanskimi vrati pojavil plavalasi 22 letni mladenič še s tridesetimi drugimi tovariši, ki so prosili za vstop v red. Ta mladeček je bil Bernard, kasnejša „luč XII. stoletja“, kakor ga tudi imenujejo. Med ostalo tridesetorico so bili še štirje njegovi bratje in stric. S tem nenadnim pritočkom se je hirajoča ustanova pomladila. Zgled in goreča pobožnost mladega Bernarda je vplivala na vso samostansko družino in na okolico. Prihajali so novi kandidati, tako, da je že po enem letu bilo treba misliti na nove samostane pod vodstvom Cîteauxa. Eden od njih

je bil Clairvaux, kamor je bil imenovan za opata leta 1115 Bernard, ko je imel komaj 25 let. Tu je pričel Bernard svojo čudovito delavnost, po kateri se opravičeno imenuje drugi ustanovitelj cistercijanskega reda. Bernard osebno je ustanovil 72 samostanov. Ob njegovi smrti pa je red štel 348 opatij, ob koncu 13. stoletja pa 700, razdeljenih po Franciji, Španiji, Nemčiji, Angliji— in še tudi naša Stična na Dolejskem.

3. Sloves opata Bernarda, reformatorja, globokega verskega pisatelja in svetnika je hitro presegel meje francoske Dauphiné in cistercijanskega reda, ki je pod njegovim vodstvom kar čudežno naraščal. Po smrti papeža Honorija II. 1130. se je pojavil v Rimu nevaren razkol, ker so mogočni Frankopani izvolili svojega kandidata, ki se je imenoval Inocenc II. (1130—1143), a so njim sovražni Pierleoni postavili za papeža Anakleta II. (1130—1138). Ker so Pierleoni imeli v Rimu, kakor v Italiji, večino privržencev, se je Inocenc moral umakniti in zbežati v Francijo. Tedaj so se oči vsega krščanskega sveta vprle v Bernarda, največjo tedanja moralno avtoriteto v zapadnem svetu: kakšna bo njegova odločitev? In Bernard se je odločil za Inocenca II. kot legitimnega papeža, prav tako tudi opat clunjskega reda Peter. Kakor hitro se je zvedelo po svetu, da je Bernard na strani Inocenca, so ga takoj priznale za papeža Francija, Nemčija, Anglija, Aragonija in Kastilija. Nemški cesar Lotar II. je Inocenca osebno spremljal v Rim, kjer ga je le-ta okronal za cesarja (1133). Vendar se po odhodu Lotarja Inocenc ni mogel držati v Rimu. Pierleoni so mu bili sovražni. Razven tega je Anaklet pridobil na svojo stran Normana Ruggierija, ki je vladal v Apuliji in Kalabriji, s tem, da mu je še Sicilijo ponudil v fevd. Inocenc II. se je moral umakniti iz Rima proti severu, kjer je v Pisu sklical cerkveni koncil za leto 1135.

Na cerkveni zbor v Pisu je na izrecno papeževo željo prišel tudi Bernard, da je pred cerkvenimi knezi branil Inocen-

cijevo pravično stvar. Bernard je bil od zborovalcev nad vse spoštljivo pozdravljen in sprejet, saj je tedaj bil že predmet spoštovanja in čiščenja v vsem krščanskem svetu. Bernard je Inocenca spremljal na Nemško, kamor je odšel papež prosit cesarja pomoči. A na Nemškem je tedaj vladal hud spor med Lotarjem II. in pa Friderikom in Konradom Švabskim. Sv. Bernardu se je posrečilo, da je s spretnim posredovanjem izmiril sprte kneze. Lotar je nato odšel v Italijo proti Ruggieriju, a je kmalu za tem umrl (1137). Umrl pa je tudi protipapež Anaklet (1838). Inocenc II. je končno mogel mirno zasesti papeški prestol, ker se mu je tudi Ruggieri prostovoljno podvrgel.

Iz te epizode cerkvene zgodovine, polne tolikih nenavadnih obratov, moremo nekoliko spoznati ogromen Bernardov vpliv v takratnem krščanstvu, njegovo pravilno orientacijo v prilog cerkne edinosti ter diplomatsko spretnost, s katero je razumel odgonetiti zamotane versko politične zadeve. A predvsem je občudovanja vredna njegova požrtvovalnost. Trikrat je šel čez Alpe na pot v Italijo (1133, 1135 in 1137), da je Inocenca pomogel do končne zmage.

4. Nič lažja ni bila naloga, ki je našega svetnika čakala, ko je njegov učenec cistercijanec Bernard iz Pise, kot Evgen III. zasedel papeški prestol (1145 do 1153). V Rimu je bila prava revolucija. Pierleoni niso več priznavali papeške oblasti nad mestom. Postavili so načelo rimske uprave „sveti senat“ 56 mož ki mu je načeloval Giovanni Pierleoni in zapodili papeža iz Rima. Sv. Bernard je pisal Rimljanom ginljiva pisma in jih rotill, „naj ne onečaščajo mesta, ki je nekoč bilo vladar sveta“. Končno se mu je posrečilo, da so popustili in spustili papeža v mesto. To pa je bilo mogoče le tako, da je Evgen III. na izrecen Bernardov nasvet upornikom v marsičem popustil in priznal senatu precejšnjo samoupravo in neodvisnost.

Toda mir je bil kratkotrajen. Žnova

je buknil upor, ko se mu je postavil na čelo Arnaldo iz Brescije, a je na Bernardovo posredovanje bil iz države izgnan. Tedaj se je zopet pojavil v Rimu z revolucionarnim programom: Cerkev ne sme imeti nobenih posesti, papež nima nobene oblasti v svetnih zadevah! Postal je ljudski tribun in voditelj upornih Rimljanov. Oklical je rimsko republiko neodvisno od papeža. Z nepopisnim navdušenjem ga je ljudstvo ustoličilo na Campidogliju.

Arnaldo je bil nekakšen avguštinski menih in kanonik, ki je živel osebno strogo asketično življenje. To mu je priznal tudi sam sv. Bernard, ki je zapisal: „Ta človek ne je in ne pije. Samo s hudičem je žejen in lačen krvi duš.“ Nekaj let kasneje ga je za papeževanja Hadriana IV. cesar Friderik Rdečebradec dal obesiti.

Vendar pa je zaenkrat papež moral bežati iz Rima. Odšel je k svojemu učitelju sv. Bernardu na Francoško. Tu se je porodila nova misel na novo križarsko vojsko.

5. Eden od uspehov prve križarske vojske (1096) je bila ustanovitev krščanske države Edesa na bregovih Evfrata. Toda mohamedanski knez Nadrin iz Mosula je leta 1044 državo zasedel in staro zgodovinsko mesto porušil. Novica je silno razburila krščanski svet. Francoski kralj Ludvik VII. je dal pobudo za drugo križarsko vojsko, ki jo je papež Evgen III. odobril in sv. Bernardu dal nalogo, da jo oznaní krščanskemu svetu. Bernard se je s tolikšno vnemo lotil zaupane mu naloge, da je v kratkem času vnel vsa srca za nov pohod v sveto deželo. Nestano je podžigal in pisaril pisma na vse strani ter iskal prostovoljcev za veliko križarsko stvar. Odšel je tudi na Ren in pregovoril nemškega cesarja Konrada III., da se je odločil za pohod. Toda še preje se je moral Bernard več tednov prizadevati, da je med seboj izmíril bavarske Welfe in švabske Gibeline, ki so bili v desetletnem krvavem sporu. Pol milijona pešcev in 150.000 konjenikov se je spomladi 1147. pričelo

pomikati proti vzhodu. Ekspedicija se je žal ponesrečila zaradi pomanjkljive organizacije in nesoglasja med obema armadama Ludvika in Konrada. Za polom so obdolžili kot krivca sv. Bernarda. Upravičeno se je odločno branil krivičnih očitkov. Toda napadi so ga zelo boleli. Vendar mu pogum ni vpadel. Vemo, da je mislil, kako bo organiziral nov pohod. A to je ostalo prihranjeno drugim.

6. Poleg tolikšne zunanje delavnosti pa je sv. Bernard še našel čas, da je pazno zasledoval duhovne tokove svoje dobe. Bil je najodličnejši borec za čistiost pravega nauka proti zmotam, ki so se porajale v tedanjem času.

Posebno dolgotrajen in trd je bil boj, ki ga je naš svetnik bojeval s Petrom Abelardom (1079—1142). Abelard ni bil kdorkoli. Je brez dvoma največji filozofski genij XII. stoletja, ki je s svojimi deli dal srednjeveški sholastiki obliko, katere so se v kasnejših dobah posluževali vsi veliki cerkveni pisatelji, ne izvenzí sv. Tomaža Akvinca. Imel pa je Abelard manj srečno roko v teologiji. Ne iz nevere, pač pa iz učenjaške objestnosti je v svojih bogoslovnih delih, posebno o sv. Trojici, zapisal nekaj zmot, na katere ga je opozoril sv. Bernard. Abelard je obljubil, da bo besedilo popravil, vendar ga je Bernardov ukor bolel. Ko se je pripravljala cerkveni zbor v Sensu (1140), je Abelard pozval Bernarda na javno razpravo o predmetnih vprašanjih. Bernard je povabil sprejel in se zelo dobro pripravil. Nastopil je na Abelardovo presenečenje pred cerkvenim zborom kot njegov tožitelj in mu očital 18 zmot, ki jih je našel v njegovih spisih. Škofje so potegnili z Bernardom in Abelarda obsodil. Ta je ogorčen nad tem, kako se je stvar zasukala v njegovo škodo, odklonil obrambo in se pritožil pri papežu. Tudi sam se je osebno podal v Rim, da bi pred Inocencem II. branil svojo stvar. Toda Bernard je bil urnejši. Poslal je nemudoma papežu pismo, v katerem mu je pojasnil vso zadevo in predložil tudi 18 stavkov iz

Abelardovih spisov, ki jih je zbor obsodil. Inocenc II. je ravnanje zbora odobril in od predloženih tez 12 obsodil kot heretične. Obsodba je prišla preje, predno je Abelard dospel v Rim. Ko je zanj zvedel, ga je odlok Rima silno potrl. Ni nadaljeval poti, ampak se je zatekel v samostan Cluny, kjer je v opatu Petru Častitljivemu našel dobrega očeta in prijatelja. Abelard, ki je bil ves skrušen in bolan, je na opatovo željo sestavil „veroizpoved“, iz katere sicer odseva grenkoba, vendar pa iskreno katoliško čustvovanje. Priznal je zmore in jih prekal. Živel je le še nekaj mesecev v molitvi in pokori. Končno je prišlo do sprave tudi s sv. Bernardom. Izmirjen s svetom, Cerkvijo in Bogom je kmalu nato umrl (1142).

Sv. Bernard ni bil filozofsko usmerjen. Nasprotno, ob mnogih priložnostih je pokazal, da ne zaupa umovanju, ki preveč razumskega vnaša v božje razodete resnice. A bil je svetnik in notranje razsvetljen od nadnarave luči, ki mu je dajala jasnosti in moči, da je triumfiral nad prvimi duhovi njegovega časa, kadar je šlo za pravoverno razlago božje besede.

Ko se je po nekaterih francoskih pokrajinah, v Porenju in v Languedocu začela nevarno širiti zmeta manhejcev, sv. Bernard ni štedil svojih moči. Zapustil je samostan in šel pridigati ljudstvu proti nevarni zmoti, katere sicer ni mogel popolnoma zatreti, vendar pa je njegov zgled pritegnil druge vnete misionarje, ki so nadaljevali in uspešno končali njegovo delo.

7. V uvodu omenjena okrožnica Pija XII. slavi sv. Bernarda tudi kot cerkvene reformatorja. Po pravici. Sv. Bernard je mnogo razmišljal o reformi Cerkve, seveda v čisto drugem duhu kakor Arnaldo. Njegovo delo *De Consideratione* (o premišljevanju), ki ga je napisal že ob koncu svojega življenja, obsega popolen načrt, kako obnoviti bogoljubnega duha in cerkveno disciplino posebno v rimskih cerkvenih krogih, ki so bili blizu papeža. Bernard opozarja

brez ovinkov na hude zlorabe, a tako, da ne omaja cerkvenih temeljev. Kasnejši papeži so sprejeli njegov program za podlago duhovne obnove. To knjigo je poslal Bernard papežu Evgeniu III. kot svoj duhovni testament. Sv. Pij V. (1566—1572), ki je izvedel toliko koristnih reform v Cerkvi, si jo je dal brati dnevno pri mizi.

8. Vsi Bernardovi spisi, ki jih je mnogo, so prežeti globoke duhovnosti in mistike. Bernardova mistika je odsev njegovega blagega značaja. Resnica, ponižnost, ljubezen so pota, po katerih bravec vodi k Bogu. Njegov slog je prijeten in nežen, včasih kar pesniško zvišen. Misel, ki jo razvija, prodira v dušo kakor prijeten, vabljev opoj. V tem je skrivnost njegovega čudovitega pisateljskega uspeha. Poleg sv. Avguština ni nobenega cerkvenega učenika, ki bi toliko vplival na značaj zapadne krščanske pobožnosti kakor sv. Bernard. Od srednjega veka dalje so njegova dela komaj manj brana in premišljevana kakor spisi velikega sv. Avguština. Tomaž Kempčan je za svojo „Hojo za Kristusom“ dobil glavno pobudo in navdih v spisih sv. Bernarda.

* * *

Zato je primerno, da smo se ga tudi mi vsaj skromno spomnili ob 800 letnici njegove smrti. Saj je vsa ta stoletja živel v svojem cistercijanskem redu, ki je toliko storil za duhovno rast človeštva. Sv. Bernard je bil, ki je kot redovnik branil Cerkev in njeno edinstvo v osebi njenega poglavarja. A je prav tako branil tudi vso Evropo pred muslimanskim barbarstvom. V svojih spisih je globoko mističen. Toda njegova bogomiselnost mu ni zastrla pogleda na mogočne duhovne tokove, katerih je 12. stoletje bilo tako bogato. V pravem trenutku je z močno roko posegel v razvoj in ga usmeril k srečnim rešitvam, celo bolj, kot bi to znali ali mogli storiti poklicni vodniki znanosti in javnega življenja. Tako velika je bila sila njegovega duha in njegove svetosti, da je resnično zaslužil častni naziv „Luč XII. stoletja“.

POKLICAN ALI PRISILJEN

† PROF. JANKO MLAKAR

11. avgusta 1953 je umrl v Ljubljani profesor Janko Mlakar, znan planinec, humorist, izvrsten potopisec ter neumorni kulturni in prosvetni delavec. Z njim je legel v grob eden najstarejših duhovnikov ljubljanske škofije, znan širom Slovenije in preko njenih meja. Rodil se je 25. julija 1874 v Železnikih. Ljudsko šolo in gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, prav tako bogoslovje. Leta 1897 je bil posvečen v duhovnika. Od leta 1910 je poučeval verouk na mestnem liceju v Ljubljani, kjer je deloval vse do leta 1926, ko je prosil za upokojitev. Pa še tudi kasneje je deloval kot profesor. Sodeloval je pri ustanovitvi uršulinske gimnazije v Ljubljani in bil nje ravnatelj. Veliko je sodeloval pri Prosvetni zvezi in v Marijanski kongregaciji študentk. Po smrti kanonika Sušnika je postal tudi predsednik mogočnega slovenskega zavarovalnega zavoda Vzajemne zavarovalnice. Kot duhovnik je ves čas do smrti pridno pomagal v šentpeterski župni cerkvi. Napisal je silno veliko potopisnih črtic in mnogo povesti. Najbolj znan pa je postal po svojih „Spominih“, ki so izšli v nad 400 strani veliki knjigi leta 1940. Iz te knjige je vzet tudi odlomek „Poklican ali prisiljen“, ki ga danes objavljamo.

Kadarkoli v šoli deklicam na srce polagam, kaj naj store, da si bodo izbrale stan, v katerega jih Bog kliče, mi vselej očita vest, da nisem storil tako, kakor učim. Nisem molil in prosil Boga za razsvetljenje, tudi nisem vzel v poštev razmer in svojih zmožnosti, marveč sem brez temeljitega premišljanja stopil čez prag, ki je nad njim zapisano: „Virtuti et Musis“ (Kreposti in modricam).

Vest si tolažim z mislijo, da sem že v gimnazijo šel z namenom, da postanim duhovnik. Občevanje z gospodom Tomažem in njegovimi stanovskimi tovariši je ta sklep v meni vedno bolj utrjevalo, tako da mi pač ni bilo treba po osmi dolgo premišljati, kam naj bi se obrnil.

Na novi maši mi je pridigal brat, ki je takrat „kaplanoval“ v Toplicah. Po udarjal je, da je duhovski stan prvi izmed vseh stanov in najbolj spoštovan. Priznati moram, da mu nisem verjel,

čeprav sem sedel v zlatem plašču na častnem sedežu med duhovnimi tovariši in praznično oblečenimi svati, čeprav je name gledala vsa breznliška župnija s spoštovanjem, kakor ga uživa vsak novomašnik pri našem ljudstvu. Nisem mu verjel in mu danes še manj verjamem. Da je duhovski stan najzvišenejši med stanovi, da, to je za vsakega prepričanega kristjana jasno, da je pa najbolj spoštovan?

Nekoč sem prišel po dolgi pešpoti iz Landecka v Mals. Po svoji stari navadi grem v preprosto gostilno, ki je bila združena z mesarijo. V takih „Gasthof und Fleischerei“ si namreč na Tirolskem zelo dobro in ceneno postrežen. Odkazali so mi prav čedno sobico. Očistim se prahu, slečem turista in se oblečem v „duhovnika“, ki sem ga nosil v nahrbtniku. Sicer se je bil med razno šaro nekoliko pomečkal, vendar sem bil črno in dostojno oblečen, ko sem se napotil v župnišče, da bi se domenil

† Profesor Janko Mlakar

glede sv. maše. Naslednji dan je bila namreč nedelja. Ker sem bil namenjen na Ortler, bi bil rad zgodaj maševal.

Na stopnicah me sreča gostilničarka in začudeno pogleda, od kod se je ta duhovnik vzela. Jaz ji nisem utegnil razlagati in sem po kratkem „Grüss Gott“ odšel skozi v tistih krajih običajno prostorno vežo v trg.

Ko pridem nazaj, je bil moj nahrbtnik že v lepi sobi. „Oprostite,“ se je opravičevala gospodinja, „jaz nisem vedela, da ste duhovnik“ (Hochwürden). Tudi obedovati me niso pustili v „Gaststube“, ampak so mi postregli v „Gute Stube“, kakor bi bil najmanj kak škof.

In pri nas? Veliko sveta sem tudi v kolarju prehodil, pa se na tujem še nihče ni nad njim spotikal. V Ljubljani pa sem kmalu potem, ko sem bil posvečen, zvedel, da sem „hudičev far“. Nihče ne zmerja uradnika, delavca, obrtnika, rokodelca ali koga drugega zaradi njegovega stanu; edinole duhovnik je

izpostavljen zasramovanju prav zato, ker je duhovnik.

Med svetovno vojno, ko sem imel težo globoko pod normalo, grem nekega dne po Komenskega ulici. Nasproti mi pride velik, močan mož, ki me je takoj nabodel.

„Ti hudičev far si lahko tako debel, ko cel dan žreš, jaz, revež, pa moram stradati.“

Nekj gospod, ki je šel mimo in slišal ta „laskavi pozdrav“, je pogledal njega in mene. Nato se je glasno zašmejal. Jaz sem se tudi. Iz „reveža“ bi bil prav lahko naredil dva Mlakarja, pa bi bilo najbrž nekaj kil še ostalo.

Če imaš okrog vratu kolar, nisi varen, da ne boš opsovan, ne na cesti, ne v avtobusu, ne v vlaku, in to pri nas med našim „dobrim ljudstvom“.

Izseljenski duhovnik, svétnik Zupančič, mi je pravil, da ga na Francoskem še nihče ni zmerjal zaradi njegovega stanu, čeprav zahaja tudi med delavce, ki so deloma brezverni in komunisti. Čez več let je prišel na oddih v domovino. Ko se je peljal iz Sušaka v Ljubljano v avtobusu, je pa dobil takoj pozdrav. Na neki postaji na Dolenjskem je hotelo več fantov vstopiti. Ko zagledajo v precej polnem avtobusu mojega stanovskega tovariša, začno kričati: „Ven s farjem! Kaj se je farju treba voziti? Doma naj bo in rožni venec naj moli!“

Pred leti sem srečal na Ledinj večjo gručo delavcev in delavk. Vračali so se z nekega shoda. Možje so me pustili v miru, zato sem pa slabše naletel pri ženskah.

„Glej ga farja,“ se je obregnila velika in široka „ženščina“ obme. „S tem je tudi treba pomesti!...“

Takoj nato sem zvedel, na kak način bodo z nami pometali.

„Kadar bomo vse farje pobesili, pa bo dobro,“ je zakričala neka druga za menoj.

Modri možje se shajajo in premišljujejo, kako bi rešili gospodarsko krizo in odpravili brezposelnost, pa ne najdejo zadovoljivega izhoda. Tista „prijazna“ ženska ga je našla že pred leti.

Vse duhovnike pobesite, pa boste imeli na zemlji raj!

Pa bo kdo ugovarjal, češ, da so primeri, ki sem jih navedel, le redke izjeme.

Izjeme? Mogoče. Pa so postale tako pogoste, da so že skoraj pravilo.

Rekel bo zopet kdo, da je vsaj razumnštvo v občevanju z duhovnikom vedno dostojno.

Vedno? Ne!

Bilo je še pred prevratom. Neko soboto, precej pozno v noč, pride iz Ljubljane družba turistov v Kamniško Bistrico in zahteva sobo, ki je bila že zasedena. Oskrbnica jim pojasni, da spi v nji duhovnik, ki je prišel zaradi nedeljske službe božje. Komaj to zaslišijo, navale na vrata, kakor besni. Razbijali so s palicami po njih in kričali: „Far mora ven! Ven s farjem!“

Svet duhovnika ne mara. Mrzi ga in sovraži.

Moj rajni prijatelj, vojaški superior Jaklič, je veliko občeval s svetom. Po svoji službi je bil navezan na družbo laikov. Vsak dopust je pa preživel med svojimi duhovnimi tovariši. Znal je delati zelo dobre napitnice. Končal jih je pa navadno z besedami: „Dixit saeculum clero: semper tibi inimicus ero“ (Dejal je svet duhovniku: sovražil te bom vedno).

Res, tudi svetni razumniki marsikakega duhovnika cenijo in to celo versko brezbrizni, pa ne zaradi njegovega stanu, marveč zavoljo osebnih lastnosti, ki niso z njegovim duhovskim značajem v nikakj zvezi. In še v tem oziru mu večsih škoduje, da je duhovnik. Mislim, da ne trdim preveč, ako pravim, da bi marsikaj duhovnik, ki se udejstvuje kot znanstvenik, pisatelj itd., prišel do večje veljave med svetom, če bi ne bil duhovnik.

Če si prijeten družabnik, si v družbi prijazno sprejet, pa le kot zasebnik, ne pa kot duhovnik. Da nosiš kolar, tolerirajo, če bi ga ne, bi te rajši imeli.

Zakaj nas svet sovraži in zaničuje? Če bi zaničevali duhovnika, ki dela s svojim življenjem pohujšanje, bi človek razumel. Pa ga ne. Prav s takim so še

Matterhorn v Švici — ena izmed mnogih višjih tur profesorja Mlakarja

posebno prijazni in ga tudi zagovarjajo, češ, da je vsak človek pod kožo krvav. Prav tisti so jim poseben trn v peti, ki so svojemu poklicu zvesti.

Da pa ne bom delal komu krivice, rad priznam, da jih je med nami še mnogo, zlasti med kmetskim ljudstvom, ki spoštujejo duhovski stan.

V vročem poletnem času so pobočja Golice zelo gladka in se lahko prav prijetno voziš po mehki travi, to pa samo, če imaš — kolar pod vratom. Nekemu mojemu tovarišu so se smilile noge in je zato sedel na gladka tla in se podričal navzdol. Ko ga posestnik tistih tal, ki je tam blizu grabil, zagleda, se takoj spravi nanj z grabljami.

„Le počakaj, ti prekleti škric, jaz ti pokažem travo tlačiti.“

Ko pa prileti k njemu in vidi, da ima „škric“ kolar, zbere obraz v najpriznejše gube in pravi „Hvaljen Jezus! Gospod naj se le še naprej podričajo!“

Navzlic temu pa pritrjujem rajnemu Jakliču: „Dixit saeculum clero: semper tibi inimicus ero.“

To sem že takrat vedel, ko sem vstopil skozi vrata, ki jih stražita v levje koje ogrnjena orjaka.

Morda sem bil pa le poklican...

Nekega dne se mi je na obligatnem sprehođu odvezal čevljev. Moj tovariš Završnik, zelo čeden fant, me je nekoliko počakal, potem je pa odšel počasi za drugimi bogoslovci. Tu mi prideta nasproti dve gospodični. Ko ga vidita, se jima v srce zasmili, kakor se je zasmilil usmiljenemu Samarijanu tisti, ki je padel med razbojnike.

„Škoda tako lepega fanta! Gotovo ga je mati prisilila, da je šel v semenišče.“

Ta ganljivi izraz sočutja, ki sem ga mimogrede ujel, ko sem hitel za tovarišem, sem nesel še gorkega Završniku. Fant se je pristrčno smejal; saj ni imel ne očeta, ne matere, ki bi ga silila v „lemenat“.

Tako in podobne sodbe so se ob mojem času večkrat slišale, zlasti ko je šlo za „lepe“ fante. Izrekale so jih navadno gospodične, lepe in nelepe, (grdih sploh pri nas ni). Ali so bile krivične? Na to je pač težko prav odgovoriti.

Ne morem tajiti, da je marsikatera mati silila sina v semenišče, ker je želela imeti v hiši mašnika. Vsaka kmetiška hiša je bila ponosna na to, če je imela „gospoda“. Ta ponos je izviral iz žive vere, da je mašnik srednik med Bogom in ljudmi. Včasih so pa take materinske želje izhajale tudi iz nekoliko sebične ljubezni. Mati je slutila, da se bo sin oženil, če se bo posvetil posvetnemu stanu in da bo potem žena zasedla prvi prostor v njegovem srcu. Ker se s to mislijo ni hotela sprijazniti, ga je silila tja, kjer ji po njenih mislih nihče ne bo jemal sinove ljubezni.

Zgodilo se je pa tudi, da je vsa družina tiščala fanta v semenišče, to pa iz gole sebičnosti. Vedeli so, da jim njihov Janez ali Jože nikdar ne bo nič dal, če bo šel na „Dunaj“ (na univerzo študirat): Ako bi pa postal „gospod“, bi vsi „od oltarja“ živeli.

V neki gostilni v naročju naših lepih planin sta sedela dva gospodarja, če-

prav je bil delavnik. Eden je imel brata duhovnika, drugi pa svaka. Pridno sta praznila kozarce in se hvalila, da da „črne krave“ najbolje „molzejo“.

Poznal sem oba, tudi tistega, ki ju je slišal, in „kravi, ki sta dobro molzli“. Prva je bila katehet, druga pa kanonik.

Ob mojem času so bili bogoslovci skoraj izključno sinovi preprostih staršev. Kolikor sem poučen, se v tem ni veliko spremenilo. Tudi dandanes pošljeta bogastvo in razumništvo redko kakega delavca v Gospodov vinograd.

Svoje dni je bilo drugače. Plemiči in najbogatejši meščani so si šteli v čast, ako so se njihovi sinovi posvetili duhovskemu stanu in stopili v samostan ali v „alumnat“. Zato je duhovnik, ki ni bil „od stanu“, bolj težko prišel do častnih in vplivnih mest v cerkvi. To je že v prejšnjem stoletju minilo — hvala Bogu! Zgodovina nas uči, da je bilo med plemeniti škofi razmeroma bolj malo Karlov Boromejev.

Pred nekaj leti so prinesli dunajski listi kot senzacija, da je neki baronič, ali kaj je že bil, stopil v semenišče. No, znani Schneider je v svojem „Correspondenzblattu“ dobro bral levite tem bizantincem.

„Ali je duhovski stan tako malo vreden, da moramo biti veseli in se čutiti počaščene, če se kak plemič tako „globoko poniža“, da obleče talar v trdnem upanju, da ga kmalu pokrije s škofovskim hermelinom?“ Tako je pisal in je prav imel.

„Dominus pars hereditatis meae et calicis mei: tu es qui restitues hereditatem meam mihi“ (Gospod, delež moje dedščine in mojega keliha: ti si, ki mi boš povrnil mojo dedščino. Psalm 15).

Te besede, ki jih bogoslovec govori, ko prejme tonzuro, pomenijo, da se odpove svetnim željam in slastem, skratka temu, kar imenuje modri Salomon „Vanitatis vanitatum“ (Ničemurnost čez ničemurnost). To se zdi marsikomu težko.

„Ne, vsemu se odpovedati, to je pre zgodaj,“ mi je dejal španov sedmošolec iz Vrbe, ko je zvedel, da pojdem v bogoslovje.

Fant je sodil prehudo in napak. Duhovniku se ni treba vsemu veselju odpovedati. Užije ga često zelo veliko v svojem stanovskem delu, in sicer lepo dušno veselje, ki ne pušča za seboj grenkih ust, bolne glave in pekoče vesti. Duhovski poklic je lep in idealen, temu ne more nihče oporekati. Dušni pastir je učitelj in tolažnik. S svojimi nauki navaja vernike h krepostnemu življenju, v spovednici jim pomaga vstati in se vrniti na pravo pot, na bolniški postelji jih tolaži in jim daje pogum za zadnji odločilni korak čez prag v večnost. Kako veselje zanj, če vidi, da je padlo seme božje besede na rodovitna tla! Čeprav pride iz spovednice ves utrujen in premražen, je vendar zadovoljen, če pomisli, da je marsikdo pokleknil pred zamreženo okno in s strahom in pekočo vestjo, vstal pa miren in potolažen. Morda je moral cele ure gaziti sneg ali blato, da je previdel bolnika in mu stal ob strani v smrtnem boju. Navzlic temu se vrača vedrega duha v sladki zavesti, da je rajnemu olajšal zadnje trenutke življenja. Mno-

go veselja ima duhovnik tudi kot katehet. Saj je znano, kako malo se mu je truditi, da si pridobi srca malih.

Res je, da doživi večkrat tudi marsikatero razočaranje, ko vidi, da njegovo delo ne rodi zaželenega sadu. Toda, kjer je sonce, tam je navadno tudi senca. Sploh pa ni stanu brez težav. Celo kapitalist, ki nima drugega opravila, kakor da reže kupone in izračunava obresti, ni brez skrbi. Vedno se mora bati padca delnic ali pa kake inflacije. Duhovniku pa ostane v vseh primerih velika tolažba v zavesti, da je storil svojo dolžnost in da Bog njegovih del ne sodi po uspehu.

Nikdar mi še ni bilo žal, da sem se posvetil duhovskemu stanu, čeprav „dixit saeculum clero: semper tibi inimicus ero“.

Sicer nisem molil in prosil Boga za razsvetljenje, tudi nisem vzel v poštev razmer in svojih možnosti, marveč sem brez temeljitega premišljevanja stopil čez prag, ki je nad njim zapisano: „Virtuti et Musis“. Navzlic temu bi sodil, da sem bil poklican.

Triglavski dom na Kredarici (2515 m) s Triglavom v ozadju (2863 m) — Svojo zadnjo višjo turo je prof. Janko Mlakar kljub visoki starosti usmeril na naš najvišji vrh, — ki ga pa ni dosegel. Vsled slabega vremena je moral dati slovo našemu očaku kar s Kredarica

Ne razvijaj se v strašilo!

Prof. PAVEL SLAPAR

Ko sem bil še otrok, smo šli s starši preko gorenjskih polj in njiv. Posebno spomladi je bilo lepo. Danes se tistih dni rad spominjam. Nikoli več se ne bodo ponovili.

Jaz sem imel posebno veselje ob strašilih, ki so jih kmetje postavili na njive, da bi prepodili požrešne vrabce in vrane, da ne bi semena požrli. Gledal sem iznakažene možiclje s čudno in ne navadno obleko. Občudoval sem neverjetno našemljene babure. Postave so bile smešne in grozne obenem. Kdor jih je postavil, je moral vsekakor imeti nekaj pristne domišljije. Tudi meni se je ob postavah budila domišljija. Gotovo sem videl več, kot je bilo v resnici.

Danes mi večkrat prihaja na misel, da so tudi med živimi ljudmi taka strašila. Pa ne mislim na tiste, ki jih morda narava ni dovolj obdarovala. Taki so na zunaj res nekoliko okorni in ne navadni, a na znotraj so lahko prav dragoceni značaji. Ko jih bolje spoznaš jih vzljubiš in ceniš. Mislim na tiste, ki so se po svoji neumnosti spremenili v strašila, da so družin in družbi, kjer se gibljejo, v pokoro.

Pravijo, da originali izumirajo. Posebnežev te vrste je vedno manj. Strašila pa menda naraščajo. Vedno več jih je. Lahko bi jih delil v različne vrste. Vseh ne mislim naštevati. Nekateri bom pa omenil, da se morda z njimi primerjaš. Ako ne ugotoviš nobene podobnosti, zahvali Boga! Strašila so opisana zato, da pred njimi bežiš in se po njih ne ravnaš.

NAČIČKANO STRAŠILO

To so take osebe, ki se znajo napraviti samo za družbo in ulico. Lasje so vedno umetno nakodrani, koža na obrazu rahlo napudrana, ustnice so z rdečilom poživljene, celo lica nekoliko rde, pa ne od zdrave krvi, ampak od umetnega mazila. Obleka je po najnovjšem kroju. Seveda iz prav rahlega blaga. Saj bo čez dva meseca spet druga noša. Razumljivo je, da smo tudi primerno nadišavljeni. Tako smo na ulici kar nekaj. Ker govorim bolj malo, ni treba izdajati notranje praznote.

Recimo, da imaš posebno srečo ali nesrečo, da si ogledaš to dražestno osebo doma na stanovanju. Če dela sama red, izgleda njen dom kot svet takoj po stvarjenju. Edini red je morda tam okrog psihe ali umivalnika, kjer se nahajajo predmeti za osebno pretvarjanje. V omarah in predalih je kaos. Lasje se valjajo na tej in oni polici. Čevlji leže blatni in neosnaženi pod omaro. Kuhinjska posoda se grmadi nepomita na mizi. Šele tik, predeu je skrajna sila, se začne za vsako reč posebej direndaj.

Če imaš priliko, da tako osebo nemoteno opazuješ, potem šele se ti odpirajo oči! Lasje doma niso nakodrani, ampak razmršeni, da je glava komaj človeku podobna. Da ne silijo preveč na obraz ali v oči, nosi neko prevezo, ki ni ne ruta ne obeza.

Obraz je izpran in sivo brezizrazen. Zdi se ti, kakor da je že štirinajst dni

po njem deževalo. Obleka se doma redno ne nosi. To je samo za ulico in družbo. Doma smo v pižami. A ta je oguljena, ponošena, zmečkana in ohlapna, da človek v njej res ni nikomur podoben. Nehote se vprašaš, ali res samo obleka dela človeka? Na nogah so natknjene copate, če se smejo tako imenovati. Drže se nog samo na ta način, da lastnik ne napravi nobenega celega in poštenega koraka, ampak drsa po sobi sem in tja. Če se je treba skloniti, zdihuje. Pa ne moreš ugotoviti, ali iz navade, iz resničnih bolečin ali od dolgega časa. Vsekakor zdihuje. Na vsako vprašanje redno bevska in revska. Ne veš ravno čemu, a mine te volja za pogovor.

Strašilo sem opisal po spominu. Mislim, da ni čisto popolno. A v glavnem bo zadeto. Vprašam te, ali je v stanovanju, kjer prebiva tako strašilo, prijetno prebivati!? Če gre na cesto, je vse nepristno. Vprašaš se nehote: Kaj je na takem človeku še pristno? Kar je zunanjega, je vse ponarejeno in potvorjeno. Kaj pa je pristno? Misli, besede, obljube, sklepi, molitev, vera? Dvomim? Revež, ki mora s tako osebo nehote imeti stik! Najrajši bi bežal kot vrabec pred strašilom.

Prijetno je le s takim, ki je vedno povsod in pred vsakim primerno negovan, ne čez mero nenaraven na ulici in ne preveč naraven doma.

POOSEBLJENA NAVELIČANOST

Nekatere osebe so silno dolgočasne. Ne berejo, ne premišljajo in ne poslušajo. Zato nimajo nobenega svojega notranjega življenja. Ali se nič ne znajo izraziti ali pa ponavljajo vedno in iste rečenice, a prav gotovo ne pride iz njih pametna in sveža beseda.

Nad nobeno stvarjo nimajo veselja, za nobeno reč se ne navdušujejo, nad vsem se dolgočasiyo.

S tem, kar so, niso nikdar zadovoljne. Če bi bile to, kar so drugi, mislijo, da bi bile srečnejše. S tem, kar delajo, se ne morejo sprijazniti. Če bi bile pri takem delu, kot gledajo druge, pa se jim zdi, da bi bilo prijetnejše. Takih oseb ni mogoče razveseliti. Vse, kar poskusiš, se ti ponesreči. Ljudje nekaj časa poskušajo napraviti iz njih uporabne osebe, a ko le ne gre, jih nazadnje puste pri miru. Tudi se začno razvijati v dolgočasna in naveličana strašila.

Ali je to potrebno? Ali si ne bi mogla vedno prigovarjati: To, kar si, bodi z veseljem! To, kar delaš, delaj z veseljem! To pravilo ima čudovito moč! Vsak človek mora biti tak, da izžareva nekaj veselja in prisrčnosti, nekaj svetlobe in dobrote. Na delo tedaj!

SLOVAR BOLEZNI

So osebe, ki jih vedno nekaj boli. In če jih en dan slučajno nič ne vznemirja, iščejo tako dolgo, da odkrijejo kako novo bolečino. Gorje, če prideta dve taki osebi skupaj. Pogovarjata se samo o boleznih, bolečinah in zdravlilih. Zraven pa presojata zdravnike in bolnice.

Da, res je! Poleg resničnih bolezni je tudi veliko namišljenih. Pri nekaterih ljudeh se samo namišljene kopičijo. Postale so posebljen slovar bolezni. Kdor je s tem začel, je izgubljen. Vsak dan pride kaj novega zraven. Doma pa samo tarnanje in zdihovanje. Množe se steklemičke, praški in tablete. Nato pridejo na vrsto lekarne in zdravniki. Končno še razna kopališča in zdravišišča.

Pričakuje se samo milovanje in sočutje. Kdor zna, se mu obnese. Le z resnico ne smeš na dan. Potem vse premalo upoštevaš in pomiluješ. Nato se začneta zagrenjenost in užaljenost. Taka oseba kmalu ni ne za delo, ne za pogovor in ne za skupno življenje. Počasi

NOČ

Visoko med vejami zvezde visijo,
v smaragdnih tenčicah marjetice spe.
Drogovi in kamni na cesti brnijo,
kot v pravljici: v dalji tri lučke gorijo
do dne.

Počasi raztaplja se mesec v meglicah
na strehe velikih in majhnih curlja.
strahovi bežijo po skalnih golicah.
Moj Bog pa steguje roke po cveticah
srca.

K. Vladimír

se razvije v histerijo. Nato ji ni več pomoči. Strašilo je dovršeno.

Ali te mika zaiti na to plat? Upam, da ne. Začne se z malim, konča se z velikim. Ne začenjaj namišljeno bolehati! Pojdi preko malenkosti z nasmeškom! Ne daj se po nepotrebnem pomiclovati! Če te bo obiskala resna bolezen, bo še dovolj prilike in skrbi za tarnanje. Ob namišljenih pa ne sitnari, da ne postaneš strašilo!

KOKETNO STRAŠILO

Kaj je koketa? Čisto točno bom težko povedal. Njen značaj je podoben smoli, ki se vleče in lepí. Kamor gre, se je pol prime. Tako ne pride nikdar cela nazaj. Kjerkoli se nahaja, se ji brez upravičenosti nekaj prilepi. Tako kaj tujega drži, drugič se nečemu tujemu predaja. Vsa pa za kratek čas in ni nikdar sama svoja.

Kaj je prav za prav narobe pri koketi? Oči, misli in srca nima v oblasti. Ko jo opazuješ, kako si nedovoljeno prisvaja, kar ji ne gre in kako se nedovoljeno predaja, kar bi ne smela, vzljubiš še bolj stanovitnost in zvestobo. Koketno strašilo dela v družini gorje, v družbi pa razpor.

Pazi na oči, misli in srce! Tvoja oseb-

nost naj ne bo kakor gostilna, ki ima vsa okna in vrata odprta. Naj bi bila kakor utrjen grad, kjer se varno in mirno prebiva. V pomežikavanju na levo in desno se grehu nastilja.

MUHASTO STRAŠILO

Težko ga je orisati, ker je zelo različno. V glavnem gre le vedno za eno in isto. Muhasta je oseba takrat, kadar prav nič ne more obstati pri eni sami stvari. Komaj se ene površno dotakne, se že izteguje po drugi. Muhasta je takrat, kadar namenoma ravno nasprotno hoče in dela, kot pričakujejo drugi. Muhasta je takrat, kadar nepreračunljivo skače iz nasprotja v nasprotje.

Verjemi, da to človeka jezi in spravljaja v obup. Če je v muhastem človeku še nekaj namerne zlobe, je skupno bitvanje ali življenje pekel. Podre se prijateljstvo, uniči se zakon, zastrupi se sosesčina.

Vsi smo včasih radi muhasti. Ugaja nam, če gremo drugim na živce. Če se nekoliko potrudimo, smo lahko naravnost neznosni. To so muhasta strašila.

Toda potrudimo se lahko tudi za kaj drugega. Da n. pr. nismo muhasti. Treba je nekoliko premisleka, potrpežljivosti in požrtvovalnosti.

Verjemi, da strašila ne nastajajo sama od sebe. Najprej so majhne napake. Nato se človek vanje zavrtja, če ni premagovanja, se razvijejo v strašila.

Nekaj sem jih prikazal. Lahko bi jih nabral še več. Morda bo kdaj kaka druga prilika za to. Kajne, ti nočeš biti strašilo!?! Prav imaš! Prizadevaj si biti notranje vedno vesela, lahkotna, naravna in preprosta. Bodi prijetna kot sončni žarek spomladi in prozorna kot jutranja rosa v travi! V vseh strašilih je nekaj naravnega, iznakaženega in pretiranega. Tega se varuj, pa boš lahko taka, da ne bodo ljudje pred teboj bežali kot vrabci pred strašilom!

OBLEGANJE BERLINA

(Iz francoščine prevedel Fran Erjavec, Pariz)

Korakala sva z doktorjem V. po Elizejskih poljanah ter si na zidovih, preluknjanih od granat in na pločnikih, razdrapanih od karteč, obujala spomine na obleganje Pariza. Tik preden sva dospela do Zvezde, se je doktor hipoma ustavil in mi pokazal na eno izmed velikih poslopj, ki tako bahato obkrožajo slavolok.

— Ali vidite — mi je dejal — ona štiri zaprta okna tam zgoraj pri balkonu? Prve dni lanskega avgusta, tistega strašnega avgusta, tako polnega viharjev in nesreč, sem bil pozvan tja radi hudega primera kapi. To je bilo pri polkovniku Jouvu, kirasirju iz prvega cesarstva, staremu trmoglavcu, še vsemu zaverovanemu v slavo in domoljubje, ki je prišel ob začetku vojne stanovat na Elizejske poljane v stanovanje s balkonom. In uganete kakaj? Da bi lahko prisostvoval zmageslavnemu povratku naših čet. Ubogi starec! Novica iz Wissenbourga ga je za tekla ravno, ko je vstajal izza mize. Ko je bral pod poročilom o porazu Napoleonovo ime, ga je zadela kap.

Starega kirasirja sem našel v njegovi sobi, ležečega na preprogi, s krvavečim obrazom in nepremičnega, kot bi dobil udarec z batom po glavi. Kadar je stal pokenci, je moral biti jako velik in še ležeč je imel mogočen obraz. Lepe poteze na licu, ponosne zobe, košate bele in nakodrane lase, imel je osemdeset let, a jih je kazal šestdeset. Poleg njega je klečala vsa objokana vnukinja.

Bol tega otroka me je pretresla. Hčerka in vnukinja vojaka, kajti tudi njen oče je bil major v glavnem stanu Mac-Mahona in podoba tega velikega starca, ležečega pred njo, je vzbujala v meni spomin na drugo sliko, nič manj strašno. Obljubil sem

NE POZABITE!

Dve ženski me čakata...
dve revni ženici.

Namignem prvi... prav majhna ženica je vzravnila svoja suha ramena, ki jih je upognila teža njenega življenja... Njena glava je sklonjena... njeni lasje beli... in na njenih nagubanih licih se vidijo rjave pege, katere ljudstvo zlobno imenuje „pokopališke cvetke“.

*

In glej, počasi privleče iz oguljene torbice svoj robec in začne jokati.

Pripravim se na prošnjo za pomoč.

Toda naenkrat si je ženica dala poguma, rekoč: „Ah, daj no!“ Obriše si solzne oči in začne:

— Gospod župnik, prišla sem vas prosit, ako bi mogli brati ero sv. mašo za moj namen?...

— Za pokojnega?...

— Da,... za pokojnega, za mojega sina, mojega ljubelega sina...

Toda solze so le močnejše od volje... Zableste znova na trepalnicah... in padajo na črno bluzo...

— Poslušajte me, gospod župnik... To vendar ni normalno, da jaz, njegova mati naročam mašo zanj... Toliko sam upala, da bo obratno?...

Molk!...

— Ali je že dolgo, kar je vaš sin umrl?...

— Za mater je vedno „včeraj“...

— Je bila bolezen?... nesreča?...

ji storiti vse, kar bo v moji moči, toda sam pri sebi nisem gojil mnogo upanja. Jasno mi je takoj, da gre za ohranjenost ene strani telesa in pri osemdesetih letih pač ni mogoče več upati na resnično ozdravljenje. Bolnik je res ležal cele tri dni enako nepremičen in otrpel. Medtem je dospela v Pariz vest o porazu pri Reichshoffenu. Gotovo se še spominjate na kak čuden način. Prav do večera smo bili vsi prepričani, da je bila izbojevana velika zmaga, mrtvih dvajset tisoč Prusov in ujet pruski prestolonaslednik. Sam ne vem po kakšnem čudnem naključju in po kakšni poti je došel odmev vse splošne radosti tudi do našega ubogega, polzavestnega gluhonemca. Ko sem se onega večera približal njegovi postelji, nisem več našel istega moža. Oči so mu bile skoro jasne in jezik manj težak. Imel je celo toliko moči, da se mi je nasmehnil in dvakrat zajecjal:

„Z-z-z-ma-mag-ga.“

„Da, polkovnik, velika zmaga!“

In čim bolj podrobno sem mu pripovedoval o velikem Mac-Mahonovem uspehu, tem bolj so se mu sproščale poteze na obrazu in tem bolj se je jasnilo njegovo obličje...

Ko sem odhajal, me je pričakovala pred vrati vnukinja, vsa bleda, a zravnana. Ihtela je.

„Saj je rešen!“ sem jo hrabil in ji podal roko.

Nesrečni otrok je pa zbral komaj toliko poguma, da mi je odgovoril. Pravkar so nalepljali istinito poročilo o dogodku pri Reichshoffenu: MacMahon je bil na begu, vsa armada razbita... Prepadlo sva se spogledala. Ona je obupavala pri misli na svojega očeta, jaz sem pa trepetal, misleč na starca. Tega novega pretresa pač ne bo več prenesel... Kaj naj storimo? Treba mu je vsekakor pustiti veselje, utvare, ki so ga oživljale. Toda v tem primeru mu bomo morali lagati.

„Dobro, bom pa lagala!“ mi je odvrnila hči junško, si hitro utrla solze in stopila vsa razžarjena v sobo starega očeta.

Bila je težka naloga, ki jo je prevzela. Prve dni je šlo še nekako. Dobričina je imel še šibko glavo in se je dal varati kot otrok. Toda s povra-

— Moj ubogi sin je bil poveljnik neke podmornice, ki se je potopila.

— Ah da!... se že spominjam... kako žalostna zgodba!...

— Vsako leto ob tem času poskrbim, da se več moli posebno zanj. Gospod župnik, pomilujte take stare mamice kot sem jaz... nimajo nikogar več, da bi jim zatisnil oči!... Ako vam je mogoče, naj bi bila jutri prva maša zanj... Se mi zdi, da se zgodaj zjutraj da bolje moliti...

*

Vstopila je druga ženska. Ta druga je žena iz ljudstva, njeni lasje so še mladostni, vendar je težkega dihanja, kakor ljudje, ki že več noči niso spali...

V naročju, tesno ob sebi drži ljubko vnukinjo, vso zavito v belo...

— Je vaša vnukinja?...

— Da, gospod župnik...

Moja mala... je od daleč!

— Kaj je bila bolna?...

— Na smrt!... Dvakrat sem bila prepričana, da bo umrla.

— Na čem?

— Na davici!...

—! Strašno!...

— O, gospod župnik, treba je bilo biti tam, da nekdo razume... in vidi na lastne oči, kako njegov otrok... usta odprta, ki love zrak...

— Toda zdaj kaže boljše?... Le še malo blede...

*

Pobožal sem otroka po licu, ki je bilo zelo blede. Uprla je vame dvoje zelo velikih oči z modrimi podplutami... oči, ki so nemirno begale...

čajočim se zdravjem se je bistril tudi njegov razum. Treba ga je bilo sproti obveščati o kretanjih armad in si izmišljati vojna pročila. Ta lepi otrok je moral vzbujati res sočutje, ko se je cele dneve in noči sklanjal nad zemljevidom Nemčije, zatikal male zastavice in se trudil sestavljati prave zmagoslavne pohode: Bazain hiti nad Berlin. Frossard stoji na Bavarskem in Mac-Mahon ob Baltiku. Spraševala me je za nasvete in jaz sem ji pomagal, kolikor sem pač mogel. Toda pri teh namišljenih pohodih naju je podpiral stari oče sam. Saj je za prvega cesarstva tolikokrat osvojil Nemčijo! Vedel je že naprej za vse udarce: „Sedaj bi morali udariti semkaj... Sedajle je treba ukreniti tole...“ In njegove napovedi so se seveda vedno uresničevale, kar je vzbujalo v njem velik ponos.

Treba je bilo zavzemati vedno nova mesta, doživati vedno nove bitke in zanj nikoli nismo napredovali dovolj hitro. Starec je bil nenasiten! Vsak dan, ko sem prišel, sem izvedel za nove vojne dogodke:

„Doktor, zavzeli smo Mainz!“ mi je dejala z boleznim usmevom vnukinja, stopajoča pred menoj in že skozi vrata sem zaslišal radosten glas, ki mi je klical:

„Dobro gre! Dobro! V enem tednu bomo v Berlinu!“

In tedaj so bili Prusi komaj še par dni hoda od Pariza.. Nekaj časa sva mislila na to, da bi bilo morda bolje prepeljati starca na deželo. Toda čim bi prišel iz stanovanja, bi moral takoj uganiti resnico, a bil je vsekakor še mnogo preslab in preveč ohromel od svoje kapi, da bi smel izvedeti resnico. Odločila sva se tedaj, naj ostane, kakor je.

Prvi dan obleganja, dobro se še spominjam, sem stopal k njemu globoko ganjen, s tisto tesnobo v srcu, ki jo je povzročilo zaprtje vseh pariških vrat in boji pred obzidjem, ko je postala že vsa pariška okolica bojišče. Našel sem dobričino, sedečega na postelji, vsega radostnega in ponosnega:

„Dobro gre!“ mi je dejal. „Torej se začne obleganje!“

Pogledal sem ga presenečen.

— In danes ste prišli k meni za?...

— Oh, seveda! Da, da; ako je moja mala rešena, hvala Bogu... brez dvo-ma... toda tudi s pomočjo injekcije nekega g. Pasteurja...

— Velik učenjak!... in dobronik človeštva...

— Pa tudi dober kristjan, so mi rekli...

— Da, zelo dober kristjan...

— Spraševala sem se, kako bi se mu mogla prav zahvaliti... kajti čutila sem potrebo, da mu za-ključem „Bog plačaj“...

Pomaknil sem bliže svoj stol in rekel ženi:

— Pasteur je vendar že umrl!... že davno...

— Toliko bolje!... Saj je vendar tako lepo, ko dela dobro tudi po svoji smrti... Toliko je ljudi, ki so le slabo delali za časa svojega življenja... Mislila sem si, da bi bilo najboljše, ako bi naročila eno mašo zanj...

— Za Pasteurja?...

— Da, za tega g. Pasteurja, ki je rešil mojo malo!...

— Prav, prav!...

— Ako bi jo mogli brati ob šestih... Ker oskrbujem gospodinstvo, bi mi tako zelo prav prišlo...

Sklenila je roki in rekla vneto:

— Boste prišli k maši?

— O, seveda!...

— Veste, to je zelo dobro, kakor ravnate.

— Saj je tako naravno, gospod župnik.

— O, vi torej mislite, da je tako naravno?...

In oba naslednja dneva ob šestih zjutraj... ob uri,

„Kako veste to, polkovnik?“

Njegova vnučinja se je obrnila brž k meni:

„Kaj še ne veste, doktor, velike novice? Začelo se je obleganje Berlina!“

Povedala je to tako mirno in zabodla vnovič svojo iglo... Kako naj bi le mogel kaj slutiti? Grnjenje topov z utrdb ga še ni moglo doseči. In tudi tega nesrečnega Pariza, tako prizadetega in razburjenja, saj ga ni mogel videti! Kar je mogel zreti s svoje postelje, je bil le rob slavoloka in v svoji sobi, okoli postelje, pravo navlako spominov na prvo cesarstvo, ki so morali vzbujati v njem utvare. Slike maršalov in bitk, rimski kralj v dečji obleki, potem veliki podstavki, okrašeni s trofejami in obloženi s cesarskimi relikvijami, svetinjami, kipi, kos skale s Sv. Helene pod zemeljsko oblo, potem več miniaturnih, predstavljajočih isto nakodrano damo v plesni obleki, v rumeni obleki, z napihnjenimi rokavi in jasnimi očmi, in vse to: podstavki, rimski kralj, rumene dame v togih krojih z visokimi pasovi, kar je veljalo leta 1806 za dražest... Dobri polkovnik! to je bilo vzdušje zmag in zavojevanj, ki mu je še bolj nego vse, kar sva mu mogla pripovedovati midva, vzbujalo naivno vero v obleganje Berlina.

Od tega dne dalje so postale najine vojaške operacije jako enostavne. Zavzetje Berlina je bila le še zadeva potrpljenja. Od časa do časa, če je postajal starec zaskrbljen, sva mu brala kako pismo njegovega sina, seveda izmišljeno, kajti v Pariz ni moglo prispeti nič več in po Sedanu je bil njegov sin, MacMahonov pribočnik, odveden v neko nemško trdnjavo. Lahko si mislite obup tega ubogega otroka brez vsakih vesti od očeta, ujetnika, trpečega pomanjkanje vsega, morda celo bolnega, ona je bila pa prisiljena izmišljati njegova radostna pisma, nekoliko kratka sicer, kakor jih pišejo pač z vojne vojaki, ki prodirajo vedno dalje v osvojeno deželo. Časih ji je zmanjkalo moči in vesti ni bilo po cele tedne. Starec se je začel vznemirjati in ni več spal. Sedaj je moralo priti hitro zopet pismo iz Nemčije, ki ga je vesela brala ob njegovi postelji, a dušila pri tem solze. Polkovnik je pobožno poslušal, na obrazu

ko se ijudje vračajo s plesov in dancingov...

... ob uri, ko se pošastno mesto vrže na svoje zadeve in počije od zabav...

... sta dve revni ženici v skrivnostno tihi cerkvi prisostvovali pri maši... pri njuni maši... kajti bili sta prav tisti, ki sta ju naročili.

Ena za junaka, na katerega nihče več ne misli...

In druga za učenjaka, velikana, od katerega ima vsakdo koristi, pa še niti ne misli, da bi se mu zahvalil...

Takšno je življenje... žalostno sedanje življenje... samoljubno... vsakdanje... kjer mrtvi trpe, ko jih odpeljemo kar najdalj na pokopališče, ... kjer postanejo prah in pepel... in predvsem, kjer jih pozabimo!... Brzjav!... telefon!... Avto!... Radio!... Avion!... Pa nič časa...

Na srečo so ostali še drugi...

Drugi, ki vendarle še najdejo čas...

Drugi, ki se še znajo spominjati...

To bo razočaranje in prenečenje tam gori!

KATOLIČANI V JUGO-VZHODNI AZIJI

Katoličani so v jugovhodnem delu Azije le neznatna manjšina, vendar je njihov pomen vsak dan večji in Cerkev se naglo razvija.

V Thailandiji štejejo med 18 milijoni prebivalcev 52 tisoč katoličanov. Misijonarjev je vedno več in dr-

mu je igral zadovoljen nasmešek, pritrjeval, ocenjeval in nama pojasnjeval temnejše odstavke. Najginljivejši je bil pa v svojih odgovorih, ki jih je pošiljal sinu: „Nikoli ne pozabi,“ mu je naročal, „da si Francoz. Bodi velikodušen proti ubogim ljudem! Ne povzročaj jim: okupacije pretežke...“ To so bila brezkončna priporočanja, plemenita premlevanja o spoštovanju lastnine, o dolžni vljudnosti napram ženskam, pravi zakonik vojaške časti za uporabo za-vojevalcev. Vmes je natresal tudi kake splošne misli o politiki, o mirovnih pogojih, ki naj bi se naložili premagancem. Moram priznati, da v tem pogledu ni bil prezahteven:

„Samo vojno odškodnino, nič drugega... Zakaj naj bi jemali tuje dežele? ... Saj bi iz nemških dežel ne mogli narediti Francije!...“

Narekoval je vse to z odločnim glasom, toda v njegovih besedah je bile toliko topline, toliko domoljubne vere, da je moralo res ganiti človeka, ki ga je poslušal.

Medtem je obleganje seveda napredovalo, toda — žal — ne Berlina... Bila je to doba mraza, bombardiranj, nalezljivih bolezní in lakote. Toda spríčo najine skrbnosti in naporov, spríčo neutrudne nežnosti, ki sva jo posvečala starcu, njegova vedrost ni bila motena niti za trenutek. Do zadnjega sem ga mogel preskrbovati z belim kruhom: in svežim mesom. Dobival ga je samo on in vi si ne morete misliti ničesar bolj ginljivega kot obedu starega očeta, tako nedolžno sebičnega, svežega in smejočega se starca na njegovi postelji, s prtičem pod brado in ob njem vnukinjo, blede od pomanjkanja, ki je vodila njegove roke, mu dajala piti in mu pomagala, da je mogel uživati vse te prepovedane dobrote. In tedaj nama je stari kirasir, oživljen po obedu, v udobni topli sobi, medtem ko je rezal zunaj mrzli sever in je metlo v okna sneg, pripovedoval o svojih vojnih pohodih na severu, že stotič slikal tisti nesrečni beg iz Rusije, ko sta mu bila edina hrana zamrzel prepečenec in konjsko meso.

„Ali razumeš to, dragica? Jedli smo konjsko meso!“

Mislím, da je razumela še predobro, saj že dva

žava je dobila svojega škofa. To je mons. Cham, ki stoji na čelu chantaburijskega apostolskega vikariata. Budistična vlada podpira krščansko šolstvo, ker je spoznala njegovo učinkovitost proti širjenju komunizma.

Globoko je vkoreninjeno krščanstvo v Vietnamu, ki šteje že 2 milijona vernikov in ima 15 škofov, od teh 5 domačih, in 2000 duhovnikov, od teh 1410 domačih. Mnogo si prizadevajo, da bi povečali gorečnost vernikov. V ta namen pripravljajo film o junáštvu 100.000 vietnamskih mučencev iz prejšnjega stoletja.

V Malaki (96.000 katolíčanov med 6 milijoni 250 tisoč prebivalcev) so posebno delavne redovniške družbe, med njimi zlasti redovnice Deteta Jezusa.

Tudi v Indoneziji uspeva katoliško delovanje kljub temu, da je država v boju na dve strani: z Dar-El-Islamom in komunizmom. Vedno bolj je videti, kakšno napako so storili Holandci, ki so imeli Indonezijo za muslimansko deželo, kajti šlo je bolj za politično muslimanstvo kot za versko. Sedanjí predsednik Sokarno je Cerkvi zelo naklonjen. Mons. Supirprata, eden izmed domačih škofov, je spreobrnjenec iz Mohamedove vere. Na zborovanju o šolstvu leta 1950 je bil odločno zavržen muslimanski predlog o obveznem poučevanju vere na podlagi korana. Vse to kaže, da je islam tu mnogo bolj dostopen in zmogljiv

meseca ni dobila drugega. Toda čim bolj je napredovalo njegovo zdravljenje, tem težji je od dneva do dneva postajal tudi najin položaj. Pečasi je začela izginjati ohromelost njegovih čutov in njegovih udov, ki nama je služila dotlej tako dobro. Ze dvakrat ali trikrat je zagrmel tisti strašni grom topov od Mailloških vrat in starcu so se napela ušesa kot lovskemu psu. Tedaj sva si morala izmisliti novo Bazainovo zmago v Berlinu in častne salve, izstreljene pri Invalidih. Nekega drugega dne, ko sva pomrknila njegovo posteljo bliže okna — mislim, da je bilo to na četrtek Buzenvala — je mogel dobro videti narodne straže, ki so se gnetle po aveniji Velike armade.

„Kaj vendar pomenjajo te čete tu?“ je vprašal dobričina in slišala sva ga mrmrati med zobmi:

„Slabo se postavljajo, slabo!“

Sicer še ni prišlo do nobene nesreče, toda vedela sva, da bo treba odslej velike previdnosti. Žal je pa še ni bilo dovolj.

Nekega večera, ko sem vstopil, mi pride otrok ves zbehan nasproti.

„Jutri bodo vkorakali,“ mi je dejala.

Ali so bila vrata v sobo očeta odprta, ne vem. Toda pozneje sem se spomnil, da se nama je zdel tega večera njegov obraz čisto izreden. Prav lahko je, da naju je slišal. Seveda sva govorila midva o Prusih, a dobričina je mislil na zmagoslaven vohod Francozov, ki ga je pričakoval že tako dolgo, da bo prihajal po aveniji Mac-Mahon, obsipan s cvetjem, med donenjem fanfar, z njegovim sinom ob maršalovi strani in on, starec, bo v paradni uniformi, kakor pri Lutzenu, s svojega balkona pozdravljaj prestreljene zastave in od smodnikovega dima počrnele orle.

Ubogi oče Jouve! Gotovo je mislil, da mu hočeva preprečiti, da bi prisostvoval mimohodu naših čet ter ga s tem obvarovati prevelikega razburjenja. Zato ni spregovoril o tem, toda naslednjega dne, prav ob uri, ko so se zbirali pruski bataljoni na dolgi cesti od Mailloških vrat proti Tuillerijam, se je tam gori tiho odprlo okno in na balkonu se je prikazal polkovnik v svoji čeladi in s svojim velikim mečem

kot drugod. Republika si mnogo prizadeva za dvig kulture; a razpolaga s tako malo šolami, da je danes še 93% prebivalstva nepismenih. Vendar obiskuje državne šole 5 milijonov otrok in 220.000 jih hodi v katoliške. Razumljivo je, da je v takem položaju potreba po misijonarjih, duhovnikih, redovnikih in laikih — velika.

Zelo se je dvignil ugled Cerkve med vojsko v Birmaniji. Misijonarji so posredovali pri japonskih in angleških vojaških oblasteh za stiskane domačine. Pod Japonci je bila gobavska nasebina v Mandalayu nekaj časa pravo zbirališče za begunce od vsepovsod. Katolicizem ima tu samo dva sovražnika: komunizem in pa — nekega Italijana Cioffija, ki je od Cerkve odpadel in postal budistični benc. Največ je kristjanov med Karenijci in drugimi narodnimi manjšinami. Prevladujejo protestanti; med njimi je nekaj narodnih poslancev; tudi vrhovni vojaški poveljnik general Smith je protestant. Katoličanov je med 18,500.000 prebivalci 132.000.

Čisto poseben položaj pa ima na tem delu zemlje filipinska republika s svojimi 16 milijoni katoličanov in dvema katoliškima univerzama, obema iz prvih časov španske kolonizacije. Upravičeno je mogel Mac Arthur mlajši reči: „Krščanska filipinska država je mogočen branik krščanstva na Daljnem Vzhodu. Neomejene so njene možnosti velikega

Slovenski duhovniki, zbrani na II. študijskem dnevu dne 26. avgusta 1953 v Buenos Airesu v Argentini

in z vso slavno zapuščino nekdanjega kirasirja. Še danes se sprašujem, kako je mogel zbrati tolik napor volje in kje najti toliko življenjske sile, da se je spravil na noge in zamogel tako okomatati Dejstvo je le, da je stal zravnin tam za balkansko ograjo in se čudil, zakaj so avenije tako prazne, tako neme, polknice povsod zaprte, ves Pariz tako čudno tuj kot velika pristaniška karantena, povsod zastave, toda tako nenavadne, vse bele z rdečimi križi in nikjer ni bilo nikogar, ki bi hitel našim četam naproti.

Za hip je mislil, da se je zmotil . . .

Toda ne! Tam doli, izza slavoloka, je vršalo zmeden šumenje, tamna črta se je bližala iz vstajajočega jutra . . . Potem so polagoma zableščale konice svetlikajočih se čelad, mali jenski tamborji so udarili na svoje bobne in pod slavolokom je zadonela, usmerjana po težkih korakih bojnih oddelkov in žvenketu sabelj, Schubertova zmagoslavna koračnica . . .

Tedaj je zadonel v otožno tišino trga krik, strahoten krik: „K orožju! K orožju! Prusi . . .!“ In četvorica nemških ulancev iz predhodnice je mogla opaziti tam gori na balkonu visokega starca, ki se je opotekel, zakrilil z rokami in padel zravnin po tleh.

To pot je bil polkovnik Jouve zares mrtev.

voliva na azijske narode!“ Na žalost pa je položaj duhovništva podoben položaju v Latinski Ameriki: en duhovnik pride na 7.000 ljudi! Razen tega slabe duhovno moč Filipinov pogoste revolucije, še bolj pa razkoj Gregorja Aglipaya, ki je odtrgal dva milijona katolikov. Najbolj pa si prizadevajo oslabiliti Filipine komunisti. Njihove tolpe so se le malo poteple z Japonci, podivjale pa so po njihovem odhodu in potem ko so Združene države Severne Amerike leta 1946 priznale Filipinom samostojnost. V rdečem načrtu je bila ustvaritev položaja, ki bi bil podoben položaju Koreje ali Vietnama. Ni uspelo in Filipini so ostala najbolj trdna protikomunistična postojanka sredi neizmernega azijskega morja poganstva.

BALARRASA

Fernando Fernán-Gómez v „Balarrasi“

„El Balarrasa“ film je izdelan po ASPA filmski družbi v letu 1950. Glavno vlogo igra znani španski filmski igralec Fernando Fernán-Gómez. Sodelujejo še sledeči igralci: María Rosa Salgado; Dina Stein; Eduardo Fajardo; Jesús Tordesillas; Maruchi Fresno; Manolo Morán. — Čeprav nastopajo ponekod v filmu osebe z nemoralnim in dvomnim obnašanjem, je vendar film konstruktiven, a namenjen le odraslim gledalcem.

Zadnja leta nas španski film večkrat prijetno preseneča in daje upanje, da „sedma umetnost“ more in tudi mora služiti višjim idealom. K temu pa mo-

Balarrasa kot bogoslovec

ramo doprinesiti vsi katoličani svoj delež in zato ne smemo več stati ob strani ter le braniti gledati slabe filme, ampak zahajati v kino dvorane ter organizirano zahtevati dobre filme. Katoličan moramo ven „iz zakristij“ in osvojiti film in po filmu svet za Kristusa, kajti tudi tehnika in umetnost izhajata iz Njega in moreta ter morata voditi k Njemu. Tega so se začeli zavedati španski katoličani in aktivno podpirati proizvodnjo takih filmov. Uspeh je zelo razveseljiv; pogledjmo le nekatere od teh filmov: „Fatimska Gospa“ (La Señora de Fátima — ASPA film 1951); „Neustrašena sestra“ (Sor intrépida — ASPA film 1952); „Obilna žetev“ (La mies es mucha — Chapalo films 1948); že omenjeni „Balarrasa“ ter še mnogo drugih španskih, francoskih in drugih filmov, ki si jih bomo ogledali v prihodnjih številkah „Duhovnega življenja“ že danes si oglejmo dva: „Balarrasa“, ki so ga že začeli predvajati v Buenos Airesu ter „Neustrašeno sestro“, ki ga pričakujemo v bližnji bodočnosti.

Vsebina „Balarrasa“ filma je naslednja: „El Balarrasa“ je pridevek legionarja-kapitana Mendoza. Pridevek pomeni ali „Izgubljena krogla“ ali nekaj takega, kar se sklada z življenjem vojaka, ki je: „korajžen, predrzen, strasten igralec kart, pijanec in brezvesten“. In tak je bil tudi ta kapitan, ki je zato bil priljubljen pri vojaki in zaželen tovariš svojih drugov-častnikov. Balarrasa doseže z goljufijo pri kartah, da ga pri nočni službi nadomešča njegov tovariš, medtem ko on strastno igra dalje v noč. Isto noč pade zadet od krogle njegov tovariš. Balarrasa gre vase, začne ga peči vest, češ da je on kriv smrti tovariša. Uvidi, da to življenje, ki ga živi, ni vse. Je še nekaj višjega in vrednejšega, za kar se splača živeti in umreti: odloči se za duhovniški stan. Odiše v semenišče... Po petih letih študija se vrne na očetov dom, a ga najde v

moralnih razvalinah. Trudi se in dela, da bi družini pokazal, da je še nekaj vrednejšega kakor le uživanje; so tudi dolžnosti. S težavo jih spreobrne in nato odide na Aljasko med Eskime. Odslej je zadovoljen, ker je daroval svoje življenje, ki je več vredno, kot pa le bežno uživanje tega sveta.

Filmanje Balarrasa je vodil mlad, a zelo zmožen filmski ravnatelj José Nieves Conde, ki je zelo dobro prestrudiral značaje igralcev in spretno porazdelil moč ter učinkovitost filma. Tudi

igralci, posebno Fernando Fernán-Gómez, so zelo dobro izvedli svoje vloge.

Kritika v Buenos Airesu: „Pueblo“, „Prensa“, „Democracia“ in dr. se o filmu zelo ugodno izražajo. „Democracia“ pravi: „V filmu Balarrasa vidimo, da je mogoče izdelati dobre filme, če se ima jasne koncepte življenja. Nasproti povprečnim filmom in onim, ki iščejo le nižave „močvirij“ ter temino „noči“, se dviga kot simbol film Balarrasa, ki kaže filmski umetnosti pot k jasnejšim ciljem in idealom življenja.“

NEUSTRAŠENA SESTRA

(SOR INTREPIDA)

Osebe, ki nastopajo v filmu, so sledeče: Sestra Marija: Dominique Blanchar; Sestra Agnes: María Dulce Andrade de Ferreira; Teta Emilija: Julia Caba Alba; Sestra Lucija: Margarita Robles; Prednica: Carmen Rodríguez; Tomaž: Francisco Rabal; Manuel: José Nieto; Miriam: Nani; Fernandez; Juan: Eugenio Domingo; Don Cosme: José Isbert.

Ključ, da se da narediti dober film, je v tem: dobro ga izdelati. Uspeh filma sloni na treh stvareh: dober vodič, dober ravnatelj in dobri igralci. „Neustrašena sestra“ ima vse tri elemente. Vicente Escriva, odlični pisatelj filmskih vodičev (guión-ov), ki je priredil vodič tudi za „Balarraso“ in „Fatimsko Gopno“ nam je priredil na podlagi življenja in smrti frančiškanske misijonarke matere Teresaline Zubiri, ki je padla kot mučenica v Baramulskem misijonu v Indiji leta 1948, vodič za film „Neustrašena sestra“. Film žanje zelo lepe uspehe v Španiji in poje slavo neustrašenim sestram misijonarkam, katerih šibkost je izbral Gospod, da premeta in reši nje, „ki žive še v temi in smrtni senci“. V filmu nastopa kot „Neustrašena sestra“ mati Marija Vnebovžeta. Z njo je znal ravnatelj filma psi-

hološko spretno prikazati žensko šibkost, ki jo venča junaška neustrašena; veselje do življenja se prepleta s težko odgovornostjo misijonskega poklica. Rafael Gil, filmski ravnatelj, ki nam je izdelal „Fatimsko Gopno“ je vodil filmanje „Neustrašene sestre“, kateri je vtisnil globok pečat skromnosti in dobrote, katero zna tako spretno le on prikazati.

Družba ASPA je iskala za omenjeni film v Španiji in izven nje čim bolj primerno igralko. Našli so končno znano filmsko in teatrsko igralko Dominique Blanchar. Ko je ta prebrala Escrivov vodič, se je takoj navdušila za film. Odpovedala je v Franciji vse pogodbe s filmskimi družbami in odri ter se podala v Španijo na snemanje filma. Takoj so spoznali, da ne bi bil nihče drug zmožen predstavljati „N. S.“, kot to dekle velikih oči ter mehke dobrotljivosti in privlačne preprostosti. Blanchar se je čudovito vživela v svojo vlogo in jo zelo dobro igrala. Med snemanjem je nekoč prosila duhovnika, ki je nadzoroval izdelavo filma: „Oče, mi dovolite, da vzamem s seboj v Francijo v spomin na „Neustrašno sestro“ ta misijonski križ? Prosim, če bi mi ga hoteli tudi blagosloviti!“ Danes hrani Do-

D. Blanchar: „Neustrašena sestra“

minique Blanchar v svojem pravkar ustanovljenem domu, med ostalimi spomini, ki jih je prinesla iz raznih krajev, kjer je nastopala kot filmska igralka, lep misijonski križ, ki ga je nosila kot „Neustrašena sestra“.

Ta film je hvalnica ženam, ki jih je izoblikovalo krščanstvo v neustrašene matere ali pa v junaške redovnice, „ki so si izbrale boljše del, ki jim ne bo odvzet.“ Te žene, ki se žrtvujejo v bolnišnicah ali sirotišnicah, ali pa prenašajo ogromne napore misijonskega poklica daleč od domovine in neustrašeno stoje ob smrtnih posteljah svojih daljnih bratov, da jim odpirajo vrata v večno življenje. Če je pa treba še večjih žrtev, tedaj pa neustrašeno polože na oltar Ljubezni svoja življenja, vedoč, da „če zrno ne pade v zemljo in ne umre, ne rodi sadu“. Pokazati danes svetu na platnu devištvo, redovniški poklic, uboštvo in pokorščino, je tvegana stvar in skoro norost, ker svet danes hlepi le po počutju, po čistizelnosti, po materialnih dobrinah, po egoizmu in pohlepu.

Film nam v enem delu na lep način

prikaže vzvišenost redovniškega poklica: „Kdo ti pa je vtepel v glavo misel na to neumnost?“ — „Teško je to razumeti... je kakor... kako bi rekla? Že kot deklica slišiš neki glas, kj ga še ne poznaš dobro in ne veš zakaj in kam te kliče, dokler ga nekega dne ne spoznaš jasno in od tedaj mu nezmotno slediš.“

Dominique Blanchar se je tresla, ko je pri snemanju držala v rokah ciborij, čeprav z neposvečenimi hostijami, a prizor je bil še bolj ganljiv, ker med tem pojo angeli: „Zakaj Ti, o Gospod, si moja moč.“ In njene ustnice izgovarjajo: „Oprosti, Gospod, nisem vredna, da prideš v mojo dušo, a, če Ti hočeš, bo očiščena!“ in nato: „Gospod, oprosti, če sem bila preveč častizeljna, hotela sem svet zate osvojiti, a Ti mi nisi dal časa. Če pa si me hotel s tem opomniti, da sem nič, se Ti tudi zahvalim. Boli me le, da nisem nitj ene duše rešila zate. Ti veš, zakaj mi nisi hotel dati tega veselja.“ — Nato se sliši otroški jok. Miriam se je medtem rodila deklica. Tomaz jo takoj prinese v cerkev krstit in tako rešilna voda oblije iz rok „N. S.“ jokajoče obliče male Marije. — Zunaj se slišijo bojni klici, ki se mešajo z akordj Aleluje. Sestra se bliža vratom zlogujoč besede: „Če moje življenje kaj velja, vzemi ga, za rešitev tukajšnjih duš...“ Med tem padejo trije streli. „Hvala Ti, Gospod, da si sprejel mojo daritev! Oprosti njim, ki te sovražijo, ne da bi te poznali.“

Sestre pa polne zaupanja v Boga odhajajo v varnejše kraje, da zgrade Gospodu nov žrtvenik ljubezni, dokler Gospod ne sprejme njihovih žrtev. Kot zadnja slika se nam prikaže na nebu meglena slika „Neustrašene sestre“, ki se spremeni v zvezdo, katere luč življenja je Gospod ugasnil na zemlji, da bi odslej svetila na nebu kot svetel vzor neustrašene ljubezni. Bog daj, da bi mogli tudi mi ta izvanredni film kmalu videti na platnu. Ta pregled filma „Neustrašene sestre“ pa naj bo dar „Duhovnega življenja“ misijonski misli, katere spomin smo praznovali predzadnje nedelje v oktobru. Vo. Fk.

MED izseljeva

SPOMENIK GOSPODU MIHU BURJI

Prisrave

Ko smo lani pokopali g. Miha Burja, smo takoj mislili, da mu bomo postavili skromen spomenik. Polagoma smo misel spremenili. Zakaj ne bi postavili takega spomenika, ki bi nekako vključeval tudi druge Slovence in celo Jugoslovane, ki so našli svoje tiho domovnije na spitalskem pokopališču? Prelistavanje po mrliški knjigi me je uverilo, da počiva na pokopališču kakih 70 Slovencev, ki so po letu 1941 legli v Spittalu v grob.

Naš načrt smo sporočili najprej taboriščnikom v Spittalu. Ti so s svojimi prispevki zbrali prvi sklad. Ni bil velik, a začetek je bil storjen. A ko človek kako delo začne, sega rad vedno više. Pisali smo raznim znancom v Kanado in USA. Nismo trkali zastonj. Našli smo toliko razumevanja, da se kar načuditi nismo mogli. Kmalu smo imeli skoro 11.000 šilingov, 187 kanadskih in 247 USA dolarjev. Za te velike prispevke bi se rad vsem darovalcem na tem mestu tudi javno zahvalil. Osebnost mislim, da smo to že storili. Vsaj tistim, ki so nam bili dosegljivi.

Ko smo imeli denar, smo iskali primernega načrta. V sosednji župniji v Kamingu je župnik Reinthaler, ki je z umetnostjo precej v sorodu. Nanj sem se najprej obrnil. Toda on ni bil za kamen nič navdušen. Les pa je v nekaj letih tako izpran. Podnebje je tukaj le precej raskavo. Misel bi bila lepa in izvedljiva, a les nam nikakor ni prijal. Želeli smo pa tudi nekaj našega. Vsi

tukajšnji izdelki so končno našemu čustvovanju tuji. Prišla je skušnjava, da bi načrt naredil mojster Plečnik. A kako priti v zvezo z njim? Po zanimivih krivuljah se je končno g. Tonetu Miklavčiču posrečilo dobiti neposreden stik s profesorjem Plečnikom. G. mojster je bil za čuda hitro pripravljen ustreči. Poslal nam je najprej poskusni načrt. Z g. Miklavčičem sva si ga dobro ogledala in svoje želje nekoliko dopolnili. Nato sva sestavila napise in spet vse skupaj vrnila mojstru. G. mojster je delal hitro in zanesljivo. Vsa čast mojstru, pošti in ne vem, komu še, da smo končno imeli vse srečno v rokah! Načrt je bil izdelan v naravni velikosti do vseh podrobnosti.

Izdelava

Mojster Plečnik nam je priporočil koroški ali tako imenovani Krasstaler marmor. Ko sem prišel z načrtom k tvrdki, sem slišal splošno odobravanje. Vsi so enodušno priznavali, da takega dela v Spittalu ni niti vsakih 15 let. Krasstalskega kamna mi pa niso priporočali. Kamen je nekoliko zelenkast, a velik spomenik vpliva lepše, če je bel. Pa tudi za vplive podnebja je dokaj občutljiv. Svetovali so mi Gersheim marmor, ki ga lomijo v Gummernu, ki leži kakih 25 km od Spittala v smeri proti Beljaku. Kamen je bel in prilično odporen. Uporabljuje ga predvsem kiparji za svoje umetniške izdelke. Sprejel sem predlog, ker se mi je zdel utemeljen. Podjetje se je začelo takoj zanimati za primeren kos kamna. Ta stvar ni tako

enostvna. Kamen mora biti zdrav. Ne sme imeti nobene razpoke in nobene žile. Sicer se ne da varno oblikovati. Iz Gummerna smo kmalu dobili ogromen kos. Tehtal je okrog 4000 kg. Stal pa je tudi 5.500 šilingov.

Kamen je šel najprej v žago. Ves teden je pela žaga, da je iz surove gmete nastala geometrijska oblika v četverokotu, ki jo je bilo mogoče začeti obdelovati z dletom. Mojster Plečnik je zahteval, da mora biti ves spomenik iz enega samega kosa. Nič ne sme biti nalepljeno in nič stavljeno! Imeli smo trden namen mojstra v vsem ubogati. Tri do štiri tedne je bilo treba kamen samo klesati in dolbsti. En delavec je bil ves čas zaposlen samo pri našem spomeniku. Podpisani sem hodil vsak dan v delavnico, da sem se prepričal, kako delo napreduje. Delavec je kamnosek iz Maribora. Bil je prisilno v nemški vojski in se kot tak ni mogel vrniti. Tukaj si je pridobil kar lep ugled, državljanstvo in čast občinskega svetovalca v Obervellachu. A čuti še vedno slovensko. Morda bolj kot kdaj prej v Mariboru. In v vseh tičj neka samoza-vest, da bi Korošcem pokazali, da Slovenci nekaj premoremo in da celo več kot oni sami. Zato se je za delo tako zavzel. Obdeloval je kamen s spret-
nostjo, častihlepnostjo in ljubeznijo. Podjetju sem pa tudi vedno pripovedoval, da je sprejelo naročilo posebne vrste, ki ga ne dobe vsak dan, in da bo lepa izdelava obenem tudi najboljša reklama za podjetje. Priznati moram, da se je tvrdka res potrudila in da nam je izgotovila spomenik v popolno zado-
voljstvo.

Izdelava spomenika je zahtevala ve-liko pažaje. Posebno kočljivi so bili robovi hostije nad kelihom. Naj bi se le majhen drobec odkrušil in vse delo gre po zlu. Toda šlo je res vse po sreči. Naj bi bil g. Miha umrl kjer koli, takega spomenika ne bi bil nikjer drugje do-bil. To je splošna sodba vseh, ki so na-grobnik videli.

Nepredvideno težave

S tvrdko sem se zmenil, da bo spo-menik stal na dan nove maše. Vse za-

deve s pokopališko upravo sem prepu-stil tvrdki. Mislil sem, da bo šlo vse samo od sebe in gladko, a sem se motil.

Ko so delavci spomenik, ki je tehtal še vedno kakih 2000 kg, srečno pripe-ljali na pokopališče in začeli vzdavati podstavek, pride upravnik pokopališča ves zasoplen k meni in me nahruli: „Kaj pa vendar mislite? Tak kolos ni kakor ne moremo dovoliti na vrstnem grobu. Občina je lastnik in gospodar. Na vrstnem grobu dovoljujemo samo enotne nagrobnike s predpisano višino! Vaš spomenik je odločno prevelik in na tem prostoru ne bo nikdar stal!“

Da me je stvar zadela, bo vsak ra-zumel. G. Tone Miklavčič je rekel, da bi ga novica, da so Turki vdrli na Ko-roško, manj zadela, kot tako naspro-tovanje pokopališke uprave.

Nekaj časa sem se skušal pogajati, a nisem nič opravil. Končno sem stavil vprašanje: „Povejte mi odkrito, kako naj zadevo na pameten način uredimo? Nagrobnik je drag in lep ter pokopa-lišču gotovo ne v sramoto.“

Upravnik je star socialist ter nam ni naklonjen. Da bi duhovnik imel neko-liko večji spomenik, ne želi. Poleg tega je zagrizen Nемеc in Slovencem na po-kopališču ne gre rad na roke. Z dobro besedo mu nisem mogel blizu. Vedno isti odgovor mi je ponavljal: Po smrti ni razlike. Po smrti smo vsi enaki. Zato ne moremo delati nobene razlike! Ko sem nekoliko previdno povprašal, kaj bi dosegel, ako bi se obrnil na kako višjo instanco, mi je dal vedeti, da bi s tem tako kršil njegovo kompetenco, da bi stvar izpadla še slabše. Videl sem, da so majhni ali podrejeni gospodje zelo veliki gospodje. Res veliki gospodje so navadno dosti manjši. A en izhod se je le našel. Omenil sem mu, da na de-nar ne bom gledal. Uprava pa seveda rada sprejme kak denar. Po daljšem premišljevanju mi je stavil naslednjo ponudbo:

„Kupite prostor za družinski grob! Napravite prošnjo za prekop in prene-site gospoda tja!“

Ponudili so nam izredno lep prostor, kjer počivajo tudi ostali gg. duhovniki,

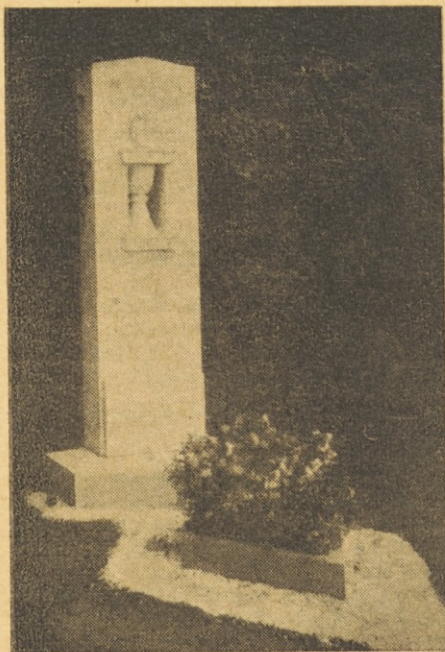
ki so v Spittalu delovali in umrli. Tisti, ki pokopališče poznajo, se bodo spomnili, kje je stal križ, kjer smo o Vseh svetih opravljali molitve za pokojne. Okrog križa so sami duhovniški grobovi. Ker sta bila dva prostora prazna, smo enega kupili. Tako smo dobili lep družinski grob za tri. Če bomo morali v doglednem času še koga spremiti k večnemu počitku, ne bomo v zadregi, kam naj ga pokopljemo.

V sredo 15. julija so prišli delavci pokopališke uprave in izkopali krsto. Prekop je bil opravljen po vseh predpisih. Navzoč je bil tudi taboriščni zdravnik g. dr. Franc Polanec. Ko bi bili vedeli, da je tudi nam dovoljeno prisostvovati, bi bil prišel tudi eden od duhovnikov, da bi bil grob blagoslovil. Pa smo bili prej napačno poučeni. Krsta je bila še lepo ohranjena. Le na enem mestu je bil pokrov vdrt. Prenos ni zahteval nobenih posebnih priprav in nobenih žrtev. Celo stebila rož, ki smo jih lani položili na krsto, so bila ohranjena. Prav tako papirji in napisi na njih. G. Miha je torej prav na lep način prišel v novo domovanje in upam, da bo na sedanjem mestu počakal sodnega dne. Še enkrat ga ne bomo prekopavali. Naj odslej res v miru počiva!

Spomenik ima zgoraj napis iz psalma: Gospod je blizu tistim, ki so v stiski. Spodaj sem dal zapisati: Iz pregnanstva jih je Bog vzel v večno domovino.

Sodba o spomeniku bo verjetno različna. Že sedaj smo slišali zelo nasprotujoče si sodbe. Vsi, ko se nekoliko na lepoto spoznajo, hvalijo prostor, načrt in delo. Storili smo z dobro voljo, kar smo mogli.

Stroški so doslej narastli že nad 17 tisoč šilingov. Nekaj smo dali za posredovanje pri načrtu. Poštšina in podobne stvari, vožnja v Ljubljano, itd., vse smo skušali poravnati. G. mojstru smo se odložili s 50 USA dolarji. Ni veliko. Pa še to je v naprej velikodušno odklanjal. Vendar poštenemu in pridnemu delavcu, ki ne ve, koliko nam je s tem spomenik na vrednosti pridobil, gre vsaj neko plačilo in smo radi dali.

Hvaležni taboriščniki so pok. župniku Mihi Burja postavili lep nagrobnik

Račun pri tvrdki je znašal 14.000 šilingov. Nekaj denarja nam je ostalo. Z njim bomo napravili pri grobu primerno ograjo.

Vsem, ki so prispevali za nagrobnik, se v pokojnikovem imenu še enkrat iskreno zahvaljujem. Prepričan sem, da se Vam pokojnik z molitvijo pri Bogu zahvaljuje za vso pieteto in požrtvovalnost. Podpisani sem se imel ves čas samo za upravitelja prispevkov in lahko rečem, da sem upravljal z zavestjo odgovornosti ter zato nisem razmetaval ali zapravljaval.

Naj blagi g. Miha odslej počiva v miru! Njegovi duši pa želimo pri Bogu zaslužen nebeško in večno plačilo.

PAVEL SLAPAR

Pomen slovenske župne cerkve v Torontu

Ljubljana in Toronto

Za Ljubljano je pesnik France Prešeren že pred več kot sto leti ugotovil: Bog v farnih cerkvah v Ljubljani se

hvali peterih,
toliko tudi kasarn ima sleparski hudič:
Svet Peter, Miklavž, Jakov nas vabijo

k Bogu,
nas Janez Krstnik, vabi Marija v nebo.
Hiše: kazino, redút, koloséum,

z njimi teater
ima strelišče hudič, svoje cip'ce lovit.

(Prešernove poezije: Božje in hudičeve hiše v Ljubljani.)

Kaj bi danes zapel Prešern, ko bi se iz večnosti vrnil v Ljubljano? Naštel bi vsekakor več cerkva, v katerih se Bog časti, pa tudi veliko več hiš, v katerih ima strelišče hudič.

Še slabše kot v naši beli Ljubljani je pa v Torontu, ki so ga kanadski Slovenci izbrali za svoje središče. Res ima Toronto že nekaj katoliških cerkva, a vendar so v veliki manjšini v primeri s protestantskimi cerkvami in ostalimi svetišči raznih ver. Verniki, ki se v teh svetiščih zbirajo, so mnogi res v dobri veri, da na pravilen način časte Boga, vendar pa čisto tudi te cerkve in svetišča niso Bogu v čast, ampak bolj hudičeva strelišča. Kajti predstavniki teh ver, so do katoliške Cerkve navadno sovražno razpoloženi, in tako svoje vernike prav v teh cerkvah utrjujejo v zmoti in jih odvrtaajo od vstopa v katoliško Cerkev. Celo katoličane pridobivajo zase. Zato ima na nek način v vseh teh cerkvah svoje strelišče hudič. Pa ima hudič v Torontu še vse polno drugih strelišč: javne hiše, razna kinogledališča, plesišča; dalje hiše, v katerih se zbirajo razne protiverške organizacije kakor prostozidarji, komunisti, spiritalisti. In končno je še marsikatera družinska hiša v Torontu hudičovo strelišče zaradi neuravnega življenja v družini, zakonske nezvestobe in skrunjenja zakonske postelje.

Zato Toronto potrebuje več božjih hiš

Ako imamo vse to pred očmi, bomo znali šele prav ceniti novo katoliško cerkev v Torontu. Kajti vsaka katoliška cerkev je res hiša božja, v kateri prebiva Jezus Kristus in rosi poseben blagoslov na vse tiste, ki mu do novega bivališča na zemlji pripomorejo. Vsaka nova cerkev — hiša božja je mogočna trdnjava zoper satana. Kajti na čim več mestih prebiva Jezus in se vsak dan znova daruje za odrešenje in posvečenje sveta, tem bolj zgublja satan na svoji moči in svojem vplivu na ljudi.

Zato noben kapital ni tako dobro naložen za našo dušo kot tisti denar, ki ga damo za zidavo kake nove cerkve, pa naj bo že doma, ali v misijonskih pokrajinah ali v izseljenstvu. Ko damo denar za zidanje slovenske cerkve med izseljenimi Slovenci, pa poleg božje časti pospešujemo tudi našo narodno slovensko zavest. Nova cerkev ima najprej za katoliško Cerkev kot tako velik pomen in je Bogu prav zato nadvse dopadljiva. Le Bog ve, koliko Slovencev se ima prav narodnim župnim cerkvam zahvaliti, da so ohranili vero in si tako rešili duše. Le redki Slovenci so se ohranili verni, kj v izseljenstvu niso imeli poleg sebe slovenskih duhovnikov in svoje narodne župnije. In tudi narodno zavednj ostanejo dalj časa tisti Slovenci v tujini, ki imajo svojo cerkev, svojo župnijo. Koliko so že pomagale slovenske župnije v Zruženih državah škofu Jegliču in sedaj škofu Rožmanu, begunskim Slovcem po taboriščih in slovenskim misijonarjem, zlahti p. Podržaju v Indiji!

Slovenska župna cerkev v Torontu bo imela trajen pomen

Mnoge Slovence pri gradnji slovenske cerkve v tujini moti in bega prepričanje, da zidajo cerkev, kj bo v nekaj rodovih že prešla v angleško, torej tuje vodstvo. Ali je ta strah dovolj upravi-

čen? Da se bodo Slovenci v Kanadi in v Združenih državah že v drugem, prav gotovo pa že v tretjem rodu poangležili oziroma poamerikanili, je dejstvo. A prav slovenske župnije so tiste, ki pomagajo, da se to vračanje v nove razmere vrši organično in neprisiljeno. Lepo počasi začne slovenski dušni pastir uvajati v župnijo tudi angleščino in druge dušnopastirske načine, ki so v teh deželah v navadi. Obenem pa slovensko mladino spominja na slovenske prednike, ki so prišli pred več leti iz stare domovine in so sezidali cerkev za svoje bodoče rodove. Zavest, da so jim cerkev sezidali Slovenci, jim bo ostala živa in se bo dedovala iz roda v rod. Za Slovence, ki so pred kratkim prišli iz Slovenije in še po slovensko čutijo, župnija še vedno nudi vse slovensko; za tu rojeno mladino pa že poskrbi, da se lepo vživlja v tukajšnje razmere, a da se ob dotoku novih Slovencev iz stare domovine še vedno zaveda slovenskega pokolenja.

Zidanje cerkva — uspešna obramba proti komunizmu!

Da so cerkve — hiše božje nadvse važne, nam pričajo tudi brezbožniki. Komunisti cerkve požigajo, rušijo, zasedajo in spreminjajo v tovarne, zabavišča in skladišča prav zato, ker vedo, da cerkve najbolj pospešujejo božjo čast in dušni blagor ljudstva. Ena sama navzočnost evharističnega Kristusa več na zemlji, je za vse ljudi neskončne vrednosti in odtehta vse dobrine tega sveta. Brezboštvo bo toliko hitreje premagano, kolikor bolj se bo evharistični Kristus utrdil med nami po vseh delih sveta.

Slovenski begunci poklicani k zidanju cerkva

Koliko cerkva so sezidali naši predniki v Sloveniji in kako lepe cerkve naši staronaseljenci v Ameriki! Kajti zavedali so se, da s tem store Bogu nad vse dopadljivo delo.

In mi Slovenci-begunci, ki smo šli v tujino predvsem zaradi verskega pričanja kot žrtve komunizma, ali naj mi zaostajamo za našimi predniki in staronaseljenci? Sicer smo se lepo pred-

stavili novonaseljenci v tujini. Izdajamo lepe in vsebinsko tehtne revije in liste, versko in prosvetno delo cvete. O tem pričajo razne verske in prosvetne prireditve, katoliški shod v Argentini itd. Tudi gmotno so se mnogi novonaseljenci že opomogli. Imajo že lastne hiše, avtomobile, televizijo. Cerkve pa doslej Slovenci-begunci še nismo nobene sezidali. Pa smo tudi k temu poklicani.

Slovenske mučence, ki so prelili kri za vero in domovino, bo najbolj veselilo, če jim postavljamo trajne spomenike z zidanjem cerkva — božjih svetišč. Slovenski komunisti so v Sloveniji porušili in požgali mnogo cerkva. **Bog pričakuje od slovenskega naroda za te zločine zadoščevanje.** Najbolj uspešno bomo Bogu za te vrste komunističnih zločinov Bogu zadoščevali, če mu bomo sezidali nova svetišča. V domovini jih še ne moremo; pač pa v tujini. Tu nas sili k zidanju cerkva tudi lastna dušnopastirska potreba.

Slovenci v Torontu smo imeli vse zgoraj našete razloge pred očmi, ko smo začeli z delom za lastno župno cerkev v Torontu.

Smo sredi dela in skrbi za naše božje in narodno svetišče — cerkev in dvorano. Vse Slovence, raztresene po svetu, prosimo, naj nas podpro z molitvijo. Kdor pa more naj nas pa podpre tudi s skromnim prispevkom v denarju. Pisma naj se naslavljaajo na: Propagandni odsek (ali župni urad) 210 Mc Caul st., Toronto 2-B, Ontario Canada.

JANEZ KOPAČ CM

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Pismo iz Clevelanda. V Clevelandu smo imeli letošnje poletje od 31. julija do 2. avgusta zaprte duhovne vaje. Vo-dil jih je prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman. Dasi je bila močna vročina tiste dni zelo huda, menim, da nič manjša od vaše v Buenos Airesu, vendarle ni zadržala naših mož in fantov, 38 po številu, da se ne bi udeležili duhovnih vaj. Seveda bi bilo pri dobri volji lahko udeležencev še mnogo več. Zlasti smo pogrešali mlajših fantov, dasi jih je bilo nekaj. Saj so zlasti mladi fantje, če

so prežeti od Kristusovega duha, kakor baklje, ki razsvetlujejo temno okolico in kažejo s svojim vzgledom, kakšen je pravi cilj človeškega življenja.

Dom duhovnih vaj leži na lepem kraju blizu jezera Erie. Če se spreha-jaš po parku, prideš prav do jezerske obale. Tako se da lažje premišljevati svetopisemska mesta, zlasti tista, ki govorijo o Jezusu, kako je sedeč v čolnu učil množice, zbrane na obrežju.

G. škof je svoje govore naslonil na evangelij. Njegovi govori so nas opozorili na dragoceni dragulj — milost božjo —, ki ga nosimo v sebi. Le žal, da je tolikokrat zaprašen. Mir, zbranost in samota so nam pomagali ta dragulj očistiti. Molk na duhovnih vajah je res nekaj posebnega. Srečavaš svoje prijatelje, pa zanje nimaš besede, kajti on in jaz in vsi so vsak s svojim Jezusom, poglobljeni v skrivnost božjega življenja. Kako potrebni so taki trenutki tihote zlasti za nas, ki živimo sredi vele mestnega hrupa in skoro ne najdemo časa za dušo in njene potrebe! Prav pravi Tomaž Kempčan: V molku in pokoju duša napreduje.

Prišel je dan sv. spovedi. Ni štedil spovednik časa, ko nas je poslušal in odvezoval od grehov in padcev. Kako prijetno je človeku pri duši, ko ga božji namestnik odpusti z besedami: „Pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpuščeni!“ Kako zlata prilika je sv. spoved za toliko izgubljenih sinov, da bi se vrnili v božje naročje, pa jim manjka volje, da bi rekli: „Vstal bom in šel k svojemu Očetu!“

Čas je potekal. Prišlo je skupno sv. obhajilo, prejeli smo angelski kruh in postali deležni Njega, ki nas tako nežno ljubi. Popoldne smo imeli pete litanije z blagoslovom in zahvalno pesmijo, nato pa je zadonela „Povsod Boga!“ Spet smo smeli govoriti, iskali smo se prijatelji med seboj, vse je pa družil Jezus, naš brat. Smeh in veselje sta kipela iz naših obrazov. Še slikanje, malica, besede zahvale in razšli smo se „s Kristusom v nove boje in zmage“.

Če bi po duhovnih vajah srečal mili-

jonarja, ne bi zamenjal z njim. Saj je najbolj bogat tisti, ki ima v sebi Jezusa. Seveda pa je nemogoče prav opisati srečo, ki jo čuti človek po opravljenih duhovnih vajah. Treba jo je doživeti osebno. Zato želim, da bi vsak, naj bo reven ali bogat, grešnik ali v stanu milosti božje to srečo poiskal sam, in to čimpreje. Jaz bom to storil spet v oktobru 1954. Do tedaj pa na svidenje!

Franc Kamin

Srebrna maša v Kaliforniji. 28. junija je v mestecu Santa Rosa g. Lojze Žitko, župnik iz Tržiča, pel srebrno mašo. Pridigal je slovenski župnik iz San Francisca g. Vital Vodušek. Župljanj so v trumah prihiteli, da slavljencu čestitajo in mu izrazijo svojo vdanost. Tri leta ima g. Lojze Žitko življenja za seboj v Santa Rosi, tri leta trpkega in tihega dela. Prezrl je samega sebe in neopaženo osvojil srca za svojega Gospoda. In v tem je kažipot mnogim.

ARGENTINA

Največ slovenskih duhovnikov, ki živijo izven Slovenije, biva sedaj v Argentini. Točno 80 jih je. Med seboj so lepo povezani. Vsak mesec se zadnjo sredo zberejo na svoje sestanke, enkrat na leto pa priredijo svoj študijski dan. Lani so ga naredili ob priliki katoliškega shoda v Buenos Airesu. Letos pa se je ta dan vršil v Buenos Airesu v prostorih „Doma duhovnih vaj kardinal Coppello“ v sredo 26. avgusta. Udeležilo se ga je 40 gospodov. Dan je zelo lepo uspel. Referati so bili odlično podani, zlasti je zadovoljil referat g. župnika Glavač Franca. Začel se je študijski dan z duhovno mislijo: Naša duhovniška vzajemnost, ki jo je mojstrsko podal g. svetnik Alojzij Košmerlj. G. Franc Glavač je govoril o dušnem pastirstvu med argentinskimi verniki. Ko referat je podal g. kaplan Branko Rozman. Nato je dušni pastir Slovencev v okrožju Ramos Mejía g. Janez Kalan podal nekaj misli o dušnem pastirstvu med Slovenci v Argentini. G. Albin Avguštin je na ta referat navezal svoj

koreferat. Sledil je potem opoldanski odmor s skupnim kosilom in slikanjem. Popoldne se je najprej razvila debata na podlagi dopoldanskih 4 referatov, nato pa je glavni izseljenjski dušni pastir v Argentini g. **Anton Orehar**, ki je na njem tudi opravil sv. daritev. Sv. mašo je opravil za turjaško žrtve, katerih deseto obletnico letos obhajamo. V pridigi jih je postavil za vzgled požrtvovalnosti in junaštva vsem Slovincem, ki so se razkropili po svetu in si ustvarjajo novo življenje. Sledilo je kosilo, na športnem prostoru seveda, nato so bile pa lahko-atletski nastopi in nogometna tekma med Slovensko fantovsko zvezo in Mladinskim domom iz Ramos Mejie. Tekmo so dobili prvi z rezultatom 3:1 (2:1). Popoldne je bil srečolov s skoro 300 lepimi dbitki. Ob najkrasnejšem pomladanskem vremenu se je potem razvijal družabni del prireditve, ki se je končal, ko so prve zvezde zažarele na nebu.

Duhovna obnova v Mendози. Ker slovenska skupina v Mendози od velike noči dalje nima več svojega dušnega pastirja, slovenski rojaki nimajo več prilike poslušati božje besede v svojem jeziku in v svojem jeziku prejemati sv. zakramentov. Zato jih je v dneh 19. in 20. septembra obiskal g. **Jože Jurak**, ki deluje med Slovenci v Buenos Airesu. Mendoški rojaki so bili njegovega prihoda zelo veseli. Polnoštevilno so se udeležili duhovne obnove, žene in dekleta popoldne 19. septembra možje in fantje pa istega dne zvečer. Skoro vsi so opravili ob tej priliki sv. spoved in naslednji dan pri slovenski službi božji prejeli sv. obhajilo. Popoldne so se še enkrat zbrali k petim litanijam Matere božje. Samo eno je bolelo mendoške rojake: da bodo po odhodu g. Juraka spet brez svojega duhovnika. Zato je njih iskrena želja, da bi čimprej prišel med nje stalen dušni pastir. Vsi so ga potrebni, otroci pa še najbolj. Brez njega bodo hitro utonili v tujem morju.

Lanus se je spet postavil. Takrat, ko je č. g. **Janez Hladnik** novodošlim Slovincem pripomogel k slovenskemu zemljišču v Lanusu, je ves nakup organiziral tako, da je bil s prispevki za posamezna zemljišča plačan tudi prostor za cerkev, dvorano in šport. igrišče. Na pobudo lanuškega odseka Slov. fantovske zveze in Slovenske deklishe organizacije ter vsega lanuškega slovenskega

življa je športni prostor postal resnica. V nedeljo 20. septembra ga je blagoslovil glavni slovenski dušni pastir g. **Anton Orehar**, ki je na njem tudi opravil sv. daritev. Sv. mašo je opravil za turjaško žrtve, katerih deseto obletnico letos obhajamo. V pridigi jih je postavil za vzgled požrtvovalnosti in junaštva vsem Slovincem, ki so se razkropili po svetu in si ustvarjajo novo življenje. Sledilo je kosilo, na športnem prostoru seveda, nato so bile pa lahko-atletski nastopi in nogometna tekma med Slovensko fantovsko zvezo in Mladinskim domom iz Ramos Mejie. Tekmo so dobili prvi z rezultatom 3:1 (2:1). Popoldne je bil srečolov s skoro 300 lepimi dbitki. Ob najkrasnejšem pomladanskem vremenu se je potem razvijal družabni del prireditve, ki se je končal, ko so prve zvezde zažarele na nebu.

Poročali smo že v oktoberski številki, da so naši dijaki kongreganisti, ki bivajo v Buenos Airesu sklenili obnoviti svojo kongregacijsko delavnost. 6. septembra so se zbrali, 15 po številu, pri voditelju kongregacije g. Francu Novaku v Ramos Mejia na svoj prvi sestanek. Za predsednika kongregacije je bil izvoljen g. Lojze Žužek, za tajnika pa g. Jože Lovšin.

Deseti romarski dan Družabne pravde se je letos vršil v cerkvi Marije vedne pomoči v nedeljo 16. avgusta t. l. V tej cerkvi župnikuje č. g. Francé Glavač. Zbralo se je lepo število članov in prijateljev Družabne pravde, ki so najprej prisostvovali sv. maši. Daroval jo je univ. prof. dr. Ignacij Lenček, ki je med mašo tudi govoril. Na romarskem shodu sta po maši govorila krajevni g. župnik č. g. Glavač in g. Maks Jan. Sledilo je kosilo, popoldne pa so se romarji še enkrat zbrali v cerkvi k zaključni pobožnosti. Vse romanje je lepo poteklo, in v vseh udeležencih še podkrepilo voljo, vztrajati v delu za krščansko socialno preureditev slovenske domovine.

Zaključek ženskega socialnega tečaja.

Dne 18. avgusta t. l. je bil zaključni sestanek socialnega tečaja za žene in dekleta v Buenos Airesu. Tečaj se je pričel v mesecu aprilu in je trajal vse torke zvečer do 18. avgusta. Organizirala sta tečaj Slovenska dekleška organizacija in Družabna Pravda, vodil pa ga je č. g. Lado Lenček. V prvih treh predavanjih je g. Rudolf Smersu obravnaval pojme, zgodovino socialnega vprašanja, gospodarski liberalizem, socializem in komunizem. V naslednjih treh predavanjih je g. Maks Jan razložil krščanski socialni nauk, nato pa je g. prof. dr. Ignacij Lenček govoril o moralni obnovi človeštva kot o nujni podlagi boljšega socialnega reda. Sledila so štiri predavanja „O socialnem poslanstvu žene“ gospe dr. Pajmanove, tej pa z enim predavanjem „Javno delo in žena“ gospe Anje Kraljeve. O stališču katoliške Cerkve do modernega ženskega vprašanja pa je govoril prof. dr. Ivan Ahčin. — Zaključnega sestanka, ki se je po zaslugi vnetih tečajnic vršil ob čaju in sladkem pecivu, so se udeležile skoraj vse tečajnice, razen tistih, ki jih je zadržala služba, in prav tako vse predavateljice in predavatelji. Ob tej priliki je spregovorila nekaj toplih besed gđc. Katica Kovačeva v imenu SDO in v imenu tečajnic. G. Pavle Masič, predsednik Družabne pravde, pa je pozdravil navzoče v imenu Družabne pravde. Dalje so povedali nekaj misli tudi č. g. Lado Lenček CM, g. Maks Jan in g. Rudolf Smersu.

Razstavo o preganjanju Cerkev so priredili tukajšnji jezuiti v dneh od 12. do 23. avgusta v Buenos Airesu. Namen prireditve je bil seznaniti argentinsko javnost o verskem preganjanju, ki divja po deželah pod komunističnimi režimi. Tudi Slovenci smo bili na tej razstavi lepo zastopani. Številne fotografije so prikazale divjanje Titovih komunistov proti katoliški Cerkev v Sloveniji in zverstva, ki so jih nad našim narodom zagrešili. Razstava je vzbudila precejšnjo pozornost in so jo obiskali tudi mnogi slovenski rojaki.

NOVE KNJIGE

Moj prijatelj 1954. Tretjič prihaja že ta koristni koledarček med nas. Dasi koledarjev nobeno leto ne manjka, je vendarle koledarček „Moj prijatelj“ potreben, zelo potreben. Saj hoče biti vodnik v vprašanih, ki so najbolj važna, pa se navadno najbolj zanemarjajo: v vprašanih, ki se naušajo na dušo in njeno življenje.

Letošnji koledarček je silno bogat na mislih in obenem zelo zanimiv. Že v začetku pove, da hoče v letu 1954, — ki je Marijino leto — opozarjati na Mater božjo in njene kreposti, zlasti krepost ljubezni in nas vnemati, da jo posnemamo.

Koledarski del obsega pregled zapovedanih praznikov, postno postavbo in določbe o evharističnem postu.

Sledi pregled verskih in kulturnih slovenskih središč po svetu in v Argentini ter seznam vseh slovenskih duhovnikov, ki delujejo na argentinski zemlji.

Nato pridejo poučna zaglavja.

Prvo: **Nasveti za vsak dan** nudi smernice za vsakdanje življenje. Govori o dnevnem redu, duhovnem življenju, potrebi ljubezni do bližnjega, o koristni in škodljivi knjigi, o sv. pismu in o prvi zdravniški pomoči.

Drugo zaglavje je posvečeno **Materi božji**, tretje po zakonu in družini. Misli o zakonu je napisal še pokojni prelat dr. Odar, ki se ga koledarček spomni s posebnim člankom, saj je bil njegov zvest sodelavec lani in predlanskim. Zanimiva je razprava, namenjena možem, ki so po sili razmer ločeni od svojih žena in svojih družin. Prav tako bi morali vsi starši prebrati članka o verski vzgoji otrok in kako paziti nanje.

Četrto zaglavje: **Poslanstvo človeka** govori o problemih, ki jih mora krščanski človek poznati, če hoče izpolniti svojo življenjsko nalogo. Omenja človekove pravice, dolžnosti, njegovo vnanje in mistično Kristusovo telo ter reši nekatera zanimiva moralna vprašanja, ki vznemirjajo sodobno človeštvo.

Peto zaglavje nosi naslov: **Po kato-**

Dve duhovniški smrti. V noči med 30. in 31. julijem je umrl v Gorjanskem pri Komnu tamkajšnji dolgoletni župnik g. Karel Oblak. Celih 48 let je pastiroval na Gorjanskem. Lansko leto je še mogel opraviti svojo zlato mašo. — 10. avgusta je pa v Bevkah pri Vrhniki zatísnil oči po dolgotrajni bolezní ta. mošnji ekspozít g. Anton Pipa.

Letošnje poletje je minilo štirideset let, odkar se je vršila prva matura v slovenskem jeziku. Delalo jo je trideset fantov. Nemínljive zasluge za to maturo ima pokojni nadškof Jeglič, kí je leta 1905 ustanovil popolnoma slovensko gimnazíjo „Škofovi zavodi“ v št. Vidu nad Ljubljano. Pred letom 1905 so obstojale v Sloveníji le dvojezične gimnazíje, in sicer so bili nižji razredi slovenski, višji razredi so pa imeli le nekaj predmetov v slovenskem jeziku. Šentviška gimnazíja je najlepši dokaz za narodno delovanje slovenske duhovščíne, o kateri sedaj nekateri govoríjo, kako je bila mračnjaška, nazadnjaška in reakcionarna.

Verski položaj Novega mesta je zelo klavern. Že v stari Jugoslavíji je mesto veljalo za zelo liberalno. To se je pokazalo zlasti v tem, da so ljudje malo hodili k nedeljski službi božji. Zadnji misíjon v kapiteljski cerkvi je priítegnil le 30% prebivalstva. Če bi ne bilo dotoka iz okoliških vasi, bi cerkve že takrat bile skoro prazne. OF je v Novem mestu imela lahko delo. Ogromna večina je šla za njo, zlasti ker je OF takoj jasno pokazala svoje protiversko stališče. To pa je Novomeščanom vedno ugajalo. Po príhodu Tita na oblast se položaj ni dosti spremenil. Meščani vztrajajo v svoji verski otipelosti. Ločeni zakoni, samo civilno poročni zakoni in nekršćeni otroci so zelo pogosten pojav. Na smrtno uro pa se marsikdo le še spreobrne. V tem ozíru stori mnogo dobrega dolgoletni gvardijan frančískanskega samostana p. Ciprijan Napast. Tako je n. pr. lepo pripravil na smrt znanega materialista prirodoslovca prof. Ferdinanda Seidl. Zanimivo pa je, da je kljub vsej negativni sliki Novo mesto dalo v zadnjih

liškem svetu. Prinaša zanimive stíštíste in se spomní preganjanih bratov v veri.

Zadnje zaglavje: Zanimíve od vsepovsod pa nas popelje po svetu in prikaže zanimíivosti, o katerih navadno nismo poučeni.

Oprema koledarčka je líčna. Koledarček ima žepno obliko in dasí ima 160 strani, je tenak in prav prikladen, da ga povsod nosímo s seboj. Saj ta namen

tudj ima. Že njegovo ime: „Moj prijatelj“ to razodeva.

Želeli bi, da vsak Slovenec naročí ta koledarček in žívi po njegovih smernicah. Ker naklada ní velika, je pametno, da vsak pohítí z naročilom. Dobi se koledarček v pisarni „Dušnopastirske pilsarne“ na Victor Martínez 50, Buenos Aires, in pri raznašalcih „Oznaniła“ v Argentíni, drugod po svetu pa pri poverjenikih „Duhovnega življenja“.

letih šest duhovnikov: leta 1943 je bil posvečen č. g. Leopold Povše, leta 1944 č. g. Jože Jurak, leta 1946 č. g. Stanko Mehlé, letos č. g. Peter Šetina, v Argentini sta pa prejela mašniško posvečenje leta 1951 č. g. Janez Grilc in leta 1952 brat g. Leopolda Povše č. g. Milko Povše.

Tudi Franček Saje, pisatelj „Belogardizma“ je Novomeščan. Doma je iz predmestja Bršljin, kjer stoji novo-meška postaja. Sedaj bo star okrog 30 let. Do četrte gimnazije se je navduševal za sokolsko idejo in veljal za njegovega gorečega pobornika. V peti šoli je začel brati list „Mi mladi borci“ glasilo slovenske dijaške KA. List ga je tako navdušil, da je čez nekaj mesecev stopil v njene vrste. Pa ni dolgo vztrajal. Začel ga je zanimati krščanski socializem. Zato je iz dijaške KA izstopil in postal pristaš „naprednega“ katoličana Edvarda Kocbeka. Od Kocbeka do OF pa pot ni bila težka. Tisti, ki Sajeta poznajo, vedo povedati, da mož ni, ma značaja, da veliko in sladko govori, da skrbno pazi, da ne bo prišel prepoznat k gibanju, ki ima upanje, da zmaga. Zato se bo pravočasno skušal odtegniti tudi komunistični stranki, če bo tako kazalo. Kako „lep“ značaj je Franček Saje, dokazuje tudi njegovo vedenje do pokojnega župnika Janka Komljanec iz Prečne. Spomladi l. 1942 so ga italijanske vojaške oblasti aretirale kot komunista. G. župnik Komljanec je toliko časa interveniral, da so Italijani Sajeta izpustili. Nekdo, ki se danj živi v Clevelandu, je g. Komljanca opozoril, naj Sajetu ne zaupa. Pa mu je župnik odgovoril: „Ne smeš biti tak. Jaz sem Sajeta krstil (Bršljin namreč spada pod Prečno) in v šoli učil. Moja dolžnost je, da mu pomagam, saj lahko postane dober fant.“ Franček Saje pa kot neznačajan fant in dober komunist te dobrote ni hotel upoštevati. Takoj po izpustitvi je odšel v gozd in organiziral umor g. župnika Komljanca in treh drugih najboljših fantov iz prečenske župnije. 17. junija 1942 so župnika odvedli v dolino pod Hmeljnik in tam po nečloveškem mu-

čenju umorili. Naslednje leto so fantje iz „Legije smrti“ strašno izmaličeno truplo izkopali in položili v blagoslovljeno zemljo. To je torej Franček Saje: človek, ki je že vse bil in ki je še vsakemu služil, ki mu je več nudil. Zelo bi želeli, da bi kmalu izšel še drugi del „Belogardizma“. Tam bo imel Franček Saje še več prilike, da se laže in sebe na tak način proslavi.

Prijazno mestece Kostanjevica na Krki je 2. avgusta praznovalo 700-letnico svoje ustanovitve. Za časa partizanstva je postala znana v jeseni leta 1943, ko so se po italijanskem zlomu vanjo zatekli protikomunistični oddelki iz novomeške okolice in jo hrabro branili proti vsem napadom komunističnih brigad. Kostanjevica je bila znana tudi po lepem cistercijskem samostanu, ki se nahaja ob vznožju Gorjancev v njeni bližini. Ta samostan sicer ni več služil svojemu prvotnemu namenu, a je bil lep zgodovinski spomenik. Kot toliko drugih zgodovinskih dragocenosti, so partizani tudi ta samostan „iz strateških razlogov“ požgali in tako uničili.

Ker so oblasti v Jugoslaviji odpravile lansko šolsko leto verouk iz vseh šol, je bilo potrebno ta predmet nadomestiti z nečemer, ki bi bilo po mnenju komunistov boljše od prejšnjega. Vpeljali so torej predmet „moralna vzgoja“. Tako na ljudskih šolah kot po gimnazijah se je ta predmet predaval po eno uro tedensko. Namen te nove moralne vzgoje je bil nadomestiti vraževerstvo s krepostmi, ki jih cenijo v marksistični družbi. Take kreposti so: pogum, ljubezen do domovine, resničoljubje, tovarištvo. Pod besedo vraževerstvo se razumejo naslednji pojavi: pekel, prihod sv. Miklavža, vera v mrtvake, ki vstaja, jo ponoči in strašijo ljudi, čaravnice, ki delajo točo in podobno. Posebnih uspehov novi pouk ni dosegel. Listi trdijo, da je tega krivo pomanjkanje primernih učnih moči, saj novi pouk zahteva „filozofsko izobraženega človeka, ki sloni na marksizmu“. Tudi ni bilo na razpolago primernih učil za novi predmet. Dasi prvi poizkus pouka brezverske morale

ni uspel, moramo biti zaskrbljeni zaradi bodočnosti mladine v jugoslovanski državi, saj stalno ponavljanje istih stvari le pusti v srcih mladih ljudi svoje sledove.

Taka je verska svoboda v Jugoslaviji. Italijanski radio je objavil vsebinsko pisma, ki ga je Tito poslal meseca junija vsem jugoslovanskim komunističnim združenjem. Po tem pismu se opaža v Jugoslaviji okrepljena komunistična politika na vseh odsekih. Kar se tiče verskega sektorja, beograjski dopisnik italijanskega radia izjavlja: Split ski pomožni škof mons. Franić je šel pretekli mesec na pastirski obisk v Makarsko. Tam so komunistični aktivisti napravili proti njemu slovitno demonstracijo, ga žalili, mu strgali duhovniško obleko in ga prisilili, da se je vrnil v Split. Istočasno so bile demonstracije po vseh otokih ob dalmatinski obali. Gesla vseh demonstracij so bila: Škofje so sovražniki duhovnikov, ki so zvesti vladi, — in: Katoliški škofje so sluge italijanskega imperIALIZMA.

Napad na senjskega pomožnega škofa. 2. julija t. l. je senjski pomožni škof mons. Pavličić hotel izvršiti kanonično vizitacijo v vasi Gerovo (Gorski Kotar). Toda ponoči pred birmo so komunistični aktivisti tako sterozizirali ljudi, da se mnogo staršev ni upalo poslati svojih otrok k birmi. Škof Pavličić je nato odšel v Čabar. Ker pa je zvedel, da mu komunisti na glavni cesti pripravljajo zasedo, je zbral stransko pot in tako srečno dospel v Čabar. Toda že med mašo je bil moten. V Čabar so deloma peš, deloma na vozilih pridrli rdeči aktivisti iz bližnje in daljne okolice. S kričanjem in metanjem kamenja v cerkvena okna so skušali preprečiti birmovanje. Seveda se policija ni nikjer pojavila, da bi škofa branila.

Oba ameriška zdravnika, dr. Lawrence in dr. Ružić, ki sta pregledala kardinala Stepinca, sta dala na povratku v Trstu glavnemu uredniku „Vita Nuova“ nekaj zanimivih izjav. Povedala sta, da bolezen sama ni nevarna, kajti radi nje kardinal lahko dočaka še visoko starost, če se bo pazil in imel solidno bolniško

oskrbo. Pač pa so nevarne moralne bolecine in duševno trpljenje, kateremu je podvržen. Dr. Lawrence je povedal, da ga je kardinal očaral s svojo ponižnostjo in preprostostjo in da po svoji asketski zunanosti zelo sliči papežu Piju XII. Stepinac se mu je opravičil, da ne zna govoriti angleško. Rad bi se tega jezika naučil in je v ta namen že večkrat zaprosil za angleško vadnico, a mu oblasti tega ne dovolijo. — Dr. Ružić, ki dosti dobro hrvatsko govori, pa je izjavil, da je bil kardinal Stepinac obiska obeh zdravnikov zelo vesel, saj ga že dolgo ni nihče obiskal. Dr. Ružić je tudi dejal, da so ljudje, ki jih je srečal, napravili nanj vtis sestradanih in otožnih bitij. V Trstu je videl v dveh urah več življenja kot pa v Jugoslaviji v dveh dneh.

SLOVENSKA KOROŠKA

Šmihel pri Pliberku je 19. julija doživel dve slavnosti: novo mašo g. Cirila Turka in shod ministrantov iz vse slovenske Podjune. Žal pa vreme ni bilo naklonjeno in tako je namesto 150 ministrantov radi slabih potov prišlo le 80. Ti ministranti so nato povedali v svojih uniformah lepoto nove maše. Novomašni pridigar mons. dr. Jože Jagodič je prebral pozdravno pismo škofa dr. Gregorija Rožmana, ki pravi: „Na istem oltarju kot sem jaz pred 46 leti daroval svojo novo mašo, boste danes Vi, preč. gospod novomašnik, darovali svojo prvo daritev... Pozdravite mi Jezusa v šmihelskem tabernaklju... Šmihelska fara je bila nekoč kot plovitna njiva, ki je dajala obilo duhovniških poklicev. Fara, ki nima duhovniških poklicev, je bolna...“

Po tragični smrti voditelja koroških Slovencev župnika Janeza Starca je bila župnija Sv. Lenart pri Sedmih studenih skoro en mesec brez stalnega dušnega pastirja. Najnujnejša dušno-pastirska dela je opravljal g. Petrič. Sedaj ima sv. Lenart že nekaj mesecev svojega stalnega dušnega pastirja v osebi g. Avgusta Čebula, ki je bil do sedaj župnik pri Sv. Miklavžu na Dragi.

Škof dr. Gregorij Rožman je v severnoameriškem slovenskem dnevniku „Ameriška domovina“ naslovil prošnjo na vse slovenske rojake v tujini, da podprejo prizadevanje goriških Slovencev za postavitev Katoliškega doma v Gorici. Kot Slovenec, ki je bil rojen na koroški zemlji, ogroženi po nemškem pritisku, željo goriških Slovencev tem bolj razume, zato izjavlja: **Katoliški dom je goriškim Slovincem življenjsko nujno potreben.** Kar oni storijo za versko in narodno vzgojo svoje mladine, je storjeno v božjo čast in v zveličanje duš in je tako pred Bogom zaslužno. Isto zasluženje imajo pa tudi vsi, ki jim pri tem pomagajo.

Tržačani na Koroškem. Duhovska zveza iz Trsta je pod vodstvom č. g. Štuheca in g. Grmeka priredila v soboto 25. julija skupno romanje h Gospej Sveti na Koroško. Romanje je tako lepo uspelo, da so Tržačani sklenili: „Čez dve leti se spet povrnemo med naše drage koroške brate.“ Romarji so obiskali Marijino cerkev na Vrbskem jezeru, Gospo Sveto, Celovec, Žihpolje, Podgorje ter Baško jezero v Rožni dolini. V Žihpolju so imeli ta dan slovesno ponovitev nove maše dr. Ignacija Lavrenčiča in tako so bili tudi romarji deležni novomašniškega blagoslova. Nad štiristo Tržačanov se je udeležilo tega romanja, povečini vsi tisti, ki so se že udeležili romanja v Rim za sveto leto 1950. Takrat so nesli s seboj romarski križ. Naslednje leto so ga nesli v skupnem romanju na Barbano in lantsko leto v Padovo. Letos so na ta križ napisali novo letnico: Gospa Sveta 1953. Glavni namen romanja je bil, da so se pri Gospej Sveti zahvalili Bogu, ki je točno pred 1.200 leti poslal v tedaj popolnoma slovensko koroško zemljo prvega škofa sv. Modesta.

Blagoslovitev novega zvonika v Dolini. Dolina pri Trstu se je v zadnjih letih uveljavila. Največ zasluge ima brez dvoma domači g. župnik Štuhec. Znala se je uveljaviti tako na kulturnem kakor tudi na verskem polju. Sedaj ima Dolina lepo urejeno in prenov-

ljeno cerkev, ima lično župnijsko dvorano, nov zvonik in nove zvonove v njem. V nedeljo 9. avgusta je bil za Dolinčane kaj pomemben dan. Ob veliki udeležbi vernikov, ne samo iz Brega, ampak tudi slovenskih prijateljev iz Trsta in okolice, se je izvršila slovesna blagoslovitev novega zvonika. Popoldne je prišel v Dolino sam tržaški škof mons. Santin, ki je najprej blagoslovil novo kapelico Marije Pomočnice ob vhodu v vas. Sledila je v cerkvi škofova večerna sv. maša, med katero so slovenski verniki izredno lepo prepevali. Nato je tržaški škof ob navzočnosti cerkvenih in civilnih predstavnikov ter številnih vernikov blagoslovil novi zvonik. Imel je na navzočo lep govor v slovenščini, za kar so mu Dolinčani še posebej hvaležni.

Slovensko karitativno društvo „Slovakad“ že osmo leto vodi slovenske otroke iz Trsta na kolonije v hribe. Nekaj nad 500 slovenskih otrok tržaškega ozemlja je bilo sprejetih v te kolonije, ki jih podpirajo zavezniki pod kontrolo tržaškega počitniškega urada. Kolonije organizirajo tri dobrodelne ustanove: Slovakad, Vincencijeva konferenca in Slovensko dobrodelno društvo. Slovensko dobrodelno društvo je imelo v prvem turnusu 80 otrok v Devinu. Vincencijeva konferenca 70 v Saležu in Slovakad 100 v Rigolatu v Karniji. Tu se otroci prav dobro počutijo. Preskrbljeno je za dobro hrano, počitek, zabavo in krščansko vzgojo. Seveda je sprejem 500 otrok v slovenske kolonije premalo za tržaško mesto. Zato pa je marsikdo, ki ni imel sreče, da bi otroke poslal v te kolonije poslal svoje malčke v kolonije v Jugoslavijo, kjer je tudi zanje materialno dobro preskrbljeno, a se verska vzgoja popolnoma zanemarja, kar lahko otroka za vse življenje odtuji od vere in Boga.

Goriško romanje na Sv. Višarje. Tudi letos so Sv. Višarje lepo obiskane. Zlasti v prvih dneh avgusta je poromalo k višarski Materi božji mnogo vernikov. Najzvestejši častilci svetovišarske Kraljice so pač Korošci. Oni so

tudi letos kljub zelo neugodnemu vremenu v juliju prvi poromali v skupinah na Višarje. Kdor poroma na to lepo božjo pot, si še in še želi gori. Nekatere skupine prebijejo gori cele tedne. V nedeljo 9. avgusta pa je prišlo na Višarje veliko število slovenskih romarjev iz Goriške. Bili so romarji iz Sovodenj, št. Mavra, Podgore, Jamelj, in tudi lepa skupina članov Slovenskega katoliškega prosvetnega društva in njihovih prijateljev. Vsi so prejeli sv. zakramente in se udeležili lepih višarskih pobožnosti, običajne sobotne procesije z lučkami okrog hriba in zjutraj skupne sv. maše s petjem. Tudi na kres niso pozabili. V soboto zvečer so zažgali pri križu kres, da obdrže naše lepo tradicijo in dajo tudi na ta način duška svojem veselju, da so pri božji Materi v višarskem raju.

Duhovne vaje v Gorici. Od 17. do 21. avgusta se je vršil v Gorici tečaj za bratih duhovnih vaj. Udeležba je bila nadvse zadovoljiva, saj se je teh duhovnih vaj v uršulinskem samostanu udeležilo nad 60 deklet. Vodil jih je preč. gospod Anton Iskra iz Rima, ki je s svojo prepričevalno besedo navdušil vse udeležence za gorečnost in nadaljno vztrajnost v dobrem. V nedeljo, 23. avgusta, pa se je začel tečaj duhovnih vaj za fante, ki se je zaključil z obilnim uspehom v četrtek, 27. avgusta. Udeležilo se jih je okrog 30 fantov, večino ma dijakov. Vodil je te duhovne vaje č. s. misijonar šavelj CM iz Trsta.

Izredno slavje. Na praznik Marijinega vnebovzvetja je v krogu svojih sester v provincialni hiši Kongregacije šolskih sester v Trstu praznovala 60 letnico redovnega življenja s. Marija Alberta Weiss. Po preobleki je celih 47 let službovala na zavodski osnovni šoli pri šolskih sestrah v Celju. Vojna vihra jo je pregnala v Gradec in od tu v Tomaj, od koder je potem srečno prišla v Trst. Danes biva s. Alberta v Borštu pri Trstu, kjer še vedno pomaga in deli dobrote, kjer more.

Kulturni festival v Repentabru. Krasno nedeljsko popoldne je privabilo na prijazni grič Repentabor velikansko

Francoski igralec Fernandel v vlogi „Gospoda Kamila“ (Don Camilo). Ta slika je vzeta iz novega filma o Don Camilu, ki ima naslov: „Vrnitev gospoda Kamila“

Film, ki ga bomo pregledali v prihodnji (decemberski) številki „Duhovnega življenja“, bo „Don Camilo“, ki ga trenutno z ogromnim uspehom predvajajo po mnogih kinodvoranah v Buenos Airesu. Vsem našim bralcem obisk filma zelo priporočamo, ker ga bomo nato skupno kritizirali (a la kino debata), da si tako tudi mi pridobimo nujno potrebno kino vzgojo.

število Slovencev. Prišli so ne samo iz Trsta in Tržaškega sploh, ampak tudi iz Goriške in Koroške. Tako so se zbrali na tem obmejnem zgodovinskem griču vsi Slovenci od Trsta preko Goriške in Koroške. Nastopili so tržaški solisti in zbori. Najlepša točka tabora pa je bila drama „Krst pri Savici“, ki jo je spisal Bine Šulinov. Drama je bila res dobro podana. Izvajal jo je slovenski oder iz Trsta, sodelovali so še slovenski dijaki in dijakinje in skupina prosvetnega društva iz Sv. Ivana. Krasen večer, ki je popolnoma odgovarjal tekstu drame, je še bolj podčrtal lepoto in globino te igre. Občinstvo se je razšlo v veseli zavesti, da med nami ni še zamrla misel za lepoto naše besede in naših izročil.

KOT SMO OBLJUBILI,

tako se je zgodilo. „Duhovno življenje“ je letos izhajalo redno in bilo vedno zanimivo.

MNOGI NAROČNIKI

so se tega zavedali in so naročino hitro poravnali. S tem so ogromno pomagali listu, ki živi le od rednih prispevkov svojih naročnikov.

SO PA TUDI NAROČNIKI,

ki še vedno dolgujejo naročnino. Naj vsaj sedaj, ko gre leto h koncu, storijo svojo dolžnost in poravnajo svoje obveznosti do lista.

S TEM BODO PRIPOMOGLI,

da bo list tudi v bodoče redno izhajal in dvigal versko in narodno zavest med našimi izseljenci.

NAŠ SKLEP BODI:

„Duhovnemu življenju“ ostanemo zvesti tudi v novem letu. Potrudili se bomo, da bo vsak izmed nas pridobil vsaj enega novega naročnika.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ V LETU 1954

mora najti vstop v vsako slovensko družino!

Iz vsebine:

Navček joka (Bogdan Budnik) ..	730
Pratika — november 1953	731
Gospod Ozeronski (Francis James)	732
Grob svobode in nedolžnosti (Je. Gin.)	734
Prerok Daniel (Boris Koman) ..	737
Luč, ki sveti v temo groba (Alojzij Košmerlj)	742
Feuer! Feuer! — Ogenj! Gori! (Gregor Hribar)	747
Predhodnik Jezusov (Dr. Mirko Gogala)	752
Ob osemstoletnici sv. Bernarda (Dr. Ivan Ahčič)	757
Poklican ali prisiljen († Janko Mlakar)	761
Ne razvijaj se v strašilo! (Prof. Pavel Slapar)	766

Obleganje Berlina (Alphonse Daudet — Fr. Erjavec)	769
Ne pozabite (Pierre L'Ermite — † Vinko Lovšin)	769
Katoličani v jugovzhodni Aziji	772
Balarrasa (Vo. Fk.)	776
Neustrašena sestra (Vo. Fk.) ..	777
Spomenik g. Mihi Burju (Pavel Slapar)	779
Pomen slovenske župne cerkve v Torontu (Janez Kopač OM) ..	782
Med izseljenci	784
Nove knjige: Moj prijatelj 1954	786
Od doma	787
Pesmi	730, 751, 768

CORREO
ARGENTINO
SUC. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Orebar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Fr. Gnidovec). — Naslov: Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša 80 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprenta „Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86-5120